

**SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARIN
SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ:
KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ**

**2024
YÜKSEK LİSANS TEZİ
SOSYOLOJİ**

Sinan KARAGÜLLE

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ**

**SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARIN SOSYODEMOGRAFİK
ÖZELLİKLERİ: KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ**

Sinan KARAGÜLLE

Tez Danışmanı

Dr.Öğr.Üyesi Kadir YILMAZ

T.C.

Karabük Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Sosyoloji Anabilim Dalında

Yüksek Lisans Tezi

Olarak Hazırlanmıştır

KARABÜK

MAYIS, 2024

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	1
TEZ ONAY SAYFASI	3
DOĞRULUK BEYANI	4
ÖNSÖZ	5
ÖZET	6
ABSTRACT	8
ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ	10
ARCHIVE RECORD INFORMATION	11
KISALTMALAR	12
ARAŞTIRMANIN KONUSU	13
ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ	14
ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ	15
ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM	16
EVREN VE ÖRNEKLEM	16
KAPSAM VE SINIRLILIKLAR	17
1. BİRİNCİ BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE	18
1.1. Suç Kavramı	18
1.2. Çocuk Kavramı	19
1.3. Çocuk Suçluluğuna Bakış	21
1.4. Türkiye’de Çocuk Suçluluğu	24
1.5. Çocuk ve Ergenlerin Cezai Sorumluluğu	27
1.6. 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunundaki Koruyucu Ve Destekleyici Tedbirler	29
1.7. Suç Teorileri	31

1.7.1. Biyolojik Teoriler	33
1.7.2. Sosyolojik Teoriler	34
1.7.2.1. Sosyal Yapı Teorileri	35
1.7.2.2. Sosyal Süreç Teorileri	36
1.7.3. Psikolojik Teoriler	38
1.8. Çocuk Mahkemeleri'nde Suça Sürüklenen Çocuklar Açısından Sosyal Hizmet Mesleği'nin Rolü Ve Önemi	40
1.9. Çocukları Suça Sürükleyen Risk Faktörler	42
1.9.1. Bireysel Faktörler	42
1.9.2. Çevresel Faktörler	44
1.9.3. Ailesel Faktörler	46
2. İKİNCİ BÖLÜM: BULGULAR	49
2.1. Değişkenlere Dair Bulgular	49
2.2. Hipotezlere Dair Bulgular	69
TARTIŞMA	76
SONUÇ	87
ÖNERİLER	91
KAYNAKÇA	97
TABLolar LİSTESİ	101
EKLER	104
EK-1. Kişisel Bilgi Formu	104
EK-2. Etik Kurul Onay Formu	107
ÖZGEÇMİŞ	108

TEZ ONAY SAYFASI

Sinan KARAGÜLLE tarafından hazırlanan “SUÇA SÜRÜKLENEN ÇOCUKLARIN SOSYODEMOGRAFİK ÖZELLİKLERİ: KARABÜK İLİ ÖRNEĞİ” başlıklı bu tezin Yüksek Lisans Tezi olarak uygun olduğunu onaylarım.

Dr.Öğr.Üyesi Kadir YILMAZ

Tez Danışmanı, Sosyoloji Anabilim Dalı

Bu çalışma, jürimiz tarafından Oy Birliği ile Sosyoloji Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir. Savunma sınavı tarihi 31/05/2024

Ünvanı, Adı SOYADI (Kurumu)

İmzası

Başkan : Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ (KBÜ)

.....

Üye : Prof. Dr. Adem SAĞIR (KBÜ)

.....

Üye : Doç. Dr. Erkan DİKİCİ (BEÜN)

.....

KBÜ Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Yönetim Kurulu, bu tez ile, Yüksek Lisans Tezi derecesini onamıştır.

Doç. Dr. Zeynep ÖZCAN

.....

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı herhangi bir yola tevessül etmeden yazdığımı, araştırmamı yaparken hangi tür alıntılarım intihal kusuru sayılacağını bildiğimi, intihal kusuru sayılabilecek herhangi bir bölüme araştırmamda yer vermediğimi, yararlandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserlere metin içerisinde uygun şekilde atıf yapıldığını beyan ederim.

Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak ahlaki ve hukuki tüm sonuçlara katlanmayı kabul ederim.

Adı Soyadı: Sinan KARAGÜLLE

İmza :

ÖNSÖZ

Sosyal bir varlık olan insanların eylemlerini ve yaşam tarzlarını ancak onların içinde yetiştiği aileyi ve sosyal çevre şartlarını göz önünde bulundurarak anlayabiliriz. Şüphesiz her birey içerisinde yetiştiği toplumun bir parçasıdır. Toplumun geleceği olan çocuklarımızı da, sosyokültürel yapıdan bağımsız düşünemeyiz. Onları suça sürüklendiğinde cezalandırmak yerine, topluma faydalı bireyler olarak geri kazanacak hamleleri araştırmak ve uygulamak zorundayız.

Suç olgusu, geçmişten günümüze kadar tüm toplumlarda karşımıza çıkmaktadır. Suçla ilgili olarak birçok düşünür tarafından farklı teoriler ortaya atılmıştır. Tüm bu teoriler incelendiğinde varılan ortak kanının, suçun sosyal çevreden ve toplumdan bağımsız düşünülemez olduğu görülmektedir. Dolayısıyla suçlu davranış sonucunda yaptırımlar uygulamak devletlerin aldığı bir önlem olsa da, sorunu tamamen çözüme yetersiz kaldığı aşikardır. Bunun yerine suç meydana gelmeden önce ilgili kurumlarla işbirliği ve koordineli çalışarak, suça iten faktörleri tespit etmek ve önleyici tedbirleri almak en sağlıklı yol olacaktır. Çalışmamızda da risk faktörlerini doğru tespit ettiğimizi umuyor; kanun koyuculara, uygulayıcılara ve sosyoloji literatürüne katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Bu çalışmanın yapılması aşamasında bilgi ve tecrübeleriyle bana rehber olan danışman hocam Dr.Öğr.Üyesi Kadir YILMAZ'a destekleri ve sabrı için teşekkürlerimi borç bilirim. Çalışmanın verileri için önemli Sosyal İnceleme Raporlarını benimle paylaşan Karabük Adliyesi Adli Görüşme Odasında çalışan sosyal hizmet uzmanlarına teşekkür ederim. Yine verilerin yorumlanmasında istatistik bilgisiyle bana ışık tutan Dr.Öğr.Üyesi Ecem OLÇUM hocama ayrıca teşekkür ederim.

Son olarak hayatımın her noktasında olduğu gibi yüksek lisans eğitim sürecim boyunca da tüm akademik bilgi ve tecrübesiyle, aynı zamanda tüm kalbiyle bana destek olan eşim Döne AKDENİZ KARAGÜLLE'ye ve en büyük motivasyon kaynağım olan on aylık oğlum Deniz Kaan'a teşekkür ederim.

Sinan KARAGÜLLE

ÖZET

Bu çalışmada Karabük ilindeki suça sürüklenen çocukların sosyodemografik özellikleri incelenerek, çocukları suça iten temel sebepleri tespit etmek ve suça sürüklenen çocukların profilini oluşturmak amaçlanmıştır. Bu çerçevede Karabük Adliyesi Adli Görüşme Odalarında suça sürüklenen çocuklar hakkında hazırlanan 2020-2023 yılları arasındaki sosyal inceleme raporları alınarak geriye dönük olarak incelenmiş ve bu raporlar araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formunda araştırma verisi olarak kullanılmıştır. Toplamda 93 suça sürüklenen çocuk çalışmaya dahil edilmiştir. Kişisel Bilgi Formu, çocukların sosyodemografik özelliklerine dair veriler sunan toplamda 39 değişkenden oluşturulmuştur. Bu formdan elde edilen veriler SPSS programına aktarılarak frekans analizi yapılarak tabloya dönüştürülmüştür. Araştırmada öne sürülen hipotezler ise Ki-Kare testi ile analiz edilmiştir.

Çalışmada elde edilen bulgulara göre; suça sürüklenen çocukların %86'sının erkek olduğu ve %77'sinin en çok vakit geçirdiği kişilerin aileden çok arkadaş çevresi olduğu, aile ve arkadaş çevrelerinin kriminal özelliklere sahip olduğu ve madde kullanımının fazla olduğu tespit edilmiştir. Ailesinde sağlıklı iletişime sahip olmayan, ebeveynleri tarafından şiddete maruz kalan ve parçalanmış aile yapısına sahip olan çocuklar diğerlerine göre çok daha fazla mükerrer suçlara karıştığı görülmüştür. Yine gelir düzeyi düşük olan ailelerdeki çocukların en çok hırsızlık suçuna karıştığı, hırsızlık suçuna karışan çocukların ise %69'unun birden fazla kez bu suçu tekrarladığı tespit edilmiştir. Diğer yandan suça sürüklenen çocukların %43'ü parçalanmış aile yapısına sahip olup, anne ve babalarının büyük çoğunluğunu ilkökul mezunu olanlar oluşturmaktadır. Suça sürüklenen çocukların günlük faaliyetlerine bakıldığında sportif ve kültürel faaliyetlerin çok az olduğu, genel olarak arkadaşlarıyla dışarıda vakit geçirdiği ve suç oranlarının belirli mahallelerde yoğunlaştığı göze çarpmaktadır. Dolayısıyla ailenin parçalanmışlık yapısı, gelir ve eğitim durumu, ailedeki şiddet olgusu ve sağlıksız iletişimin varlığı, madde kullanımı, arkadaş çevresinin kriminal özellikler barındırması gibi sosyodemografik özelliklerin çocukların suça

sürüklenmesinde etkin rol oynadığı sonucuna varılmıştır. Çalışma sonunda aile ve diğer ilgili kurumlara çocuk suçluluğuyla mücadelede önerilere yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Suç; Çocuk Suçluluğu; Suça Sürüklenen Çocuk; Sosyal Çevre.

ABSTRACT

In this study, by examining the sociodemographic characteristics of children dragged into crime in Karabük province, it was aimed to determine the main reasons that push children to crime and to create a profile of children dragged into crime. In this framework, the social investigation reports prepared about children dragged into crime in the Forensic Interview Rooms of the Karabük Courthouse between 2020 and 2023 were retrospectively examined and these reports were used as research data in the Personal Information Form prepared by the researcher. A total of 93 children dragged into crime were included in the study. The Personal Information Form consisted of a total of 39 variables providing data on the sociodemographic characteristics of children. The data obtained from this form were transferred to the SPSS program and transformed into a table by frequency analysis. The hypotheses put forward in the study were analyzed with the Chi-Square test.

According to the findings obtained in the study; 86% of the children dragged into crime were found to be male and 77% of them spent the most time with friends rather than family, family and friend circles had criminal characteristics and substance use was high. It has been observed that children who do not have healthy communication in their families, who are exposed to violence by their parents and who have a broken family structure are involved in repeated crimes much more than others. It was also found that children from low-income families were most often involved in theft crimes and 69% of the children involved in theft crimes repeated this crime more than once. On the other hand, 43% of children dragged into crime have a broken family structure and the majority of their parents are primary school graduates. When we look at the daily activities of children dragged into crime, it is noticeable that there are very few sportive and cultural activities, they generally spend time outside with their friends and crime rates are concentrated in certain neighborhoods. Therefore, it was concluded that sociodemographic characteristics such as the fragmented structure of the family, income and education status, the presence of violence and unhealthy communication in the family, substance use, and the criminal characteristics of the friends' environment

play an active role in the children's being dragged into crime. At the end of the study, recommendations were given to families and other relevant institutions in the fight against juvenile delinquency.

Keywords: Child; Juvenile Delinquency; Children Draggedin To Crime; Social Environment.

ARŞİV KAYIT BİLGİLERİ

Tezin Adı	Suçta Sürüklenen Çocukların Sosyodemografik Özellikleri: Karabük İli Örneği
Tezin Yazarı	Sinan KARAGÜLLE
Tezin Danışmanı	Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ
Tezin Derecesi	Yüksek Lisans
Tezin Tarihi	31/05/2024
Tezin Alanı	Sosyoloji Anabilim Dalı
Tezin Yeri	KBÜ/LEE
Tezin Sayfa Sayısı	108
Anahtar Kelimeler	Suç; Çocuk Suçluluğu; Suçta Sürüklenen Çocuk; Sosyal Çevre

ARCHIVE RECORD INFORMATION

Name of the Thesis	Socio-demographic characteristics of children who have been dragged into crime: Example of a Karabük Province
Author of the Thesis	Sinan KARAGÜLLE
Advisor of the Thesis	Dr. Öğr. Üyesi Kadir YILMAZ
Status of the Thesis	Master Thesis
Date of the Thesis	31/05/2024
Field of the Thesis	Sociology
Place of the Thesis	UNIKA/IGP
Total Page Number	108
Keywords	Crime; Juvenile Delinquency; Children Draggedin To Crime; Social Environment.

KISALTMALAR

SSÇ	: Suça Sürüklenen Çocuk
ÇKK	: Çocuk Koruma Kanunu
SİR	: Sosyal İnceleme Raporu
TCK	: Türk Ceza Kanunu
CMK	: Ceza Muhakemesi Kanunu
AGO	: Adli Görüşme Odası
TDK	: Türk Dil Kurumu
TÜİK	: Türkiye İstatistik Kurumu
SHK	: Sosyal Hizmet Kanunu

ARAŞTIRMANIN KONUSU

Suç, devletlerin oluşturduğu kanun ve yasalar tarafından yapılmasının yasaklandığı ve yapıldığı takdirde yaptırım öngörülen eylemler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Lüleci, 2014). Toplumlarda görülen suç eylemlerine bakıldığında insanlık tarihi kadar eski olduğunu görülmektedir. Çünkü insanın olduğu her yerde suç kavramı kaçınılmaz olarak mevcuttur. Suç eylemine rastlanılmamış toplum bulunmamaktadır. Çünkü suç kavramına sosyolojik olarak bakıldığında, toplumların ve devletlerin düzenli bir şekilde ilerlemesini sağlayan bir faktör olduğunu görülmektedir. Suç olmasaydı, kanunlar ve yasalar olmazdı. Dolayısıyla insan topluluğundan bahsettiğimizde suç kaçınılmaz bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu yüzden tarih boyunca farklı bilim dalları araştırma nesnesi olarak suç kavramı ile ilgilenmiştir. Her ne kadar suç bireysel kararların sonucu gibi gözükse de suçun oluşmasında etkili olan birçok toplumsal faktör mevcuttur. Özellikle yapılan araştırmalara bakıldığında kanunen yetişkin sayılmayan 18 yaş altı çocukların sosyal çevrelerinden yeterince etkilendiği görülmektedir. Bu kapsamda dünyada ve ülkemizde yapılan çalışmalara baktığımızda, bahse konu olan çocuk ve ergenlerin ailevi, sosyal ve ekonomik özelliklerinde anlamlı farklılıklar olduğu göze çarpmaktadır. Yıldırım'ın (2019) Diyarbakır ilinde yaptığı çalışmasında, suç türü ile yaşanan yer arasındaki ilişkisinde, yağma suçunun Bağlar ilçesinde en çok işlenirken, çevre köylerde en az işlendiği, buralarda en çok cinsel istismar suçunun işlendiğini ortaya koymuştur. Kocaeli'de yapılan başka bir çalışmada ise, çocukların suç işlemede etkili olan en önemli değişkenin ailenin ekonomik durumu olduğu görülmüştür. Yine aynı çalışmada kışın çocuk cezaevlerinde yoğunlaşma olduğu tespit edilmiştir. Bunun sebebi ise kışın hayat şartlarının çocuklar için daha zor olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu konuda yapılan diğer araştırmaları incelediğimizde ortak olarak belirli risk faktörleri olduğu karşımıza çıkmaktadır. Bu faktörlerden bazıları risk bölgesi olarak algılanan bölgeler, ekonomik sorunlar, ailevi sorunlar, eğitimin kalitesi ve sosyal çevre olarak gösterilebilir. Bu tür çalışmalarla belirli risk faktörleri tespit edilip gerekli tedbir ve öneriler geliştirilmelidir.

Tüm bunlara rağmen çocuk suçluluğu alanında yapılan çalışmalara baktığımızda, ülkemiz nezdinde çalışmaların yetersiz olduğu karşımıza çıkmaktadır. Özellikle suça sürüklenen ve suç mağduru çocukların sosyodemografik özellikleri

üzerinden bir değerlendirme yapmak ve suçlu çocuk profili ortaya koyarak literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Sadece çocuk suçluluğunun anlaşılması değil, aynı zamanda bu alandaki çocuk adalet sürecini, ıslah, rehabilitasyon ve topluma kazandırma gibi önemli konulara dikkat çekerek sosyologlara ve sosyal hizmet uzmanlarına da fikir ve öneriler sunacağı beklenmektedir.

ARAŞTIRMANIN AMACI VE ÖNEMİ

Bu çalışmada Karabük ilindeki 12-17 yaş arası suça sürüklenen çocukların (SSÇ) sosyodemografik özellikleri incelenerek risk faktörlerini tespit etmek ve suçlu çocuk profili ortaya koymak amaçlanmıştır. Suça sürüklenen çocukların ailesel özellikleri, sosyal çevreleri ve en çok işlenen suçlar tespit edilerek, ergenlerin suç işlemede etkili olan faktörler analiz edilmiştir. Olguların yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, karıştığı suç türü, suçta mükerrerlik durumu, aile türü, kardeş sayısı, madde kullanımı, yaşadığı yer, anne babanın varlığı, ebeveynlerin eğitim durumu, ailenin maddi durumu, aile içinde sözel-fiziksel şiddetin varlığı, aile bireylerindeki suç öyküsü gibi değişkenler incelenerek suç ile anlamlı bir farkın olup olmadığı araştırılmıştır.

Çalışmamızda, çocukların suç işlemede sosyodemografik özelliklerin doğrudan veya dolaylı olarak etkili olduğunu ortaya çıkarmak hedeflenmiştir. Bunun sonucunda, suça sürüklenen çocuklar için risk faktörleri tespit edilmiş, çocuğun suça karışmasını önlemek ve suça karışan çocukların topluma geri kazanılması için alınması gereken tedbirler değerlendirilmiştir.

Suçta sürüklenen çocukların demografik özellikleri üzerinden bir profil çizilmesinin önemli olduğuna yukarıda değinilmiştir. Bu konuda literatürde farklı illerde birkaç benzer araştırma yapılmış olsa da, bulunduğumuz dijital dönemle birlikte sosyal değişimin çok hızlı meydana geldiği açıktır. Bununla beraber daha önceki çalışmalara baktığımızda, Kocaeli, Diyarbakır, Adana, İzmir gibi büyükşehirlerde ve sanayileşme açısından farklı coğrafi bölgelerde yapıldığı tespit edilmiştir. İlgili şehirlerin sadece sanayileşme açısından değil, yaşayan bireylerin birçok sosyo-demografik özellikleri değişiklik göstermektedir. Karabük ilindeki suça sürüklenen çocuklar üzerinden bir analiz yapmanın, bölgedeki ve Karabük'teki çocuklar açısından risk faktörlerini ortaya çıkararak, belirli kurumlara öneri ve tedbirler sunulması

noktasında önem arz etmektedir. Bu faktörlerden yola çıkarak, Karabük ilinde suçun meydana gelmeden önlenmesine ve koruyucu tedbirlerin alınmasına yönelik tavsiyelerde bulunularak, sosyologlara ve karar alıcılara fikir sunacağı düşünülmektedir.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmada, haklarında rapor düzenlenmesi için Karabük Adliyesine bağlı Adli Görüşme Odası'na (AGO) yönlendirilen 12-17 yaş aralığındaki olguların Sosyal İnceleme Raporları geriye dönük olarak incelenmiştir. İlk olarak Karabük Üniversitesi'nden alınan Etik Kurul İzni (Ek-2) ile, olguların kişisel bilgileri (adres, telefon numarası, kimlik numarası) saklı tutularak sosyal inceleme raporları yerinde incelenmiştir. Rapordaki bilgiler araştırmacı tarafından hazırlanan ve 39 sorudan oluşan Kişisel Bilgi Formunda (Ek-1) veri olarak kullanılmıştır.

Araştırmada Karabük ilindeki 2020 yılı Ocak ayı ile 2023 yılı Ocak ayı arasında suça sürüklenen çocuklar hakkında tutulan 140 adet Sosyal İnceleme Raporu incelenmiştir. Ancak bu rapordan 18 tanesi, aynı çocuklar hakkında birden fazla kez tutulmuş olmasından, 29 tanesi ise kişisel bilgi formuna yeterli veri sunmamasından dolayı çalışmaya dahil edilmemiştir. Dolayısıyla toplamda 47 adet rapor çıkartılmış ve araştırmada 93 adet rapor veri kaynağı olarak kullanılmıştır. Elde edilen verilerden öncelikle 39 değişken için frekans analizi yapılmış ve araştırmacı tarafından öne sürülen hipotezler ise Ki-Kare testi yapılarak analiz edilmiştir.

Kişisel Bilgi Formu, SSC'lerin sosyodemografik özelliklerini ve suç ile ilgili bilgilerini içeren sorulardan oluşmaktadır. Bunlar genel olarak çocuk ve ergenin yaşı, cinsiyeti, eğitim durumu, suç türü, suçta mükerrerlik, aile türü, kardeş sayısı, madde kullanımı, yaşadığı yer, anne-babanın varlığı, ebeveynlerin eğitim durumu, ailenin maddi durumu, aile içinde sözel-fiziksel şiddetin varlığı, ailenin suç öyküsünü öğrenmeye yönelik sorulardan oluşmaktadır. Bu formda SSC'lerin isimlerini ve kimlik bilgilerini açığa çıkaracak bilgiler istenmemiştir.

ARAŞTIRMA HİPOTEZLERİ / PROBLEM

H1: Ailede sağlıklı iletişime sahip olan çocuklar, sağlıklı iletişime sahip olmayan çocuklara göre daha fazla mükerrer suça karışma eğilimindedir.

H2: Suça sürüklenen erkek çocuklar, suça sürüklenen kız çocuklara göre daha fazla mükerrer suça karışma eğilimindedir.

H3: Meslek lisesinde eğitim gören çocuklar, diğer okul türlerinde eğitim gören çocuklara göre daha fazla Şiddet içeren suçlara karışma eğilimindedir.

H4: Parçalanmış aile yapısına sahip olan çocuklar, parçalanmamış aile yapısına sahip olan çocuklara göre daha fazla mükerrer suça karışma eğilimindedir.

H5: Ailelerinin gelir düzeyi düşük olan çocuklar, gelir düzeyi yüksek olan çocuklara göre daha fazla hırsızlık suçuna karışma eğilimindedir.

H6: Aileleri tarafından Şiddete maruz kalan çocuklar, Şiddete maruz kalmayan çocuklara göre daha fazla mükerrer suça karışma eğilimindedir.

H7: Aileleri tarafından Şiddete maruz kalan çocuklar, Şiddete maruz kalmayan çocuklara göre daha fazla Şiddet içeren suça karışma eğilimindedir.

H8: Hırsızlık suçuna karışan çocuklar, diğer suça karışan çocuklara göre daha fazla suçu tekrarlama eğilimindedir.

EVREN VE ÖRNEKLEM

Araştırmanın evrenini, Karabük ilinde 2020 Ocak-2023 Ocak ayı arasında suça sürüklendiği iddiası ile haklarında sosyal inceleme raporu tutulan 140 olgu oluşturmaktadır. Bu raporlardan 18 tanesi birden fazla kez aynı çocuk hakkında tutulmuş olması, 29 tanesi ise yeterince veri sağlamaması sebeplerinden dolayı çalışmaya dahil edilmemiştir. Dolayısıyla toplamda 47 adet sosyal inceleme raporu araŐtırmadan çıkarılmış ve örneklem olarak 93 sosyal inceleme raporu incelenmiştir.

KAPSAM VE SINIRLILIKLAR

Araştırma; 6rnekleme giren Karabük ilinde suća sürüklenen çocuklardan, Karabük Adliyesi Adli Görüşme Odasında (AGO) haklarında Sosyal İnceleme Raporu düzenlenen ocuk ergenleri kapsamaktadır. Araştırmadan elde edilen bulgular araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu'nun ölçtüğü niteliklerle sınırlıdır.

1. BİRİNCİ BÖLÜM: KAVRAMSAL ÇERÇEVE

1.1. Suç Kavramı

Suç, literatürde birbirinden farklı tanımları yer alan bir kavramdır. Farklı zamanlarda ve farklı toplumlarda yorumlansa da, Türk Dil Kurumu tarafından “ahlaka, törelere ve yasalara aykırı davranış” olarak tanımlanmaktadır (TDK, 2023). Birçok toplumbilimciye göre ise suç, kanunlar tarafından yapılması yasaklanan ve yapıldığında cezalandırılan eylemler bütünü olarak tanımlanmaktadır (Ögel, 2007). Suç, insanoğlunun gruplar halinde yaşamasından bu yana varolagelen bir sorundur (Uluğtekin, 1991). İnsanın sosyal ve evrensel bir varlık olması nedeniyle evrensel ve tarihsel bir olgudur. Her toplumda suçu oluşturan fiiller aynı olmadığından dolayı literatürde de farklı tanımları mevcuttur. Bir fiil bir toplumda suç oluştururken, diğer toplumda suç olarak nitelendirilmeyebilir. Buradan hareketle suçun göreceli olduğundan bahsedebiliriz. Her ne kadar topluma ve zamana göre değişiklik gösterse de, insanın olduğu her yerde suç unsuruna rastlanılmaktadır.

Çünkü her toplumda yanlış olarak kabul edilen eylemler vardır. Tüm bu eylemler, karşılığında kanunlar tarafından yaptırımlar ile sonuçlandırılmaktadır. Buradaki önemli nokta yapılan eylemin yasalar tarafından bir yaptırımının olmasıdır. Yani bir eylem yasalar tarafından herhangi yaptırıma bağlanmamışsa, sosyal sapma fiili de olsa suç sayılmamaktadır. 1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sında “Kanunilik ilkesi” ile kanunda açıkça suç sayılmayan eylemlerin suç teşkil etmeyeceği açıkça ifade edilmiştir. Sosyolojik açıdan baktığımızda topluma zarar verdiği kanunlar tarafından kabul edilen her eylem suçtur. Dolayısıyla suç, yasaların cezalandırdığı eylemler bütünüdür. Bu eylemler aynı zamanda başkasının hakkına yönelik saldırı niteliğindedir. Yani her suç aynı zamanda hak ihlalidir. Ancak her hak ihlali suç değildir. Bu sebeple haksızlık teşkil eden ve kişilerin kendi iradesiyle gerçekleştirilen bu davranışlardan yine kişilerin kendi sorumlu tutulmaktadır. Cezaların verilmesindeki amaç ise, suçu işleyen kişiye kötülük yapmak ya da acı çektirmek değil, tekrar aynı veya benzer bir davranışta bulunmasını engelleyerek, hukuki değerlerin farkına varmasını sağlamaktır. Toplumsal düzenin uyum içerisinde ilerlemesinin temel nedeni de, yasaklanan davranışların karşılığında yaptırımının bulunması ve bu sayede kişilerin toplumsal düzene uyum sağlamak durumunda olmasıdır. Bu yönüyle suç kavramı başta sosyal bilimler olmak üzere birçok farklı alanın akademik çalışmalarda ilgi odağı

olmuştur. Hukuk başta olmak üzere, psikoloji, sosyoloji, din ve eğitim gibi farklı alanları da ilgilendiren bir olgudur. Suçu her zaman kasti bir biçimde değil, kişilerin isteği ve iradesi dışında da oluşabilir. Bu sebeple suçu kimin işlediği kadar, neden işlendiği, ona zemin hazırlayan toplumsal, çevresel ve bireysel etkenler de önem arz etmektedir.

1.2. Çocuk Kavramı

Çocuk kavramının tanımı da tıpkı suç kavramında olduğu gibi toplumsal ve tarihsel duruma göre değişiklik göstermektedir. Ancak suçtan farklı olarak çocuk kavramını daha geniş yelpazeye yayıldığını söylemek mümkündür. Toplumsal ve tarihsel süreçlerde değişiklik gösterdiği kadar, çeşitli bilim dallarında ve alanlarda da farklı açıdan yorumlanmaktadır. Çünkü günümüzde çocuk ve çocukluk kavramları her bilim dalı için önem arz eden kavramlardır. Çocuk dendiğinde ilk olarak akla biyolojik anlamı gelse de, hukuki, politik, sosyolojik, patolojik ve psikolojik ve diğer tanımlamaları da göz ardı edilmemelidir. En genel anlamıyla, doğumla başlayıp yetişkinliğin başlangıcına kadar olan süreç çocukluk dönemi olarak adlandırılmaktadır. Ancak bu dönemin tam olarak hangi yaş aralıklarına geldiği konusunda nesnel bir kabul bulunmamaktadır. Farklı alan uzmanları farklı dönemleri işaret edebilmektedir. Uluslararası hukuka baktığımızdaki en evrensel tanım, Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin birinci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre çocuklara uygulanabilecek olan kanunlara göre daha erken yaşta reşit olma durumu hariç olmak üzere 18 yaşına kadar herkes çocuk sayılacağı belirtilmiştir (Acar, 2012:6). 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda ve 5395 sayılı Çocuk Koruma Kanunu'na ise daha erken yaşta reşit olsa bile ceza kanunların uygulanabilmesi açısından 18 yaşını doldurmamış herkes çocuktur. Ulusal ve uluslararası hukuk sistemlerinde bu şekilde tanımlansa da, birçok disiplin alanı ergenlik ile çocukluk döneminin ayrı yaş aralıkları olduğunu kabul görmektedir. Gelişim psikolojisine göre bazı durumlarda ergenlik dönemi 21 yaşına kadar sürebilmektedir. Aileden gelen gen soyu kadar çevresel etkenlere de bağlı olan bu durum, iklime göre de değişkenlik gösterebilmektedir. Örneğin bu konuda yapılan bir araştırmaya göre, sıcak iklime sahip bölgelerdeki çocukların diğer iklimlerde yaşayan çocuklara göre daha erken ergenlik dönemine girdikleri tespit edilmiştir. (Koç, 2014:233). Her ne kadar çocuk ergenler için yaş aralığı değişebiliyor

olsa da, ülkemiz için genel kabul 12-18 yaş aralığıdır. 18 yaşına girmenin hukuki sistemde cezai sorumluluk doğurmasından dolayı ise, çalışmamızdaki yaş sınırlılığı 12-17 olarak belirlenmiştir.

Ergenlik dönemi kişilik gelişiminin, duygusal gelişimin ve fiziki gelişimin hız kazandığı bir dönem olmasından dolayı, çocuk bu hızlı büyüme sürecine uyum sağlamada zorluklar yaşar. Onun için artık çocukluğun bittiği, yetişkin hayatının başladığı bir geçiş süreci yaşanmaktadır. Yani ebeveyn güvencesi altında geçen çocukluk döneminin bitip, kendi seçimlerinin sonucunu yaşayacağı bir dönemin başladığının farkındadır. Bu yüzden bir yandan hormonal değişimler yaşarken, bir yandan da duygusal, bilişsel, fiziksel ve sosyal değişimleri bir arada yaşayarak kişilik edinmesi gerekmektedir. Bu sebepten dolayı yoğun bir kaygı ve endişe duyguları içerisinde olan ergen, aile içerisindeki değerlerini ve davranış kalıplarını sorgulamaya başlar. Bu dönem, aile içerisinde özerklik kazanma, bireysel değerleri olduğunu kanıtlama ve kendisini kabul ettirme dönemidir (Coşar, 2005:283). Çocuklar kendi iç dünyalarıyla onları çevreleyen dış dünya arasında sıkışmış durumdadırlar. Bu yüzden kendilerini çevreleyen dış dünyadaki her değişiklikten birincil derecede etkilenirler. Yapılan çalışmalara bakıldığında, çocukların kişilik gelişimi için kritik dönem olan bu evrenin sancılı bir şekilde geçmesi, ergenlerin toplumsal normlara ve kurallara uyum sağlamasını zorlaştırmakta, saldırgan eğilim göstermelerini sebep olabilmektedir. Dolayısıyla bu tip sorunlar aileleriyle olan ilişkilerine de yansımaktadır. Kendi bireysel kimliğini kazanmaya çalışan ergen, anne-babasının etkisinden de kurtulmaya çalışır. Kendisi gibi olan akranlarıyla birlikte olmak ister. Bu sebepten dolayı anne babalara bu dönemde kritik bir görev düşer. Ergenler duygusal değişimler yaşadıkları için çabuk etkilenir ve aileden anlayış göremez ise uzaklaşmaya başlar. Evde bulamadığı güveni arkadaş çevresinde arar, onlara daha çok bağlanır. Arkadaş ortamındaki yaygın düşünce ve eylem tarzı neyse onu benimsemeye başlar. Eğer ebeveynler çocukları ile sağlıklı iletişim kurmayı başaramaz ve kontrol mekanizmalarını sağlayamazsa, ergenler dış dünyaya tamamen teslim olarak çevresine benzemeye başlayacaktır. Suç oranı yüksek olan bir çevrede, ebeveynlerin de yetersiz kalmasıyla beraber ergenin suça karışması çok kolay olacaktır. Yaşanılan bu tarz sorunlar ileriki yaşantılarında sorunlu bireyler olmalarına neden olabilmektedir.

1.3. Çocuk Suçluluğuna Bakış

Suç kavramı tek başına olumsuz bir durumu yansıtırken, çocuk kavramıyla yan yana geldiğinde rahatsız edici bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Çocuk suçluluğu Akyüz'e (2000) göre, çocuğun ceza kanunlarınca suç kabul edilen bir eylemi gerçekleştirmiş olması sonucunda yargı sistemi ile karşılaşması olarak tanımlanmaktadır. Suç fiilini işleyen kişinin çocuk ya da yetişkin olması arasında farklılıklar vardır. Henüz gelişim aşamasında olan çocuk ergenin, gerekli tedbirler alındığında ve doğru yönlendirmeler yapıldığında değişmesi çok daha kolay olacaktır. Bu sebepten dolayı hukuksal alanda yetişkin suçluluğu ile çocuk suçluluğu ayrı olarak değerlendirilmektedir. Ülkemizde 2005 yılında yürürlüğe giren Çocuk Koruma Kanunu'nda suç işleyen çocukları tanımlarken, çocukların yetkin nitelikte bulunmadıkları, çevresel bir takım unsurların etkisi altında olduklarını vurgulamak amacıyla suça sürüklenen çocuk kavramını kullanmıştır. SSC; "hakkında soruşturma ve kovuşturma yapılan veya işlediği fiilden dolayı hakkında güvenlik tedbiri kararı verilen çocuk" şeklinde tanımlanmaktadır (Çocuk Koruma Kanunu, md.3).

Çocukların suç işleme de yetişkinlerde olduğu gibi her zaman karşılaşılabilecek bir konudur. Ancak ülkemizde ve dünyadaki çocuk suçluluğunda artan oranlar dikkat çekmektedir. Çocukların kişiliği tamamen oluşmadığından gerçekleştirmiş olduğu eylemler, büyük oradan çevresel etkenlerden meydana geldiği gibi, yanlış yönlendirilme, özenme, kandırılma, agrasif ruh hali ya da diğer insanlara kendisini kanıtlama gibi etkenlerden dolayı da meydana gelebilmektedir. Eğer tüm bunlar göz önünde bulundurularak çözüm arayışı içerisine girilir ve suçların doğmadan önlenmesine yönelik tedbirler alınır, çocuk suçluluğu oranlarının büyük eksende azalacağı düşünülmektedir. Önemli olan nokta risk faktörlerini doğru tespit edip, koruyucu tedbirlerin alınmasına olanak sağlamaktır. Bu sebepten dolayı çocuk suçluluğu çok boyutlu olarak ele alınması gereken bir konudur. Suça sebep olan davranışları belirleyebilmek için çocuğun kişisel özelliklerinin yanı sıra, ailevi ve çevresel özelliklerini de göz önünde bulundurmak gerekir. Bunların hiç birisi tek başına değerlendirilmemelidir.

Çocuk suçluluğu batı literatüründe Juvenile Delinquency olarak ifade edilmekte, reşit olmayanın suçluluğu anlamına gelmektedir (Polat, 2004: 44). Hukuk sisteminde suç olarak tanımlanmış olan eylemlerin, 12-18 yaş aralığındaki çocuk

ergenler tarafından işlenmesi olarak açıklanabilir. Ancak bu eylemler yetişkinlerde ve çocuk ergenlerde aynı yaptırımlarla sonuçlanmamaktadır. Cezai ehliyet yaşı ülkeden ülkeye farklılık gösterse de, reşit olmayanlara uygulanan yaptırımlar genel olarak her yerde yetişkinlere göre hafif tedbirler olduğu görülmektedir. 5234 sayılı Türk Ceza Kanunu'na göre ülkemizde cezai ehliyet 12 yaşını doldurmasıyla başlamaktadır. Bu yaşlardan itibaren psikolojik, sosyal ve zihinsel olarak hızlı bir gelişimin yaşandığı dönem başlar. Bu sebepten dolayı ergenler karar verme ve muhakeme yeteneğini tam olarak kazanmamış durumdadırlar. İçinde buldukları stresli ve kaygılı ruh halinin sonucu olarak, düşünmeden ve acele kararlar vererek kendisine ve diğer bireylere zarar verme eğiliminde olabilmekteler. Bu tür davranışların önüne geçilmediği takdirde ileriki dönemlerde de benzer davranışlar sergilendiği birçok araştırma tarafından gösterilmiştir. Daha önceki konuda bahsettiğimiz gibi çocuklar için 12-18 yaş aralığı gelişimleri açısından önemli bir dönemdir. Çünkü davranışları ve kişilikleri bu dönemde şekillenmeye başlar. İçerisinde buldukları toplumsal sınıf, almış oldukları eğitim, eğitim gördükleri kurumun yapısı, arkadaş ortamı, çevresindeki suça bakış açısı, aile yapısı gibi birçok faktör kişiliklerinin oluşumunda ve davranışlarının şekillenmesinde etkilidir. Tüm bunların çocuk üzerindeki etkisini düşünerek bir çocuğun suç işlemesi, düşünmeden yaptığı davranış olarak kabul edilmektedir (Uluğtekin, 2005: 32). Bununla birlikte bu dönemde sosyalizasyon sürecine girerler ve toplumdaki norm ve kurallarla tanışırlar. Kazanmış oldukları kişilik ve tavırları ise bu kurallara uygun davranıp davranmamaları konusunda etkili olacaktır. Konuyla ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, çocuk suçluluğu üzerine kavramsal açıklamalar yapmak yerine, daha çok çocukların suça sürüklenmesine sebep olan bireysel ve çevresel faktörler üzerine yoğunlaştığı görülmektedir. İçinde bulunduğumuz dijital dönem toplumsal yapı üzerinde hiç olmadığı kadar etkili olmakta ve toplumsal değişim çok hızlı bir şekilde gerçekleşmektedir. Bu yüzden çocuk suçluluğu gibi sosyolojik bir problemin de sebepleri sürekli araştırılarak etkili olan faktörlerin tespit edilmesi ve güncellenmesi gerekmektedir. Ne var ki istatistiki bilgiler, dünyada ve ülkemizde çocuk suçluluğu oranının her geçen gün artmakta olduğunu göstermektedir. Çocuk suçluluğu konusundaki yapılan araştırmalar incelendiğinde, özellikle 1990'lar sonrasında çocukların suça sürüklenmesindeki artışlar göze çarpmaktadır. Avrupa birliği ülkelerinde 1995 yılı sonrasında çocuk suçluluğu yüzde 30 artarken, gelişmekte olan ülkelerde bu rakam daha yüksektir (Güneş, 2018:2). Amerika Birleşik

Devletleri'ndeki suça sürüklenen çocuklar üzerine yapılan bir araştırmaya göre (Kayma Güneş, 2018:3), 1985 senesinden itibaren artan çocuk suçluluğu oranının, 1997 senesinde en üst düzeye çıktığı, 2010 senesinde ise toplam çocuk nüfusunun yüzde 5'inin suça karışmış olduğu tespit edilmiştir. Çocuk suçluluğundaki artış paralel olarak yetişkin suçluluğunu da arttırmaktadır. Çünkü ani ve beklenmeyen durumlarda işlenen suçlar hariç, yetişkin suçluluğu çocuk suçluluğunun devamı niteliğindedir (Boğa, 2011). Dolayısıyla artan çocuk suçluluğuna gerekli önlemler alınmazsa ileride çok daha fazla cezaevine ihtiyacımız olacaktır.

Diğer toplumsal sorunlar gibi bu konuya da bütünsellik çerçevesi içerisinde yaklaşırsa ancak başarılı olunabilir. Bal'a (2004) göre çocuk suçluluğu sürecini dört aşamada ele alınmalıdır. İlk aşama çocuğun suça ilişkin davranışlarıyla ilgilidir. Burada çocuğun tamamen sosyal çevresi etkilidir. İkinci aşama suç davranışını gerçekleştirilmesi, üçüncü aşama ise hukuki boyut, yani suç fiilinin karşılığında karşılaştığı yaptırım aşamasıdır. Son aşamada ise çocuğun topluma katılma ve sosyalizasyon sürecine girmesinden bahsetmektedir. Ona göre çocuk suçluluğunu bu şekilde bütünsel olarak ele alındığında çözüm önerileri üretilebilir (Bal, 2004: 59).

Çocuk suçluluğu sadece Türkiye'de değil tüm dünyada güncel bir sorundur. Çünkü yapılan araştırmalarda yetişkin suçluların büyük bir bölümünün çocukluk döneminde de suça karıştığı gözlenmektedir. Dolayısıyla devletin suç karşısında sadece adli boyutuyla cezalandırma ve caydırma uygulamaları kalıcı çözüm sunmamakta, özellikle çocuk yaşta karşılaşılan suçluların topluma geri kazandırılması ve sağlıklı bir sosyalizasyon sürecine dahil olması sağlanmalıdır.

ABD'de her sene cezaevine giren kişilerin yarısını 25 yaşının altındaki grup oluşturmaktadır. Tutuklanma oranı yaş ilerledikçe düşmekte, 50 yaşının üstünde suç işleyenlerin oranı yüzde 2'nin altına düşmektedir (İçli, 2004: 325). Çoğu ülkenin istatistiklerinde de, işlenen suçların hemen hemen yarısını 21 yaşının altındaki grup oluştururken, bu suçların dörtte birini 18 yaşını henüz dolduramayan çocuk ergenlerin oluşturduğu görülmüştür. Yani genel olarak bakıldığında, çocukların suç işleme ihtimallerinin yetişkinlere göre daha az olmadığı ortaya çıkmaktadır.

1.4. Türkiye’de Çocuk Suçluluğu

Günümüzde Türkiye’de ve tüm dünyada artan suç oranları, çocuk suçluluğunun önemine işaret etmektedir. Suç, ülkeler için önemli bir toplumsal sorun iken, çocuk suçluluğunun hızlı bir şekilde artış göstermesi, bu sorunun katlanarak ilerleyeceğini işaret ederek endişe yaratmaktadır. Çocuk suçluluğu istatistiklerindeki artışın birçok toplumsal ve çevresel faktörü bulunmaktadır. Bu faktörler tarihsel sürece, demografik yapıya, şehir ve kültürel yapıya bağlı olarak değişkenlik göstermektedir. Ülkemizde de önemli bir toplumsal problem olan çocuk suçluluğu hakkında yapılmış birçok çalışma bulunmaktadır. Bu çalışmalar incelendiğinde genel olarak büyük şehirlerdeki çevresel faktörlerden olan ekonomik sorunlar, göç ve işsizlik gibi risk faktörlerinin etkili olduğu görülmektedir. Ancak istihdam olanakları ve fabrikalar vaat etmeyen kırsal bölgelere baktığımızda, benzer faktörlerin daha az etkili olacağı düşünülmektedir. Bu sebepten dolayı çalışmamızda, suça sürüklenen çocukların sosyo-demografik özellikleri göz önünde bulundurularak, ülkemizin farklı bölgelerinde yapılan benzer araştırmalarla karşılaştırmak ve suçlu çocuk profili çizmek amaçlanmıştır.

Türkiye’deki çocuk suçluluğu ile ilgili araştırmalara bakıldığında temelinin 1930’lu yıllarda atıldığı görülmektedir. Yapılan ilk anket çalışması ise Adalet Bakanlığının desteğiyle 1931 yılında Hilmi Malik tarafından yapılmıştır. Çalışma cezaevinde bulunan 732 çocuk üzerinde gerçekleşmiştir ve Türkiye’de Çocuk Suçluluğu başlığıyla yayınlanmıştır. Daha sonra 1946 yılında Sulhi Dönmezer’in öğrencileri tarafından yine cezaevlerinde bulunan 124 çocuk suçluya yapılan anket izlemiştir. Bu anketlerin ortak amacı, Türkiye’deki çocuk suçluluğunun sebeplerini analiz etmek ve risk faktörlerini en aza indirmektir. Polat çocuk suçluluğunu üç döneme ayırarak incelenmesi gerektiğini belirtmiştir. 1981-85 arası birinci dönem, 1986-90 yılları arası ikinci dönem, 1990-95 yılları arası da üçüncü dönem olarak ele almıştır. Bunlar arasında sadece ikinci dönemde çocuk suçluluğu oranları her yıl azalma gösterirken, diğer dönemlerde sistematik olarak sayı artmıştır. TÜİK 2004 yılında yayınladığı rapora göre 1999-2003 yıllarına ait suça karışan çocuk sayıları şu şekildedir; 1999 yılında 977 çocuk, 2000 yılında 916 çocuk, 2001 yılında 807 çocuk, 2002 yılında 1313 çocuk ve 2003 yılında ise 2644 çocuk suça karışmıştır. (TÜİK, 2004). Aynı rapora göre 2004 yılında cezaevinde bulunan çocukların yüzde 97,9’u erkek iken, yüzde 2,1’i kadın suçlular olduğu görülmüştür. Günümüzdeki çocuk

suçluluğunun cinsiyete göre dağılımında erkeklerin yüksek oranda olduğu bilinmektedir. Dolayısıyla erkeklerin fiziksel farklılıkları bunda büyük etken olduğu düşünülürken, ülkemizin kültürel sosyolojik yapısının da bu oran üzerinde etkili olduğu kabul edilmektedir (Germeç, 2002).

Çalışmanın içeriğine geçmeden önce, Türkiye İstatistik Kurumu'nun (TÜİK) çocuk suçluluğuna dair istatistikleri incelenerek, yakın zaman içerisinde yapılmış olan araştırmalarla karşılaştırıp, değişen oranlara sebep olan faktörlerin değerlendirilmesinin faydalı olacağını düşünülmektedir.

Öncelikle Türkiye'deki çocuk nüfusunun normal nüfus içerisindeki oranına bakacak olursak; 1950 yılında yüzde 45, 1960 yılında yüzde 46, 1970 yılında yüzde 48, 1980 yılında yüzde 46, 1990 yılında yüzde 41, 2000 yılında yüzde 35, 2010 yılında yüzde 30 ve son olarak 2021 yılında yüzde 26,9 nüfus oranı olduğu görülmektedir (TÜİK, 2021). İstatistiklere baktığımızda özellikle 2000'li yılların başından itibaren çocuk nüfus oranının azaldığı göze çarpmaktadır. Son sayımlarda (0-17) çocuk sayısı 22.738.300 olarak kayıtlara geçmiştir. Yıllar içerisindeki çocuk sayısına bakıldığında 1980 senesindeki sayımda da benzer olarak 0-17 yaş grubunun 22.577.783 olduğunu görülmektedir. Çocuk nüfusunun yıllar içerisinde aynı kalıp, toplam nüfusa göre oranının düşmesi, ülkemizdeki doğum oranının azaldığını göstermektedir. Çalışmamızın evrenini oluşturan Karabük ilindeki çocuk sayısı, 2021 yılındaki sayıma göre 48.034 olarak tespit edilmiştir. Toplam nüfus oranının yüzde 19,3'ünü oluşturmaktadır. Yani Karabük'teki toplam nüfusa göre çocuk oranı, ülke genelindeki toplam nüfusa göre olan çocuk oranından düşüktür. Dolayısıyla Karabük'teki doğum oranlarının düşük olduğunu söylemek mümkündür.

Ülke geneline bakıldığında özellikle Avrupa ülkelerine göre çocuk-ergen nüfusunun genel nüfusa oranla fazla olduğu görülmektedir. Dolayısıyla çocuk suçluluğuyla mücadele konusunda atılacak adımların, politikaların ve tedbirlerin ülkemiz açısından daha fazla önem arz ettiği bilinmelidir. Bu konuda atılacak adımların da, ülkemizdeki çocukların durumlarının sağlıklı bir şekilde analiz edildiğinde başarılı şekilde yürütülebilmesi mümkün olabilecektir. Çocuklarımızın sağlıklı bir yaşam geçirmeleri, sosyal hayatlarında cinsiyet ayrımına maruz bırakılmaları, barınma ve korunma gibi temel ihtiyaçlarının başarılı şekilde karşılanamaması, gerek duydukları sevgi ve şefkatten yoksun bırakılmaları, yoksulluğun önüne geçilerek yeterli

imkanların sağlanamaması, eğitimde fırsat eşitliğinin sağlanamaması, aile içi istismar ve şiddet unsurlarının varlığı gibi sorunlar günümüz toplumlarının en temel ve önem arz eden sosyal sorunları haline gelmiştir. Bu başlık altında TÜİK'in 2021 yılında hazırladığı rapor incelenecek ve Türkiye'de yaşayan çocuklara dair istatistiki bilgilere yer verilmiştir.

Öncelikle ülkemizde yaşayan 0-17 yaş aralığındaki çocukların seneler içerisindeki intihar oranlarına değinmek istiyorum. 2003 yılına bakıldığında, ülke genelinde toplam 2705 intihar vakası gözlemlenirken, bunların 263 tanesi çocuk vakalar olduğu tespit edilmiştir. Toplam intihar içerisindeki oranına baktığımızda yüzde 12,5'inin çocuk olduğu anlaşılmaktadır. Bu oranın 2010 yılında 10,9'a, 2015 yılında 8,3'e ve 2019 yılında 6,8'e düştüğü görülmektedir. Verilere bakıldığında son 20 sene içerisinde çocuk intihar oranlarının düzenli şekilde düştüğü görülmektedir (TÜİK, 2021). Seneler içerisindeki intihar verilerinin cinsiyet dağılımına bakıldığında, erkek çocukların erkek yetişkinler içerisinde intihar oranları yüzde 5,2 ila 7,6 arasında değişmektedir. Ancak kız çocukların intihar eden kadın yetişkinler içerisindeki oranı yüzde 12,3 ila 23 arasında değiştiği görülmektedir. Yani intihar eden kadınların arasında 0-17 yaş aralığındaki grubun fazla olduğu dikkat çekmektedir. Yine de erkeklerin kadınlara göre intihar oranlarının çok daha fazla olduğu göz ardı edilmemelidir.

Okullaşma oranlarına bakıldığında ülke genelinde erkeklerin yüzde 88,1'i, kızların yüzde 87,8'i ortaöğretim seviyesinde okullaşma oranına sahip olduğu görülmektedir. Dolayısıyla eğitimde fırsat eşitliğinin sağlandığını söylemek mümkündür. Karabük ilinde de bu oranların erkeklerde yüzde 97, kızlarda yüzde 98 olarak görüldüğü, dolayısıyla ülke genelinin üzerinde bir okullaşma oranına sahip olduğu göze çarpmaktadır. Ancak bu oranlara açık öğretim de dahil edilmiştir. Orta öğretimden mezun olma oranı ise ülke genelinde erkekler de yüzde 70, kızlarda yüzde 76'dır. İstatistiklerden görüldüğü üzere yüzde 20'den fazla bir oran orta öğretime başlayıp bitiremediği gözükmektedir. Diğer bir önemli unsur ise çocukların istihdam durumlarıdır. Ülke genelinde 2010 yılında çocukların yüzde 17,1 bir işte çalışırken, 2021 yılında bu oran yüzde 14'e gerilemiştir (TÜİK, 2021).

Çocukların herhangi bir suça karışmasından dolayı güvenlik birimlerine getirilenlerin 2021 yılındaki sayısı 450.803 iken, bunların 310 bini erkek, 140 bini kız

çocuğu olduğu görülmüştür. Dolayısıyla suça sürüklenen çocuklar arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark olduğunu söylemek mümkündür. Suç türlerini incelediğimizde ise, 35.808'i yaralama, 34.809'u ise hırsızlık şüphesi ile kayıtlara geçmiştir. Çocuk hükümlülerin genel hükümlüler içindeki oranlarına bakıldığında; 2010 yılında yüzde 1,6 iken, 2014 yılında yüzde 4,4 ve 2019 yılında ise 4,6 olduğu görülmektedir.

Sonuç olarak suça sürüklenen çocukların yıllar içindeki durumuna bakıldığında, erkek çocukların kız çocuklarına göre daha fazla suça karıştığı, en çok yaralama ve hırsızlık suçunun işlendiği, okullaşma oranlarının yüksek olduğu, çocukların suça karışma oranlarının ve hükümlü çocuk oranının giderek arttığını söylemek mümkündür. Dolayısıyla çocuklar için artan risk faktörlerini başarılı bir şekilde analiz edip, alınacak tedbirleri doğru tespit ederek karar alıcılara önerilerde bulunmak amaçlanmalıdır. Yapılan çalışmalar göstermektedir ki, çocuk suçluluğu beraberinde yetişkin suçluluk oranlarını da paralel olarak arttırmaktadır. Bu sebeple suç henüz ortaya çıkmamışken, tüm riskleri ortadan kaldırıcı veya azaltıcı politikalar uygulanmalıdır. Ülkemizde okullaşma oranının yüksek olduğu göz önünde bulundurularak, gerekli dikkatin eğitim sisteminin içeriğine yoğunlaşmasını sağlanmalıdır. Ortaöğretim düzeyine kadar ülkedeki çocukların yüzde 97'sinin ulaşabildiğine değinmiştik. Ancak eğitim şartları iyileştirilmediği, öğretmenlerin ve ebeveynlerin sağlıklı eğitim için gerekli şartları sağlamadığı sürece çocuk suçluluğu oranlarının düşmediği açıkça görülmektedir. Örneğin derslik başına düşen öğrenci sayısı azaltılmalı, okul çevreleri suç oranlarının az olduğu muhitlerde yoğunlaşmalı, öğrencilerin devamsızlık durumuna etki eden faktörler tespit edilerek okul motivasyonlarının arttırmasına yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Tüm bunlar sadece ilgili makamların çabasıyla değil, öncelikle aile, akran grupları ve çevresel özelliklerin sağlıklı şekilde oluşturulmasıyla ilgili olmaktadır.

1.5. Çocuk ve Ergenlerin Cezai Sorumluluğu

Suç olgusu hem toplumumuz için tehdit oluştururken, hem de bireyin kendisi ve ailesi için de tehdit oluşturmaktadır. Özellikle çocuk suçluluğu konusunda, çocukların toplumumuzun geleceği olduğu göz önünde bulundurulduğunda suçla mücadele konusunda hayati bir önem arz ettiğini söyleyebiliriz. Dolayısıyla çocuk suçluluğuyla mücadelede sadece kanun uygulayıcılarına değil, toplumun her bir

ferdine ve özellikle ailelere büyük görevler düşmektedir. Çocuğun sağlıklı bir şekilde kişilik gelişimini tamamlaması ve topluma faydalı birer birey olarak yetişmeleri, üzerimize düşen bu görevlerin layıkıyla yerine getirilmemizden geçmektedir. Bu hususta hiç şüphesiz ki en önemli etken devletin ve kanunların varlığıdır. Devlet, bireylerin ve toplumların refah seviyesini arttırmalı, sağlıklı ilişkilerin kurulabilmesi için gerekli tedbirlerin alınmasına yönelik politikalar geliştirmelidir (Dursun, 2019; 22). Türkiye Cumhuriyeti Anayasa'sının 41. Ve 61. Maddelerinde de ailenin ve özellikle çocukların korunmasına yönelik uygulanacak politikalar belirtilmiştir. 41. Maddeye göre;

Aile, Türk toplumunun temelidir ve eşler arasında eşitliğe dayanır. Devlet, ailenin huzur ve refahı ile özellikle ananın ve çocukların korunması ve aile planlamasının öğretimi ve uygulanmasını sağlamak için gerekli tedbirleri alır. Her çocuk, korunma ve bakımdan yararlanma, yüksek yararına açıkça aykırı olmadıkça, ana ve babasıyla kişisel ve doğrudan ilişki kurma ve sürdürme hakkına sahiptir. Devlet, her türlü istismara ve şiddete karşı çocukları koruyucu tedbirleri alır (T.C. Anayasası, 41.madde).

Yine 61. Madde de “Devlet, korunmaya muhtaç çocukların topluma kazandırılması için her türlü tedbiri alır” ifadesi düzenlenmiştir (T.C. Anayasası, 61. Madde). 5237 sayılı Türk Ceza Kanununa (TCK) göre, on sekiz yaşını doldurmamış kişiler çocuk olarak tanımlanmış ve uygulanacak kanunlar da erişkin kişilerden farklı olarak düzenlenmiştir. TCK 31. Maddesinde suça sürüklenen çocuklarla ilgili cezai sorumluluk açıklanmıştır. İlgili maddenin birinci fıkrasına göre fiili işlediğinde 12 yaşını doldurmamış çocukların herhangi şekilde ceza sorumlulukları bulunmamaktadır. İkinci fıkrasında, 12 yaşını doldurmuş, ancak 15 yaşını doldurmamış çocukların cezai sorumluluğunun olup olmadığı konusunda değerlendirme yapılması gerektiği, yine 12-15 yaş arasında olup cezai sorumluluğu olduğu değerlendirilen ve 15-18 yaş aralığında bulunanların cezai işlemde indirimine gidilmesi kabul edilmiştir. Yine ikinci fıkrada 15 yaşını doldurmamış sağır ve dilsiz çocukların herhangi cezai sorumluluğu olmadığı, 15-18 yaş aralığında bulunan sağır ve dilsiz çocukların cezai sorumluluğunun olup olmadığı konusunda değerlendirme yapılması gerektiği, 18 ve 21 yaş arasında olup sağır ve dilsiz çocukların cezai işlemlerinde indirimine gidilmesi gerektiği kabul edilmiştir (TCK, Md. 31).

Çocukların yargı sürecine dahil oldukları soruşturma ve kovuşturma işlemleri de erişkin bireylerinkinden farklı yürütülmektedir. Öncelikle soruşturma, yetişkinlerde

olduğu gibi kolluk kuvvetinin nezaretinde değil, bizzat çocuk bürosunda görevli Cumhuriyet Savcısı tarafından yapılmaktadır. Çocuğun ifadesi alınırken, mümkün olduğunda sosyal hizmet görevlileri de nezaret ederler. Soruşturma sırasında veya sonucunda, cumhuriyet savcısı uygulanması gereken tedbiri çocuk hakimine talep edebilir. Çocuk hakimi de savcının talebine istinaden koruyucu ya da destekleyici tedbir uygulanmasına karar vermektedir. Suça sürüklenen çocuğa gözaltı kararı alındığında, kolluk kuvvetlerinin çocuk biriminde tutulur. Bu yerlerin olmaması durumunda yetişkinlerden farklı yerlerde tutulurlar. Hiçbir şekilde çocukla yetişkin aynı yerde gözaltında ve cezaevinde tutulamaz. Bir diğer önemli nokta ise, on sekiz yaşından küçüklere hiçbir mazeretle kelepçe takılmaması durumudur. Çocuk zorluk çıkarsa dahi, kolluk kuvveti en fazla bedeni güç kullanarak işlemlerin yürütülmesi sağlamalıdır. Çocuk ergenin güçlü bir fiziki yapıya sahip olması bu durumu değiştirmez. Soruşturması ya da kovuşturması devam eden çocuklarda, adli kontrol olarak Ceza Muhakemesi Kanunu'na göre, belirlenen çevrelerin dışına çıkmaması, ancak bazı yerlere gidebilmesine izin verilmesi, belirtilen kişilerle ya da kurumlarla iletişimi kesmesi gibi tedbirler uygulanabilmektedir. Bu durumların çözüm olarak yetersiz kalması durumunda, çocuk hakimi tarafından tutuklama kararı verilebilir. Ancak 15 yaşını doldurmayan çocuklarda, üst sınırı 5 yılı geçmeyen suçlar için tutuklama kararı verilemez. Herhangi denetimli serbestlik kararı verilmesi durumunda ise, Denetimli Serbestlik Müdürlüğü tarafından takip etmesi amacıyla bir uzman personel görevlendirilir ve durumun gidişatına göre tedbirlerde iyileştirme talebinde bulunabilir.

Kovuşturma aşamasında çocuğun ailesi, bakmakla yükümlü olan kişi veya kişiler, yurttta kalıyorsa kurumun temsilcisi duruşma esnasında mahkemede hazır bulunabilir. Yine duruşma esnasında, çocuğun yararını gözeterek duruşma salonundan ayrılabilir ya da sorgusu biten çocuğun duruşmada hazır bulundurulmasına da gerek görülmeyebilir (Çocuk Koruma Kanunu).

1.6. 5395 Sayılı Çocuk Koruma Kanunundaki Koruyucu Ve Destekleyici Tedbirler

Çocuk Koruma Kanunu, 2005 yılında kabul edilerek resmi gazetede yayınlanmıştır. Amacı, suça sürüklenen çocukların haklarının güvence altına alınması

sağlamak, haklarında uygulanacak olan güvenlik tedbirlerinin esas ve usullerine uygun olarak düzenlenmesini sağlamaktır. Bu kanuna göre çocuk, daha erken yaşta ergin olsa bile on sekiz yaşını doldurmamış kişi olarak tanımlanmaktadır. (ÇKK, 2005). Kanun kapsamında, çocukların yaşama, gelişme ve korunma ihtiyaçlarının güvence altına alınması, ayrımcılığa uğratılmaması, insan haklarına dayalı adil ve süratli bir yol izlenmesi, yargılanma esnasında çocuğun durumuna uygun olan özenin gösterilmesi, çocuk hakkında kararlar verilirken kişiliğini ve toplumsal sorumluluğunu geliştirmeye yönelik adımların atılması, çocuğun topluma geri kazanılması, yetişkinlerden ayrı olarak tedbirler alınması ve özgürlüğü kısıtlayıcı cezaların son çare olarak görülmesi, kimliğinin başkaları tarafından bilinmesinin önüne geçecek tedbirler alınması gibi ilkeleri barındırmaktadır. Bu kapsamda uygulanacak tedbirler, koruyucu ve destekleyici tedbirler başlığı altında uygulanmaktadır. Öncelikle çocuğun kendi aile ortamı içerisinde korunmasını sağlamaya yönelik olarak danışmanlık, bakım, eğitim, barınma ve sağlık tedbirleri olmak üzere beş tane olduğu görülmektedir.

Danışmanlık tedbiri, çocuğa bakmakla yükümlü olan kişilere ve çocuğun kendisine, gelişimi ve eğitimiyle ilgili olarak sorunların çözümüne yönelik yol gösterme amaçlı uygulanan tedbir türüdür. Bakım tedbiri, yine çocuğa bakmakla yükümlü olan kişi veya kişilerin olmaması ya da yetersiz kalması durumunda, devlet nezaretinde çocuğun kamusal ya da özel bakım yurduna yerleştirilmesi ya da koruyucu aile hizmetlerinden faydalandırılması için alınan tedbirlerdir. Eğitim tedbiri, çocuğun eğitimini tamamlamasına ya da bir iş veya sanat öğrenmesi için kurs görmesine, yahut bir ustanın yanında meslek ve zanaat bilgisi sahibi olması maksadıyla uygulanan tedbirdir. Bu eğitim türü kamusal alanda olduğu gibi özel sektörde de uygun görülebilmektedir. Barınma tedbiri, çocuğa kalacak yer imkanı sunamayan ailelere barınma yeri tahsis edilmesi durumudur. Son olarak sağlık tedbiri ise, daha çok madde bağımlısı olan çocukların, ruhsal ve fiziksel sağlıklarının korunması için sunulan, bağımlılıktan kurtulmasına yardımcı olacak ilaçlı veya psikolojik tedavi imkanlarının sağlanmasına yönelik uygulanan tedbir türüdür. Bu tedbirler, tek başına uygun görüleceği gibi birden fazla olarak da uygulanabilmektedir. Tüm bu tedbirlerin uygulanması çocuk mahkemelerinde bulunan çocuk hakimlerinin vereceği karara istinaden gerçekleşmektedir. Yerel kolluk kuvvetleri ve diğer adli merciler, aynı zamanda eğitim kurumları dahil olmak üzere, korunmasına ve topluma yeniden kazandırılmasına ihtiyaç duyulan çocukları tespit ettiklerinde Sosyal Hizmet

Kurumlarına ve Çocuk Esirgeme kurumlarına bildirmekle yükümlü oldukları da ilgili kanun kapsamında belirtilmiştir. Bu kurumlar da kendilerine gelen durumlarla ilgili olarak ivedi olarak araştırma yapmakla yükümlüdürler. Yaptıkları araştırmalar sonucunda sosyal inceleme raporları tutabilirler. Raporlarda elde ettikleri verilere istinaden mahkemeye hangi tedbirin uygun olacağı yönünde öneride bulunurlar. Buna rağmen, çocuklarla ilgili uygulanacak tedbirlerin nihai kararı çocuk hakimi tarafından bizzat verilmektedir. Çocuk hakimi durumu takip ederek, uygun gördüğü takdirde tedbiri ortadan kaldırabilir. Ayrıyeten on sekiz yaşını dolduran çocuklarda uygulanan tedbirler kendiliğinden sona ermektedir. Ancak hakim, çocuğun “rızasını almak suretiyle” tedbirin uygulanmasını belirli bir süre daha devam ettirebilir.

Sonuç olarak, çocuklar hakkında uygun görülen koruyucu ve destekleyici tedbirler yetişkinlere uygulanan tedbirlerden farklı değerlendirilmelidir. Çünkü yetişkinler herhangi suç işlediklerinde kendi iradesiyle işlediği kabul edilir. Çocuklarda ise, mantıklı düşünme yetisi ve suçlu davranışı ayırt etme kabiliyeti hem çok gelişmiş değildir, hem de çocuklar özellikle ergenlik döneminde çevrelerindeki olayları izleyerek öğrenmektedirler. Bu yüzden suçu kendi iradesiyle değil de, gelişim çağında ve ruhsal değişim çağında olduğu göz önünde bulundurularak suça sürüklendiği kabul edilir. Literatürde bu sebepten dolayı suçlu çocuk kavramı yerine suça sürüklenmiş çocuk kavramı kullanılmaktadır. Dolayısıyla uygulanan tedbirler de, çocuğun sapma davranışı gösterdiğinde bunun yanlış olduğunu göstermek, sağlıklı bir kişilik gelişimi oluşturması için ihtiyacı olan şartları oluşturmaya yönelik olmaktadır. Yukarıda da belirtildiği gibi özgürlüğü kısıtlayıcı cezalar vermek çocuklarda en son çare olarak uygulanmaktadır. Yapılan birçok çalışmada uygulanan destekleyici ve koruyucu tedbirler sayesinde, suça sürüklenen çocukların topluma tekrar kazandırıldığı ve suçlu davranıştan uzaklaştırıldığı belirtilmiştir. Önemli olan nokta kanun uygulayıcıların her bir çocuğu ayrı olarak değerlendirmesi ve çocuğun yararına olan en doğru kararı vermesidir. Bu sebepten dolayı çocuk sağlığını ve ruhsal durumunu en iyi şekilde analiz edecek uzman kişilerin sayısı arttırılmalıdır.

1.7. Suç Teorileri

Suç, birçok farklı alandaki uzmanların üzerinde yoğunlaştığı ve dolayısıyla birbirinden farklı bakış açılarıyla değerlendirilmesi gereken kompleks bir olgudur. Bu

yüzden yapılan çalışmalardan da görüleceği üzere suç tek bir sebeple açıklanamaz. Örneğin nörolojik sorunlar, parçalanmış aile ortamı, aile içi istismar, sağlıklı olmayan bir arkadaş çevresi, ekonomik problemler, derslerdeki başarı durumu, cinsiyet gibi özellikler salt suçun nedeni olarak düşünülemez. Ancak herhangi birisinin varlığı başka sorunların da ortaya çıkmasına sebep olan, bireyi suç işlemeye eğilimli hale getiren durumlar ortaya çıkarabilmektedir.

Suçun neden ve nasıl ortaya çıktığı ile ilgilenen kriminoloji alanına göre, suç teorileri, genel olarak üç başlık altında toplandığı görülmektedir. Bunlar; biyolojik, sosyolojik ve psikolojik teoriler. Bu teorilere baktığımızda, suçun ya bireysel özelliklerden kaynaklandığını ya da toplumsal yapının etkisi altında çevresel özelliklerden, toplumsal süreç ve ilişkilerden kaynaklandığını söyleyebiliriz. Her ne kadar farklı suç teorileri ortaya atılmış olsa da, hiç biri tek başına suçu açıklamak için yeterli olmamaktadır. Ancak her birini göz önünde bulundurduğumuz takdirde suç ile ilgili bir değerlendirme yapılabilir. Bu sebeple suç eylemlerinin altında yatan faktörleri doğru tespit edebilmek için kuramsal yapının da göz önünde bulundurulması gerekmektedir. Suç ve çocuk suçluluğunun sebeplerini açıklamaya çalışan bu teorilerin temelinde pozitif ekol vardır. Pozitif ekol suçlu davranışı açıklarken dışsal etkenlerden bahsederken, klasik ekolden farklı olarak cezaya değil, tedaviye odaklanmaktadır (Ayan, 2011: 20). Daha erken dönemdekiler gibi suçu açıklarken metafizik bakış açısının aksine, deney, gözlem ve analizleri değerlendirerek bilimsel bir bakış açısı sunmaktadır.

Suçun altında yatan etmenleri açıklarken biyolojik (bireysel) faktörlerin etkili olduğunu iddia eden kuramlar, duygu ve düşünce tarzları, psikolojik durum, kişilik ve karakter yapısı ve özellikle genetik yapının etken olduğunu savunmaktadır. Yani bireysel suçlu profillerinden bahsetmektedir. Suçlu davranışı açıklarken toplumsal faktörlerin gerçek etmen olduğunu söyleyen diğer kuramcılar ise, bireylerin sosyalizasyon süreçlerine dikkat çekmektedir. Bireylerin doğumundan itibaren başlayıp ölümüne kadar devam eden ve sürekli olarak çevresel şartlara göre yenilenen bu süreç, bireylerin davranış ve tutumlarını şekillendirmektedir. Dolayısıyla suç eylemi de sosyalizasyon süreci içerisinde öğrenilerek meydana geldiğini savunmaktadırlar. Suç, çok eski tarihten beri meydana gelen bir olgu olduğu için, suç teorileri de tarihsel süreç boyunca çeşitlilik göstermiştir. Çalışmamızda bu teorileri üç genel başlık içerisinde ele alacağız.

1.7.1. Biyolojik Teoriler

Suçlu davranışı açıklarken biyolojik teorilere dikkat çeken en önemli isimlerin başında İtalyan antropolog Lombroso gelmektedir (Yiğit, 2020:6). Lombroso klasik suç teorilerinin aksine suçun meydana gelmesinde fizyolojik farklılıkların önemli bir faktör olduğunu iddia etmektedir. Suçun meydana gelmesinde çevresel özelliklerin de bir etken olduğunu kabul ederek, suçlu insan profillerinin vücut özelliklerinin de benzer olduğunu altını çizerek biyolojik farklılıklara atıfta bulunmuştur. Özellikle İtalyan hapisanelerinde yatan suçlu bireyler üzerinde çalışmalar yapmış, ölen şahısların dahi otopsilerini yaparak vücut organlarının ölçülerini karşılaştırmıştır. Bulduğu verilerde, vücutları daha fazla kıllı olan, kıvrık burunlu, çıkıntılı elmacık kemiği, küt ve uzun çene hattı, iri yapıda köpek dişli ve uzun kollara sahip olan bireylerin sayısının daha fazla olduğunu tespit etmiştir (Yiğit, 2020:6). Bu verilerden hareketle, bu anatomik yapıya sahip bireylerin suça daha fazla meyilli olduğunu savunmuştur (Yavuzer, 2006: 254). Yani vücut oranlarının ve fiziksel özelliklerinin daha ilkel insan tiplerine benzediğini ve normal insanlardaki gibi gelişmediğini söylemektedir. Daha sonra hapisanedeki bireylerin ırksal olarak da benzer olmasına dikkat çekildikten sonra, Lombroso ve çalışma arkadaşları da suçun meydana gelmesinde daha fazla çevresel etmenler üzerine yoğunlaşmaya başlamışlardır.

Suçu biyolojik özelliklerle ilişkilendiren bir başka araştırmacı ise William Sheldon'dur. Sheldon özellikle mezomorf tip olarak tanımlanan, güçlü ve kaslı vücut yapısına sahip olan bireylerin daha fazla suç işlediğini iddia etmektedir (Özkalp, 2003:452). Ona göre, bu anatomik yapıya sahip olan bireyler saldırgan özellikler taşımaktadır. Ancak bu tip iddialar sosyal bilimlerde çok fazla eleştiri almışlardır. Giddens gibi suçu daha çok toplumsal etkenlerle açıklayan sosyal bilimciler, suçlu bireylerin benzer vücut oranları göstermiş olsalar bile, bunlarda hareketle bir biyolojik temelli teoriler üretilmesine karşı çıkar. Ona göre kaslı insanların daha fazla suç işlemesi sosyolojik sebepli olabilir. Çünkü bu tip bir anatomiye sahip olan bireyler, atletik görünümün verdiği özgüvenle birlikte toplumda kendisini kanıtlama ihtiyacı içerisine girebilir, güçlü olduklarını kanıtlamak için suçu bir fırsat aracı olarak görebilirler. Yine bu tip çalışmalarının çoğunun hapisanelerde ve ıslahevlerinde gerçekleştirildiğini göz önünde bulundurarak, kaslı ve güçlü insan tiplerinin bu hapisanelere yönlendirilmiş olma ihtimaline dikkat çekmektedir.

Suçlu davranışı açıklayan bir başka biyolojik teori de, suçun hormonal ve biyokimyasal özelliklerden kaynaklandığıdır. İnsanların tavır ve hareketlerinde etkili olan seratonin hormonu, beyinde önemli bir işleve sahiptir. Seratonin hormonu, beyin hücrelerinin tamamında bulunan ve beyin içi iletişimin gerçekleşmesini sağlayan biyokimyasal hormondur. Bu hormonda düşüş gerçekleştiğinde bireylerde gerilim hissiyatı meydana gelmektedir. Buna paralel olarak da, bireylerde saldırgan tutumlar görülmektedir. Yine Booth ve Osgood ise, testosteron hormonunun saldırgan tutumlar sergilemesinde etkili olduğunu savunan çalışmalarda bulunmuşlardır. Her ne kadar fiziksel, biyolojik ve hormonal yapının suçlu davranış üzerindeki etkilerinden söz eden çalışmalar olsa da, bunların toplumsal süreçten ve çevresel özelliklerden bağımsız olduğu konusunda kanıtlar yetersizdir. Bu sebeple biyolojik teorileri savunan aynı isimler, suç teorilerinde sosyal faktörlerin de göz ardı edilmemesi gerektiğini vurgulamışlardır (Dolu, 2010: 167).

1.7.2. Sosyolojik Teoriler

Sosyolojik teoriler, genel olarak 19. Yüzyılın başlarından itibaren suç kavramıyla ilişkilendirilmeye başlamıştır (İçli, 1993). Bu teorinin savunucuları, suçlu davranışı açıklarken birçok farklı sosyolojik etkene dikkat çekmektedirler. Ancak bunları sosyal yapı ve sosyal süreç teorileri olarak iki genel başlık altında toplayarak ele alacağız. Sosyolojik teorileri savunan düşünürlere göre, bireyler toplumsal yapının birer ürünüdürler, toplumsal yapıdan bağımsız düşünülemezler. Her birey içerisinde bulunduğu toplumsal ve tarihsel yapının özelliklerini taşır, her bireyin sosyalizasyon süreci içerisinde edindiği bir habitusu vardır. Bu sebeple, suçlu olan aslında salt bireyler değil, toplumun kendisidir. Kuramın savunucuları toplumsal bir sapma olan suç davranışını, toplumsal yapıdaki iş bölümü, ekonomik özellikler, yasalar, kültür ve adetler, toplumsal cinsiyet rolleri, rekabet, güç eşitsizliği gibi sosyolojik kavramlarla ilişkilendirerek açıklamaya çalışırlar. Suçla ilgili yapılan araştırmalara da bakıldığında görülmektedir ki, suç oranları ve suç türleri sosyolojik yapıya göre farklılıklar göstermektedir. Yani toplumsal dinamikler suçun kaynağını belirlemede en önemli etkenlerdir.

1.7.2.1. Sosyal Yapı Teorileri

Sosyal yapı kuramcılarına göre suç, içinde bulunulan toplumsal yapının bir ürünüdür. Suçu bireysel özelliklerle açıklamak geçerli olamaz, toplumsal yapının özelliklerinden dolayı suç mevcuttur. Yani suçu bireylerin kendisi değil, toplumun kendisi ortaya çıkarmaktadır.

Bu teorinin en önemli ismi şüphesiz Emile Durkheim'dır. Durkheim yapısalci fonksiyonalist bir bakış açısına sahip bir düşünür olarak suç onun için toplumda kaçınılmaz olan bir olgudur ve gereklidir. İnsanların hepsi birbirinden farklıdır ve bu yüzden toplumsal değer ve beklentileri gibi, davranış ve tutumları da farklılık göstermektedir. Toplumdaki bu farklılıklar suçun oluşmasına sebep olduğunu savunur. Dolayısıyla suçun varlığından söz etmek, toplumsal yapıdaki ortak değerlerin esnekliğinden bahsetmek demektir. Bu da toplumsal değişimin yönünü belirleyebilmektedir. Suçun kaçınılmaz olması ve toplum için olumlu sonuçlar doğurabilmesinden söz etmektedir. Durkheim her ne kadar suçu ele alırken sosyolojik bir unsur olmasını bahsetse de, çocuk suçluluğu ile yetişkin suçluluğu arasında herhangi ayırım yapmaya gitmemiştir. Sonuç olarak suçun evrensel nitelikte olduğunu ve değişim için zorunlu olduğunu belirterek, kendinden sonraki çalışmalar için önemli bir ışık olmuştur.

Yine sosyal yapı teorileri kapsamında suçu ele alırken, sosyal düzensizlik teorilerinden bahsetmek mümkündür. Bu teoriyi savunanlara göre özellikle çocuk suçluluğu şehir hayatının bir sonucudur. Özellikle şehir hayatındaki toplumsal dayanışmanın kaybolarak bireyselliğin artması, değişen nüfusla birlikte çeşitlilik gösteren kültürel yapı, sosyal değerlerin kaybolması, ekonomik güçlüklerin artması ve iş bölümünün oluşması gibi sebeplerle, çocuklar üzerinde kontrol mekanizmasının zorlaşmasıyla beraber çocukların suça sürüklenmesi kolaylaştırmıştır. Şehir hayatında meydana gelen sosyal düzensizliğin çocuk suçluluğunun nihai sebebi olarak görülmektedir.

Diğer bir sosyal yapı teorisi ise kültürel sapma diye adlandırılan alt kültür teorileridir. Bu teoriyi savunanların temel düşüncesi, çocukların suçu bireysel olarak işlemedikleri, özellikle kötü suçlu arkadaş çevresinden öğrenildiği yönündedir. Şehirlerde görülen sağlıksız arkadaş çevresinde çocuklar akranlarıyla çeteler oluşturarak suçun yayılmasına ve diğerlerinin de etkilenmesine sebep olmaktadır. Bu

teori, 1950'li yıllarda Amerika'da şehir hayatının en sağlıksız özellikler taşıdığı zamanlarda alt sınıfın bir problemi olarak görülmüştür. Çocuklar ergenlik yaşlarında arkadaş ortamında ön plana çıkmak ve kendilerini kanıtama düşüncesi içerisine girerler. Genel olarak teori, kenar mahalleler diye bilinen sosyo ekonomik özellikler açısından dezavantajlı görülen alt kültürden insanların yaşadığı semtlerdeki çocuklar üzerinde yoğunlaşmaktadır. Yapılan araştırmalardan hareketle buradaki çocuk çetelerin özelliklerine baktığımızda, risk almayı ve kanunları ihlal etmeyi bir başarı saydıkları, özellikle orta sınıf düzeni küçük görmeye hevesli oldukları göze çarpmaktadır. Gerilim teorilerinde de göre de benzer olarak, buldukları sosyal düzen onlara, toplum içerisinde yükselme, statü atlama ve hedeflerine ulaşmada üst sınıftakilere göre dezavantaj sağlamaktadır. Ergenler ise bu tip engellerle baş edebilmek için yasal olmayan yollara başvurmayı tercih etmektedirler. Bunu da genel olarak çeteler halinde hareket ederek yaparlar ve başardıklarını saygı ve hürmet kazandıklarını düşünürler.

1.7.2.2. Sosyal Süreç Teorileri

Sosyal süreç teorilerinin temelinde, suçlu davranışın toplumsal ilişkiler çerçevesinde etkileşimler kurarak, yakın çevreden öğrenilerek gerçekleştiği düşüncesi yatmaktadır (Demirbaş, 2001: 134). Dolayısıyla salt biyolojik özelliklerin ya da sosyo ekonomik şartların etkisiyle gerçekleştiği düşüncesini kabul etmezler. Bireyler ilişki içerisinde olduğu diğer bireylerden öğrenerek gerçekleştirirler. Örneğin suç çetelerinde yaygın olan kanunlar çiğnenmek için vardır düşüncesini görerek öğrenirler ve buna göre davranışlarına yön verirler. Sutherland bu durumu aykırılıkların birleşmesi olarak adlandırmaktadır. Buradaki öğrenme mekanizması da diğer öğrenme mekanizmalarıyla aynı şekilde işlemektedir. Birey gerçekleştirdiği davranışın sonucunda ödülle karşılaştığında tekrarlama olasılığı artar, cezalandırma durumuyla karşılaştığında ise bunu tekrar etmez. Dolayısıyla suç işleme potansiyeli barındıran bir grupta birlikte olmak, bireyin suçu öğrenmesine ve doğal olarak karşılaşmasına sebep olmaktadır. Evan Nye ise suçun öğrenilerek gerçekleştiğini kabul eder ve suçun kaynağında kontrol mekanizmalarının eksikliğinden bahseder (Bal, 2004: 20). Suçlu davranışı öğrenen irade üzerinde yeterince kontrol sağlanmaması onun suça yönelmesini

kolaylaştırmaktadır. Bu düşüncesi de suç sosyolojisinde sosyal kontrol teorisi olarak adlandırılmıştır.

Sosyal süreç teorilerinin en önemli kuramlarından birisi de etiketleme teorisidir. En önemli temsilcileri Nye ve Becker'dır. Etiketleme teorisine göre bireyler, suçlu davranışları sonucunda toplum tarafından bir tepki almaktadır. Örneğin belirli bir yerde uyuşturucu kullanımı suçunu işleyen bireylerin benzer saç tıraşı veya benzer kıyafet seçimi olabilmektedir. Herhangi bir şekilde uyuşturucu kullanımı olmayan birisinin benzer bir kılığa özenerek hareket etmesi, toplum tarafından torbacı lakabıyla etiketlenmesine sebep olmaktadır. Bireyler de kendisine yapılan etiketlemeyi “nasıl olsa torbacı olarak biliniyorum” şeklinde yorumlayarak kendi benliğini baştan tanımlamak durumunda kalmaktadır. Dolayısıyla kendisini potansiyel suçlu olarak görme eğilimindedir. Artık o toplumdaki ötekileştirilmiş, onlarla ilişkileri esnasında kendisini itibarsızlaştıran bir vasya sahiptir. Bu durum sadece suçlu bireylerle sınırlı değildir. Örneğin sosyoekonomik olarak alt sınıfın şartlarını taşıyan, onların oturduğu mahallede oturan bireyler kendilerini ötekileştirirler ve zamanla onlara ait hissederler ve onla gibi davranırlar. Bu teoriye baktığımızda etiketlemenin sabit bir durum olmadığını, devam eden ilişkiler bütünü olduğunu söyleyebiliriz. Etiketleme teorisinde bahsedilen gruplara ya da bireylere örnek olarak çingeneler, serseriler, sabıkalılar gibi yaygın bilinen “ötekileri” gösterebiliriz. Dolayısıyla etiketlenmiş bireylere baktığımızda bir “kabullenme” durumundan bahsedebiliriz. Çünkü bu durum damgalanmış bireyde, toplumun kendisinden beklediği davranışı gerçekleştirme hissi yaratır (Goffman, 2014: 36). Yani bireyler kendilerini ne kadar suçlu olarak tanımlarlarsa, o kadar suça yönelmeleri kolay olacaktır. Son olarak sosyal süreç (etkileşim) teorileri kapsamında önemli olarak çatışma teorisinden bahsedebiliriz. Marksist bakış açısını temel alan bu teorinin savunucuları, toplumda zıt grupların bulunduğunu ve bunların eşitsiz olan şartlarından dolayı suçun meydana geldiğini iddia ederler. Marksist bakış açısına göre toplumdaki kaynakların eşitsiz olarak dağılımından dolayı çatışma sürekli olarak var olacaktır. Dolayısıyla suç da her zaman var olacaktır ve değişimin gerçekleşmesi için mecburidir. Egemen kaynaklara sahip olmayan alt kültür, egemen sınıfla eşit şartlara sahip olmak için mücadelesi sonucu suç oluşmaktadır. Yani suçun meydana gelmesinde rekabet eden iki grubun varlığından söz edilmektedir ve suçlu davranış zayıf olanlar tarafından gerçekleştirilmektedir.

Çünkü güçlü olan sınıf istediğini elde ederken, zaten yasal olanaklara sahip olan sınıftır.

1.7.3. Psikolojik Teoriler

Suçlu davranışı açıklarken bireysel sebeplere odaklanan teoriler, 20. Yüz yılın başlarına kadar insan anatomisine dikkat çekerken, bu tarihten itibaren yeni çalışmalar artık bireylerin zihnine, kişiler arası dinamiklerine ve suça sebep olan güdülerine odaklanmaya başlamıştır (Akbaba, 2011: 41). Psikolojik yaklaşımlar, suçlu davranışa sebep olan etkenleri farklı olarak açıklasa da, hepsi bireylerde zeka, bilişsel ve davranışsal özellikler gibi psikopatolojik kavramlar üzerinde yoğunlaşmaktadırlar. Başlarda yapılan araştırmaların bir çoğu suçla zeka arasında ilişki kurmaya yönelik gerçekleştirilmiştir. O dönemde suç işleyenlerin zeka geriliği olduğu varsayımı üzerine çalışmalar yürütülmüş, Sutherland ve Goddard gibi isimlerin çalışmalarıyla kanıtlanmaya çalışılsa da, Glueckler gibi bazı araştırmacıların çalışmalarıyla bu teoriler doğrulanmamıştır. Her ne kadar zeka geriliği olduğu doğrulanmamış olsa da, suçlular psikolojik teoriye göre “psiko patolojik bozukluğa” sahip olan kişilerdir. Yani toplumsal hayata uyum sağlamada zorluk çeken bireylerin suç işlediği düşüncesi egemen düşüncedir. Bu düşünceye göre çeşitli tarzlarda zeka testleri oluşturulmuş ve normal zekaya sahip bireylerle aralarında farklılıklar tespit edilmeye çalışılmıştır. Ancak ulaşılan sonuçların yetersiz kalmasıyla beraber zaman içerisinde bu anlayış değişmiş, zekanın ya da herhangi patolojik bozukluğun suçu açıklamada tek neden olamayacağı düşüncesi yerleşmeye başlamıştır. Bu yüzden suçun sebeplerini açıklamada yeni psikolojik teoriler bulma arayışına girilmiş, ruhsal gelişim ve suç arasında ilişki kuran psikanalitik yaklaşım ya da ahlaki değer ve normların suça sebep olan davranışlara yön verdiği bilişsel yaklaşım gibi farklı düşünceler ortaya çıkmıştır.

Psikanalitik dediğimizde hiç şüphesiz akla gelen ilk isim teorinin de kurucusu da Sigmund Freud'dur. Freud'un teorisi günümüzde de, çocuk suçluluğu üzerine yapılan çalışmaların birçoğuna yol göstermektedir. Freud, suça sebep olan saldırgan davranışın ilk olarak erken çocukluk döneminde ortaya çıktığını söylemektedir. Ona göre her birey suç işleme potansiyeline sahiptir, ancak yaşadığı toplumsallaşma süreci içerisinde bunu engelleyecek ya da arttıracak bir kontrol mekanizması geliştirmektedir. Bu sebepten dolayı çocukluk dönemindeki sağlıklı bir sosyalizasyon sürecine dikkat

çekmektedir. Suçlu davranışın meydana geliş aşamasını açıklarken farklı gelişim dönemlerinden ve farklı kişilik öğelerinden bahseder. Ona göre her bireyin içsel olarak sahip olduğu id, ego ve süperego birbirleriyle etkileşim içerisinde suçu meydana getirirler. Herhangi birisi diğerinden ayrı olarak çalışamaz. İd, doğuştan gelen özellikler olan cinsellik, saldırganlık, açlık, susuzluk gibi içgüdüleridir ve kişiliğin en erken gelişen kısmıdır. Ego, id'den hemen sonra gelişen kişilik boyutudur. Bireylerin dış dünyayla olan alışveriş ihtiyacında varlık bulur. İd'den ve süperego'dan gelen isteklerin dengesini sağlamaya yönelik işlev görür. Süperego ise, bireylerin sosyalizasyon süreci içerisinde geliştirdiği ahlaki norm ve değerlerine, vicdanına işaret etmektedir. Her bireyin içerisinde bulunduğu toplumsal yapıya paralel olarak sahip olduğu temel ahlaki kurallar ve vicdani değerler vardır. Süperego da id'den gelen toplumsal değerlerine uymayan güdüleri bastırarak, egoyu toplumsal norm ve değerlere uygun olarak yönlendirmeye çalışmaktadır. Sağlıklı bir bireyde bu iç kişilik boyutunun da uyum içerisinde olması gerekmektedir. Aksi takdirde suçun meydana gelmesi kaçınılmaz olmaktadır. Örneğin her ne kadar suçlu davranışı engellemede süperego en önemli etken gibi gözükse de süperegonun gereğinden fazla gelişmesi, id'den gelen isteklerin karşılanmamasına sebep olacak, bu durumda bireylerde kaygı ve güven kaybına yol açarak patolojik sorunların doğmasına sebep olacaktır.

Çalışmamızda çocuk ergenleri merkeze aldığımızdan dolayı Erikson'un psikanalitik kuramı daha fazla öneme sahiptir. Ona göre kişilik yaşam boyu devam eden evrelerden oluşan bir süreçtir. En önemlisi ise 12-20 yaş aralığında meydana gelen kimlik kazanma dönemidir. Bu dönemde meydana gelen sorunlarla başa çıkabilen bireyler, ileriki dönemlerde de meydana gelen sorunlarla rahatlıkla başa çıkabilmektedir. Dolayısıyla suçlu bireylerin birçoğu bu dönemdeki sorunlarla baş etmede başarısız olan bireylerdir. Bu sebepten dolayı çocuk suçluluğunu incelerken bu etkenleri göz önünde bulundurmak, bu dönemlerde gerekli tedbirleri önermek ve uygulamasını sağlamak, sağlıklı bir toplum için önem arz etmektedir.

Psikanalitik teoriler görüldüğü üzere bireyin kişilik özelliklerine dikkat çekerek, suça sebep olan davranışları tespit etmede yol gösteri olmaktadır. Bu yaklaşımların ortak noktasına baktığımızda, her birinin aslında çocuğun sosyo demografik özelliklerinin ne kadar önemli olduğu ortaya çıkmaktadır. Çünkü bireylerin ayrı ayrı sosyo kültürel özelliklere sahip olduğunu göz önünde bulundurarak, kişilik dönemlerinde üzerinde ailenin ve yakın çevrenin etkisinden söz

edebiliriz. Bunlardan herhangi birisini dışta bırakarak suçlu davranışın tam olarak açıklayamayız. Yapılan araştırmalardaki suçlu profillerine de bakıldığında da bunların çok azının salt psikolojik sorunlara sahip olduğu görülmektedir.

1.8. Çocuk Mahkemeleri'nde Suça Sürüklenen Çocuklar Açısından Sosyal Hizmet Mesleği'nin Rolü Ve Önemi

Çocuk Mahkemelerinin öncelikli amacı, suça sürüklenen çocukları yargı önünde cezalandırmak değil, çocuğun yüksek yararını gözeterek bu doğrultuda koruyucu ve destekleyici tedbirlerin sağlıklı bir şekilde uygulanmasını sağlamaktır (Erükçü ve Akbaş, 2012; 140). Bu açıdan bakıldığında çocuk mahkemeleri diğer erişkin mahkemelerden farklı olarak özel bir mahkemedir. Adalet Bakanlığınca bu mahkemelere sosyal hizmet uzmanları atanması yapılmaktadır. Bu kişiler genel olarak üniversitelerin Sosyal Hizmetler, Psikoloji, Sosyoloji, Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik bölümlerinden mezun kişiler olmaktadır. Çocuk suçluluğu, çocuk hukuku, aile sorunlarının önlenmesi gibi konularda bilgi ve deneyim sahibi olan ve lisansüstü eğitimi olan kişiler tercih edilmektedir. Mahkemede görevli olan sosyal hizmet çalışanları, suça karışan çocukları duruşmaya hazırlar ve hakim tarafından talep edildiğinde sosyal inceleme raporları tutarlar. Bu raporlar çocuğun sosyo demografik özelliklerini yansıtan verileri içermektedir. Sosyal hizmet uzmanları da bu raporlara istinaden mahkemeye çocuğun yüksek yararını gözeterek koruyucu ve destekleyici tedbirler önermektedirler. 5799 sayılı Sosyal Hizmet Kanunu'na göre sosyal hizmetler;

Kişi ve ailelerin kendi bünye ve çevre şartlarından doğan veya kontrolleri dışında oluşan maddi, manevi ve sosyal yoksunluklarının giderilmesine ve ihtiyaçlarının karşılanmasına, sosyal sorunlarının önlenmesi ve çözümlenmesine yardımcı olunmasını ve hayat standartlarının iyileştirilmesi ve yükseltilmesini amaçlayan sistemli ve programlı hizmetler bütünüdür." (Sosyal Hizmet Kanunu).

Çocuk Koruma Kanunu'nda geçen destekleyici ve koruyucu tedbirleri çocuğun yararını gözeterek Çocuk Mahkemesine önermektedirler. Çocuk Hakimi bu talepleri değerlendirir ve uygun gördüğü takdirde uygulanmasını ve takibini yaptırır. Bu tedbirlerin suça sürüklenen çocuğun topluma kazandırılması açısından olumlu sonuçlar doğurduğu birçok çalışmada tespit edilmiştir. Bu açıdan bakıldığında, Sosyal Hizmet çalışanlarının çocuk suçluluğuyla mücadele rolleri kaçınılmazdır. Çünkü suça karışan

çocuklarla birebir görüşme sağlayarak, gerektiğinde ebeveynlerle iletişime geçerler. Hatta ev incelemelerinde bulunup sosyoekonomik şartları sağlıklı bir şekilde analizini gerçekleştirmektedirler. Yetişkinlerden farklı olarak çocuklar suç işlediğinde cezalandırmadan önce uygulanacak tedbirler daha sağlıklı bir çözüm yolu sunmaktadır. Dolayısıyla suça karışan her çocuk ilk olarak en yakın sosyal hizmet kurumunda uzman personel tarafından bir nevi sosyolojik ve psikolojik bir testten geçer. Uzman personel tarafından gerekli tedbirler bizzat kendisine önerilir, sistematik olarak risk düzeyi tespit edilir. Bu süreçten sonra çocuk hakimi karşısına çıkan ergenin durumu tekrar değerlendirilerek gerekli çözüm yolu bizzat hakim tarafından gösterilir.

Sosyal hizmet alanı, çocuğun çevresinden bağımsız bir birey olmadığını, dolayısıyla suçlu davranışın çözümünde çocuk kadar onun yaşadığı çevresel ve ailesel faktörleri de göz önünde bulundurulması ve onlara da müdahale edilmesi gerektiğini savunan özel bir disiplin alanıdır. İnsan hakları, adalet, bireysel ve çevresel farklılıklar, sorumluluk gibi özellikler bu alanın merkezinde yer almaktadır. Sosyal hizmetler genel olarak herkese hitap eden bir alan olsa da, daha çok toplumdaki dezavantajlı gruplara öncelik vermektedirler. Örneğin çocuklar, yaşlılar ve engelliler bu grubun en başındadır. Çünkü daha fazla ayrımcılığa ve baskıya maruz kalmaktadırlar. Suça sürüklenen çocuklar da diğer çocuklar gibi toplumun gelecek nesillerini belirleyeceği için sosyal hizmet alanının odağında yer almaktadırlar. Sosyal çalışmacılar, insanların fizyolojik, psikolojik ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanması hususunda sosyal bakım; onların sorunlarının çözümü ile hali hazırda bulunan ve onları etkileyen işlevsiz davranış ve düşüncelerinin değişimi için sosyal tedavi; ve onların su andaki mevcut durumlarından daha ileri bir pozisyona gelebilmelerini sağlama hususunda ise sosyal gelişim kapsamında çalışmalarda yer alırlar (Sheafor ve Horejsi, 2014: 24). Bireyler ile çevresel faktörler arasındaki sosyal ilişkilere odaklanırlar ve burada meydana gelen uyumsuzluklarla baş etmede çözüm sunarlar. Sonuç olarak sosyal hizmetler adından da anlaşılacağı üzere, bireye birey olarak değil, çevresi içindeki birey olarak yaklaşmaktadır. Dolayısıyla suça sürüklenen çocuklarda belirli etkenlerin sadece çocuklardan kaynaklı olmadığını, özellikle ailesi ve yakın çevresindeki risk faktörlerinin tespit edilerek çocuca sağlıklı yolun sunulmasını amaçlamaktadır.

1.9. Çocukları Suça Sürükleyen Risk Faktörler

Suç olgusu, çocuktan yetişkinine, yetişkininden yaşlısına kadar toplumsal yaşamın her bir aşamasında gerçekleşme potansiyeli olan bir gerçektir. Ancak yetişkin suçluluğu ile çocuk suçluluğu birbirinden ayrı olarak değerlendirilmesi gereken konulardır. Hem çocukların suç işleminde etkili olan risk faktörleri açısından hem de çocuk suçluluğunun ileride yetişkin suçluluğuna dönüştüğü gerçeği açısından ayrı bir öneme sahiptir. Bu konuda birbirinden farklı teorilerin olduğundan bir önceki konu başlığında bahsetmiştik. Bu başlık altında ise aynı teoriler ışığında çocuk suçluluğuna sebep olan risk faktörlerini değerlendireceğiz. Henüz suç meydana gelmeden ortaya çıkmış olan, suçun başlangıcını, türünü ve derecesini belirleyen etmenler risk faktörleri olarak değerlendirilmektedir. Suçlu davranış ile ilişkisi olduğu düşünülen etmenler oldukça fazladır. Bunlar bireysel faktörler kapsamında kişilik özellikleri, genetik, zeka, madde kullanımı gibi değişkenler olabilirken, çevresel faktörler kapsamında aile, medya, okul, göç unsurları ve arkadaş çevresi gibi toplumsal özelliklerden de kaynaklı olabilmektedir. Örneğin Batılı ülkelerde, kırdan kente yoğun göç sonrası meydana gelen şehirleşme, sanayileşme ve dolaylı olarak değişen toplumsal yapının etkisiyle suç oranlarında artış gözükümüştür (Yörükoğlu, 2007: 213). Şehir hayatında ortaya çıkan işsizlik, göç, kültür şoku, değişen sosyal çevre, aile yapısındaki çözümler gibi etkenler bireylerin hayat tarzı üzerinde etkili olarak düşünce tarzını da etkilediği birçok araştırma tarafından ortaya konulmuştur. Dolayısıyla bunların hepsi suça yönelmede risk faktörleri olarak ele alınmalıdır. Bunları bireysel, ailesel ve çevresel risk faktörleri olarak üç başlık altında inceleyeceğiz.

1.9.1. Bireysel Faktörler

Yapılan birçok araştırmada suçlu davranışın meydana gelmesinde bireysel ve genetik özelliklerin doğrudan ya da dolaylı olarak etken olduğu ortaya konulmuştur. Genetik üzerine duran suç araştırmaların birçoğu erken dönemde gerçekleşmiştir. 19. yüzyılın başlarından itibaren bu görüşe çok fazla eleştiri gelmiş ve yapılan araştırmalarla büyük oranda yanlış ya da eksik bir görüş olduğu kanıtlanmaya çalışılmıştır.

Genetik, insanların davranış ve tutumlarını aktarmada kabul edilebilir bir gerçek olsa da, bireylerin suça yönelmesinde tek başına etkili olamayacağı birçok

araştırmada ortaya konulmuştur. Yavuzer'e göre, kalıtsal özellikler suça yönelmede dolaylı bir etkiye sahip olmasına rağmen "doğuştan suçlu" tabirini kullanmak eksik ve hatalı bir bakış açısıdır (Yavuzer, 2015: 79). Ancak bu özellikler dışarıdan birkaç etkenle bir araya gelerek kişinin suça sürüklenmesine sebep olabilmektedir. Sabırsızlık, endişe, agresif yapı, duygusal dengesizliğe sahip olma, psikolojik bozukluk gibi bireysel özelliklere sahip bireylerin daha fazla suç işleyenler arasında olması, bu bireylerin suça yönelmesini kolaylaştırıcı bir etken olarak ele alınmalıdır. Aksi takdirde yapılan araştırmalara baktığımızda suçlu davranışın genetik özelliklerle arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir. Örneğin suçluların çoğunluğu agresif bir yapıya sahip olabilir, ancak suçlu olmayanların daha büyük bir kısmı da agresif yapıya sahip olabilmektedir. Dolayısıyla agresif yapı tek başına değil, bir takım çevresel etkenler, parçalanmış aile yapısı, kriminal özellikler taşıyan arkadaş çevresi gibi etkenlerle bir araya geldiğinde, suçlu davranışı meydana getirecek potansiyele sahip olabilmektedir.

Sheldon, suçlu davranış ile anatomik yapı arasında ilişki kurmaktadır. Günümüzde de geçerliliğini koruyan mezomorf, endomorf ve ektomorf adında üç tip vücut tipinden söz etmektedir. Ona göre kaslı ve atletik bir görünüşe sahip olan mezomorflar, şiddet içeren suçları işlemeye daha fazla meyilli olmaktadır. Sheldon da Yavuzer gibi doğuştan suçlu kavramına karşı çıkararak, suç ve beden yapısı arasında ilişki kurmuştur. Her ne kadar mezomorf vücut yapısına sahip çocukların daha fazla suç işlemeye meyilli olduklarını ileri sürse de, bunun sebebini açıklamada yetersiz kalmıştır. Bu konuyla ilgili bir başka düşünür Charles Goring, 3000 mahkum üzerinde 12 yıl süren bir araştırma yapmış ve suçluların, suçlu olmayanlardan farklı fiziksel özelliklere sahip olmadığı sonucuna ulaşmıştır (Tapan, 2019: 22). Daha sonraki yıllarda da suçun fiziksel özelliklerle ilişkilendiren çalışmalar ortaya atılsa da, bunların hiç birisi suçlu davranışı tam olarak açıklayan kanıtlar ortaya koyamamışlardır. Ancak bireysel özellikleri baz alan çalışmaların en güçlü ortak noktası cinsiyettir. Hemen hemen yapılan tüm araştırmalarda erkeklerin kadınlara göre daha fazla suç işlediği tespit edilmiştir. Ancak cinsiyet kavramının sadece biyolojik değil, aynı zamanda toplumsal bir kavram olduğunu da göz ardı edilmemesi gereken bir konudur.

1.9.2. Çevresel Faktörler

Suçta sürüklenen çocukların çevresel risk faktörleri kapsamında okul, yaşanılan muhit, akran grubu, şehirleşme ve medya gibi konu başlıkları önem arz etmektedir. Her birey doğumundan itibaren başlayıp yaşamları boyunca süren sosyalizasyon sürecine dahil olurlar. Bu sürecin ilk basamakları ailede atılmaktadır. Daha sonrasında oyun grupları ve okul sürecinin başlamasıyla dış dünyaya yönelik toplumsal bir boyut kazanır. Bu çalışmanın da konusu olan sosyodemografik özellikler altında aile ve çevresel faktörleri doğru tespit etmek, çocuk suçluluğunu önlemede ve gerekli tedbirleri alma konusunda hayati önem arz etmektedir. Çevresel faktörler daha çok aile ilişkileri dışında değerlendirilen, çocuğun sosyal çevresinde ilişki içerisinde olduğu grupları işaret etmektedir. Birçok araştırmacıya göre akran gruplarının çocukların davranışları üzerinde çok fazla etkili olduğu kabul edilen bir konudur. Bu grubun sosyalleşme sürecinde olumlu etkisi olduğu kadar olumsuz etkileri de olabilmektedir. Uluğtekin'e göre (1991) olumsuz etkileri olumlu etkilerinden daha baskındır. Çünkü özellikle ev içerisinde sınırlı iletişim ve hareket alanı olan aile yapılarında, çocuklar akran grubuna daha fazla ilgi duyarlar ve onlardan olumsuz etkilenirler. Örneğin, aileleri tarafından özgüvensiz yetiştirilen çocuklar arkadaş çevrelerinden gelen baskıları reddedemezler. Çünkü çevreleri tarafında onaylanma ve kendilerini bir gruba ait hissetme ihtiyacı duyarlar. Bu ihtiyaç çocukların suça sürüklenmesinde en önemli çevresel risk faktörü olarak görülmektedir (Lüleci, 2014: 31).

Akran grupları ve çocukların suça sürüklenmesi arasında anlamlı bir fark olduğu yapılan birçok araştırma tarafından ortaya konulmuştur. Yukarıda da bahsedildiği gibi özellikle ergenlik dönemlerinde çocuklar akran gruplarıyla sıkı ilişki içerisine girmektedirler. Dolayısıyla ebeveynlere düşen iş, ergen üzerinde takip ve kontrol mekanizmasını sağlıklı kurmak, arkadaş çevresini iyi tanımaktan geçer. Ergenler bu dönemde kimlik arayışı içerisinde olduklarından dolayı, olumlu kişileri ve çevreleri model alması gerekmektedir. Çünkü çocukların genelde tek başlarına suç işlemeleri düşük bir ihtimaldir. Sağlıklı kişilik gelişimini de, sapkın davranışlarda bulunmayı da aileden ve yakın çevrelerinden görerek öğrenirler. Suç oranı yüksek bir muhit çocuk ergen için önem arz eden bir risk faktörüdür. Özellikle risk teşkil eden sosyal çevrelerde sosyal hizmet şartları yeterince sağlanmalıdır. Çocuk suçluluğunu önlemede en önemli rol sosyal hizmet kurumlarına düşmektedir. Çünkü bu konuda

ailelerin de yeterince bilinçli olmadığı görülmektedir. Suça sürüklenen çocukların bir çoğu ileriki yaşlarda da suça karıştığını göz önünde bulundurursak, erken dönemlerde alınacak önlemlerle birlikte yetişkin suçluluğunun da büyük oranda önüne geçilecektir. Risk teşkil eden bir çevreden çocuğun kurtarılması önemli bir önlemdir (Erçetin, 2006).

Ergenlik dönemindeki çocukların zamanının büyük çoğunluğu okulda geçmektedir. Dolayısıyla alınacak tedbirlerin okul içerisinde de yürütülmesi önemlidir. Avcı'ya göre (2009) okulun bulunduğu muhit, sınıftaki öğrenci sayısı, öğretmenlerin tutumları, okullarda verilen rehberlik ve danışmanlık hizmetleri ile suçlu davranış arasında güçlü bir ilişki vardır. Okulların bulunduğu çevrede yüksek suç oranı varsa, okuldaki öğrencilerin de suça sürüklenme oranlarında artış olduğu görülmektedir. Aynı zamanda çocukların derslerdeki başarı oranları ile suç arasında ilişkiyi tespit edebilmek için birçok araştırma mevcuttur. Bunların birçoğunda anlamlı farklar olduğu tespit edilmiştir. Okul başarısında sadece akran grupları değil, ebeveynlere ve öğretmenlere de büyük iş düşmektedir. Ebeveynler, çocuklarının derslere gereken önemi vermesi için gerekli şartları sağlamalı ve sağlıklı şekilde teşvik etmelidir. Yine öğretmenler ders başarısını arttırmak için öğrenciyi grubunu iyi tanımalı, analiz etmeli ve başarı oranını arttırmaya yönelik ilgi çekici ders yöntemini belirlemelidir. Yapılan araştırmalar göstermektedir ki, derslerde başarısız olan ve ders devamsızlığı yüksek olan çocuklarda, saldırgan davranışlar gözlenmektedir. Erçetin (2006) yaptığı bir çalışmada, suça yönelen çocukların ebeveynlerinin de düşük sosyal sınıftan bireyler olduklarını belirtmiştir. Çocuk suçluluğu oranlarının düşmesi için eğitime verilmesi gereken özen gösterilmelidir. Türkiye Büyük Millet Meclisi 2009 yılındaki araştırma raporuna göre, çocuk suçluluğu ve eğitim seviyesi arasında ters bir ilişki olduğu gözlenmiştir. Buna göre, suça karışan çocukların yüzde 13'ünün okuryazar olmadığı, yüzde 39'unun da ilköğretimi terk ettiği tespit edilmiştir (TBMM, 2009). Görüldüğü üzere suça karışan çocukların yarısından fazlası ilköğretim düzeyinin altındadır. Bunun için öğrencilerin ilk olarak okula olan bakış açısı iyileştirilmeli, dersler konusunda motivasyonları yüksek tutulmalıdır. Başarısız öğrenciye uygulanan ceza sistemi, öğrencinin motivasyonunu düşürecek seviyede olmamasına özen gösterilmelidir.

Bir başka çevresel risk faktörü kentleşme ve göç olgusudur. Ülkemizde 1950'li yıllardan itibaren kırdan kente yoğun bir göç yaşanmıştır. Fabrikaların buralarda yoğunlaşması sebebiyle insanlar istihdam talebiyle büyük sanayi kentlerine göç

etmişlerdir. Dolayısıyla farklı kültürden gelen insanlar büyük şehirlerde buluşmuş ve beraber yaşamak zorunda kalmışlardır. Bununla birlikte ortaya çıkan kültür kargaşası, çarpık kentleşme, adaptasyon problemi, işsizlik gibi sorunlarda hızlı bir artış gözükmiştir. Bu sorunlar da doğal olarak çocuklar üzerinde olumsuz bir etkiye sebep olmuştur (Yörükoğlu, 2007: 212). Kırsal tecrübesi olan aileler şehir hayatına ayak uydurmaya çalışırken, aynı zamanda da çocuklarını olası risk faktörlerinden korumada zorluk yaşamaktadırlar. Çünkü çoğu zaman şehirdeki risk faktörlerini kendileri de tespit edebilecek bilinçte ve tecrübeye sahip değillerdir. Her ne kadar yıllar içerisinde şehirlerin sunduğu imkanlar artarak geliştirilse de, çocuk suçluluğu oranlarının kırsal bölgelere oranla fazla olduğu görülmektedir.

1.9.3. Ailesel Faktörler

Aile sosyal yapıyı oluşturan en küçük toplumsal kurumdur. Çocukların doğduğu andan itibaren tanıştığı ve ilk sosyal ilişkiler kurduğu birimdir. Dolayısıyla çocuğun ileriki yaşantısına yön veren en önemli faktörler de, aile içerisindeki ilişkilerde mevcuttur. Bu sebepten dolayı çocuk suçluluğunu incelerken ailenin önemine özel olarak değinmek gerekmektedir. Çünkü her bir çocuğun sağlıklı bir sosyalizasyon sürecine dahil olması aile içerisindeki ilişkilerin sağlıklı olmasından geçmektedir. Çocuk, toplumsal yaşama uyum sağlaması için gerekli olan değerleri ve kuralları ailesindeki bireylerden öğrenir. Ebeveynlerin tek görevi çocukların bakım, yiyecek, korunma gibi temel yaşam ihtiyaçlarını karşılamak değil, aynı zamanda çocuğunu toplumsal hayata uyum sağlayabilen sosyal bir birey olarak yetiştirilmesini sağlamaktır. Çocuk suçluluğuyla ilgili yapılan araştırmalara bakıldığında, ailenin hayati bir işlevi olduğu görülmektedir. Suça sürüklenen hemen hemen her çocuğun aile içi ilişkilerinde sağlıklı ortamı bozacak bir durumun varlığına rastlanılmaktadır. Özellikle aile bireylerinden görmeleri gereken sevgi ve şefkatten yoksun kalanlar, ileriki yaşamlarında bir takım ruhsal ve davranışsal bozukluklar göstermektedirler (Turan, 2012: 50).

Sutherland suça karışan çocukların aile yapısı üzerine yapmış olduğu incelemelerde ortak noktaların varlığına değinmiştir (Tor, 2008: 50). Örneğin birçoğunda parçalanmış aile yapısı, ekonomik yetersizlikler, ailede daha önceden suça karışan bireylerin varlığı, aşırı baskıcı ebeveyn tipi, fazla kardeş sayısı, anne babanın

düşük eğitim seviyesi gibi ortak özellikler saptanmıştır. Tüm bu özellikler yapılan birçok araştırmada göstermektedir ki, çocukların suça sürüklenmesinde en önemli risk faktörlerinin başında gelmektedir. Özellikle ergenlik dönemine giren çocukların ruh halindeki sık değişimden ve kişilik gelişiminden dolayı model alacak bireyler arayışına girerler (Günçe, 1983; 2). Bu sebepten dolayı aile içerisindeki ilişkilerde meydana gelen bozukluklar ve ergenin karşılanmayan ihtiyaçları çocuğu dışarıya yönlendirmektedir. Hemen hemen aynı şartlara sahip olan bu tarz ergenler bir araya gelerek suçlu grupları meydana getirmektedirler. Aile içerisinde sağlıklı iletişim ağına sahip olan çocuklar, toplumsallaşma sürecine başarıyla girerler ve bu yapıdaki gruplardan uzak durma eğilimi gösterirler. Buna yönelik olarak Sosyal Hizmet Kurumlarının önleyici tedbirler önerdiği suça sürüklenen çocuklarda, olumlu anlamda değişiklikler olduğu göze çarpmaktadır. Ancak diğer risk faktörlerinde de olduğu gibi, ailedeki risk faktörleri de tek başına geçerliliği olan etkenler olmayıp, olumsuz çevresel özelliklerle bir araya geldiğinde anlamlı farklar oluştuğu göz ardı edilmemesi gereken bir durumdur.

Yine aile içinde şiddet, çatışma ve geçinememe durumları da, çocukların suça yönelmesinde önemli etkenlerdendir (Ereş, 2008: 164). Konuyla ilgili yapılan bir çalışmada, suça sürüklenen çocukların yüzde 27'sinde aile içi sözel ve fiziksel şiddetin varlığı saptanmıştır (Tor, 2008: 53). Farklı bir araştırmada ise, çocukların yüzde 69'unun aile ilişkilerinde çocuğa karşı ilgisizlik durumu olduğu görülmüştür (Akalin, 1999, 526). İlgisizliğin ve ihmalkarlığın önemli bir etken olduğu görülürken, çok baskıcı ve otoriter ebeveyn tipinin de suça sürüklenen çocukların aile yapısında sık rastlanılan bir durum olduğu görülmektedir. Bu konuda yapılan en büyük hatalardan birisi, çocuğa disiplin anlayışı öğretilirken uygulanan stratejinin yanlışlığıdır. Disiplin anlayışı kazandırmada ceza yöntemine sık başvuran ebeveynlerin çocuklarında, suçlu davranışın gözükmeme oranı başvurmayanlara oranla daha fazla olmaktadır. Çocukların ergenlik yaşlarında yetişkinleri rol model aldıkları için, aile bireylerinde suça karışmış bireylerin olması da özendirici bir nitelik olarak rol oynamaktadır. Ailedeki herhangi bireyin suç eğilimli davranışta bulunması bile, çocuğun suça sürüklenmesi açısından risk teşkil ettiği görülmektedir (Musick, 1995; 152). Diğer yandan kardeş sayısının fazla olması çocukların suça yönelmesinde doğrudan etken değildir. Ancak bu durum özellikle dar gelirli ailelerde ekonomik olarak zorlamakta, dolayısıyla çocuğun para kazanma arayışı ve ailesine destek olma ihtiyacının doğmasına sevk etmektedir. Okulu

bırakıp iş hayatına giren çocukların suça karışma oranı yapılan çoğu araştırmada ortaya koyulduğu için, fazla kardeş sayısı da en azından ülkemizde risk faktörü olarak görülmektedir. Bu durum ekonomik ihtiyacın yanı sıra, ebeveynlerin de çocuklarıyla daha az ilgilenebilme durumunu doğurmaktadır. Kalabalık ailelerde çatışma ve stres durumunun da fazla olduğunu göz önünde bulundurduğumuzda, fazla kardeş sayısı suça eğilimli bireylerin yetişmesinde önemli bir etken olduğu söylenebilir. Bir çocuk ıslahevinde yapılan araştırmaya göre, suça sürüklenen çocukların yüzde 91'i üç veya daha fazla kardeş sayısına sahip olduğu tespit edilmiştir (Temel ve Bayraktar, 2009: 222). Aynı şekilde parçalanmış aile yapısında bulunan çocuklarda suça karışma riski fazla olduğu görülmektedir. Her çocuğun sağlıklı bir kişilik gelişimi yaşayabilmesi için sıcak bir aile ortamına ihtiyacı vardır. Annesiz ya da babasız büyüdüklerinde ileride çeşitli tarzlarda ruhsal bozukluklar yaşanabilmektedir. Bu diğer risk faktörlerinde olduğu gibi diğer çevresel faktörlerle bir araya geldiğinde suçlu davranışın artmasını etkileyen etmenlerden bir tanesidir. Yine ruhsal bozukluğun ve suçun türü, çocuğun hangi ebeveyniyle bir arada yaşadığına göre de değişiklik göstermektedir (Gökpinar, 2007: 216). Yapılan birçok çalışmadan annesiz büyüyen çocukların, şeffakten ve sevgiden uzak kalarak öz güveni düşük bireyler meydana getirdiği, bu durumun da ileride saldırgan davranışlara eğilimli kişiler olarak vuku bulduğu belirtilmektedir (Gökpinar, 2007: 216). Sonuç olarak baktığımızda aile içerisinde meydana gelen şiddet unsurları, gelir düzeyinin düşük olması, ebeveynlerin düşük eğitim düzeyi, kardeş sayısı, boşanma durumları, ihmalkar, baskıcı ve otoriter disiplin anlayışı, suçlu bireylerin varlığı, madde kullanımı gibi unsurların hepsi birer risk faktörüdür. Ancak hiç biri tek başına suçu açıklamada yeterli olmayıp, zararlı diğer faktörlerle bir araya geldiğinde suça eğilimli çocukların yetişmesinde rol oynamaktadır.

2. İKİNCİ BÖLÜM: BULGULAR

2.1. Değişkenlere Dair Bulgular

Bu bölümde SPSS programında analiz edilen veriler tablolar halinde gösterilmiştir. Formda bulunan 39 değişkenin frekans aralıkları, araştırmacı tarafından oluşturulan hipotezlerin ise Ki-Kare testiyle yapılan analizlerin sonuçlarına yer verilmiştir.

Tablo 1: Suça sürüklenen çocukların suç türüne göre dağılımı

Suç Türü	Sayı	%
Hırsızlık	32	34,4
Kasten Yaralama	33	35,5
Cinsel Suç	9	9,7
Kamu Malına Zarar Verme	4	4,3
Kişiyi Hürriyetinden Yoksun Kılma	1	1,1
Dolandırıcılık	4	4,3
İftira	1	1,1
Resmi Belgede Sahtecilik	2	2,2
Kişisel Verileri Hukuka Aykırı Olarak Ele Geçirmek	3	3,2
Görevi Yapmamak İçin Direnme	1	1,1
Kişilerin Huzur Ve Sükununu Bozma	1	1,1
Hakaret-Tehdit	2	2,2
Toplam	93	100,0

Tablo 1'e göre Suça sürüklenen çocukların suç türüne göre dağılımına bakıldığında %35,5'inin kasten yaralama suçuna, %34,4'ünün hırsızlık suçuna ve

%9,7'sinin ise cinsel suçlara karıştığı görülmektedir. Tabloyu incelediğimizde yaklaşık % 80'lik kısmının bu üç suç türünden meydana geldiği görülmektedir. Diğer suçlar ayrı ayrı % 4,3 oranlar ile kamu malına zarar verme ve dolandırıcılık suçları, %3,2'si kişisel verileri hukuka aykırı olarak ele geçirme suçu, %2,2'si resmi belgede sahtecilik ve hakaret-tehdit suçları takip etmektedir.

Tablo 2: Suça sürüklenen çocukların cinsiyetine göre dağılımı

Cinsiyet	Sayı	%
Erkek	80	86,0
Kadın	13	14,0
Toplam	93	100,0

Tablo 2'ye göre suça sürüklenen çocukların cinsiyete göre dağılımına bakıldığında %86'sı erkek iken, %14'ünün kadınlar oluşturmaktadır. Suça karışan erkeklerin oranının yüzde 85 ve üzerinde çıkması daha önce yapılmış birçok araştırmayı da göz önünde bulundurarak beklenen bir sonuç olmuştur.

Tablo 3: Suça sürüklenen çocukların yaşa göre dağılımı

Yaş	Sayı	%
13	7	7,5
14	10	10,8
15	18	19,4
16	25	26,9
17	33	35,5
Toplam	93	100,0

Tablo 3'göre suça sürüklenen çocukların yaşlarına göre dağılımına bakıldığında, %35,5'i 17 yaşında, %26,9'u 16 yaşında, %19,4'ü 15 yaşında, %10,8'i

14 yaşında ve %7,5'i ise 13 yaşında olduğu görülmektedir. Hazırlanan kişisel bilgi formunda seçenekler arasında 12 yaş da olmasına rağmen, herhangi bir veri izlenmediği için tabloya 12 yaş eklenmemiştir.

Tablo 4: Suça sürüklenen çocukların eğitim düzeylerine göre dağılımı

Eğitim Düzeyi	Sayı	%
İlkokul	25	26,9
Ortaokul	15	16,1
Lise devam ediyor	51	54,8
Okur yazar değil	2	2,2
Toplam	93	100,0

Tablo 4'e göre suça sürüklenen çocukların eğitim düzeylerine dağılıma bakıldığında, %54,8'inin liseye aktif olarak devam ettiği görülmektedir. %26,9'u ilkokul mezunu iken, %16,1'i ortaokul mezunu ve %2,2'si ise hiç okula gitmediği görülmüştür. Eğitim düzeyleri belirlenirken en son mezun oldukları düzeye göre ayırım yapılmıştır. Sadece lise düzeyinde eğitime devam eden çocuklara ayrı olarak değinilmiştir. Çünkü araştırma kapsamında 12-17 yaş aralığındaki çocuklar incelendiğinden henüz lise mezunu bir çocuğa rastlanılmamıştır. Ortaokul mezunu olarak değerlendirilen çocuklar, mezun olduktan sonra lise eğitimine devam etmeyen ya da lise eğitimi yarıda bırakan çocukları göstermektedir.

Tablo 5: Suça sürüklenen çocukların eğitim aldıkları okullara göre dağılımı

Okul Türü	Sayı	%
Meslek Lisesi	34	36,6
Anadolu Lisesi	14	15,1
Ortaokul	22	23,7
Sağlık Meslek Lisesi	3	3,2

Diğer (Kolej, Güzel Sanatlar Lisesi)	5	5,4
Açıköğretim Lisesi	5	5,4
Okur-yazar değil	2	2,2
İlkokul	8	8,6
Toplam	93	100,0

Tablo 5'e göre, suça sürüklenen çocukların eğitim aldıkları okullara göre dağılımına bakıldığında %36,6'sı Meslek Lisesine devam etmekte ya da yarıda bırakan, %15,1'i Anadolu Lisesine devam etmekte ya da yarıda bırakan, %23,7'si Ortaokul eğitimine devam etmekte ya da ortaokuldan mezun olup liseye devam etmeyen çocuklardan oluşmaktadır. %8,6'sının ise en son ilkokul eğitimi aldığı görülmektedir. Tablo 4'deki eğitim düzeyleri hakkında sunulan verileri de göz önünde bulundurduğumuzda, suça sürüklenen 93 çocuktan 51 tanesi lise eğitimine, 17 tanesi ise ortaokul eğitimine, toplamda 68 çocuğun aktif olarak eğitim hayatına devam etmekte olduğunu söylemek mümkündür. Tablo 5'te suça sürüklenen çocukların mezun oldukları eğitim düzeyleri değil, en son eğitim aldıkları okulları göstermektedir. Yani eğitimine devam etmekte olan ve yarıda bırakanların da en son gittikleri okul türleri baz alınmıştır.

Tablo 6: Suça sürüklenen çocukların derslerinin başarı durumuna göre dağılımı

Başarı Durumu	Sayı	%
Başarısız	45	48,4
Orta	30	32,3
Başarılı	18	19,4
Toplam	93	100,0

Tablo 6'ya göre suça sürüklenen çocukların derslerinin başarı durumuna bakıldığında, %48,4'ünün başarısız, %32,3'ünün orta, %19,4'ünün ise başarılı

oldukları görülmektedir. Hemen hemen yarısının derslerde başarı gösteremediklerini söyleyebiliriz.

Tablo 7: Suça sürüklenen çocukların yaşadıkları yere göre dağılımı

Yer	Sayı	%
Yenişehir Mahallesi	3	3,2
Şirinevler Mahallesi	7	7,5
Fevziçakmak Mahallesi	5	5,4
Bahçelievler Mahallesi	6	6,5
Üviversitesi Mahallesi	1	1,1
Yenimahalle Mahallesi	6	6,5
Yüzüncüyıl Mahallesi	5	5,4
Kayabaşı Mahallesi	9	9,7
Yeşilmahalle	7	7,5
75.Yıl Mahallesi	6	6,5
Cumhuriyet Mahallesi	3	3,2
Cumayanı	17	18,3
Atatürk Mahallesi	5	5,4
Esentepe Mahallesi	1	1,1
Fatih Mahallesi	2	2,2
Kartaltepe Mahallesi	3	3,2
Öğlebeli Mahallesi	2	2,2
Hasan Doğan Sevgi Evleri	3	3,2
Karabük Mahallesi	1	1,1
Soğuksu Mahallesi	1	1,1
Toplam	93	100,0

Tablo 7'ye göre suça sürüklenen çocukların yaşadıkları mahallelere bakıldığında, %18,3'lük oran ile Cumayanı mahallesinin diğerlerinden çok fazla olduğu görülmektedir. Mühitin sosyo kültürel yapısının da diğer mahallelerden farklı olduğu bilinmektedir. Karabük ili genel olarak kendi yerli nüfusu fazla iken, Cumayanı mahallesinin yaklaşık tamamı Karabük dışından göç ile gelen, farklı yaşayış tarzına sahip bir toplumdandır. Cumayanı mahallesini %9,7 oranla Kayabaşı mahallesi takip etmektedir. Bunlar dışındaki diğer mahalleler çok yakın değerlere sahiptir. Genel olarak baktığımızda suça sürüklenen çocukların Cumayanı dışında belirli bir mahallede toplandığı söylemek mümkün görülmemektedir.

Tablo 8: Suça sürüklenen çocukların aile türüne göre dağılımı

Aile Türü	Sayı	%
Parçalanmamış	53	57,0
Parçalanmış	40	43,0
Toplam	93	100,0

Tablo 8'e göre suça sürüklenen çocukların aile türlerine bakıldığında, %57'sinin çekirdek aile türüne, %43'ünün parçalanmış aile türüne sahip olduğu görülmektedir. Parçalanmış aile kategorisinde sadece ebeveynleri boşanan çocuklar değil, anne ya da babasından herhangi birinin vefat ettiği çocukları da kapsamaktadır.

Tablo 9: Suça sürüklenen çocukların kardeş sayısına göre dağılımı

Kardeş Sayısı	Sayı	%
1	9	9,7
2	30	32,3
3	29	31,2
4	13	14,0
5	11	11,8

Bilinmiyor	1	1,1
Toplam	93	100,0

Tablo 9'a göre suça sürüklenen çocukların kardeş sayısına göre dağılımına bakıldığında yalnızca %9,7'sinin tek çocuk olduğu görülmektedir. %32,3'ü iki kardeş, %31,2'si üç kardeş, %14'ü dört kardeş ve son olarak %11,8'i ise beş kardeş oldukları görülmektedir. bu durumda ssç'lerin %90'ından fazlası 2 veya daha fazla kardeş sayısına sahiptir.

Tablo 10: Suça sürüklenen çocukların kaçınıcı çocuk olduklarına göre dağılımı

Sıra	Sayı	%
1.çocuk	38	40,9
2.çocuk	33	35,5
3.çocuk	13	14,0
4.çocuk	6	6,5
5.çocuk	2	2,2
Bilinmiyor	1	1,1
Toplam	93	100,0

Tablo 10'a göre suça sürüklenen çocukların kaçınıcı çocuk olduklarına göre dağılımına bakıldığında, %40,9'unun en büyük çocuk olduğu, %35,5'inin ikinci, %14'ünün üçüncü, %6,5'inin dördüncü ve %2,2'sinin ise beşinci çocuk olduğu görülmektedir.

Tablo 11: Suça sürüklenen çocukların en çok vakit geçirdiği kişilere göre dağılımı

Vakit Geçirilen Kişi	Sayı	%
Aile	21	22,6
Arkadaş	72	77,4

Toplam	93	100,0
---------------	----	-------

Tablo 11' göre suça sürüklenen çocukların en çok vakit geçirdiği kişilere göre dağılımına bakıldığında, %22,6'sının ailesi ile, %77,4'ünün ise arkadaşlarıyla vakit geçirdikleri görülmektedir. Değerlere bakıldığında ssç'lerin büyük bir kısmı arkadaş çevresiyle vakit geçirdiği ve suça bu çevreden öğrenerek karıştığını söylemek mümkündür.

Tablo 12: Suça sürüklenen çocukların en çok vakit geçirdiği kişilerdeki suç işleyen olup olmama durumuna göre dağılımı

Suç Öyküsü	Sayı	%
Var	44	47,3
Yok	36	38,7
Bilinmiyor	13	14,0
Toplam	93	100,0

Tablo 12'ye göre suça sürüklenen çocukların en çok vakit geçirdiği kişilerdeki suç işleyen olup olmama durumuna göre dağılımı bakıldığında, %47,3'ünün vakit geçirdiği kişilerde suç öyküsü olduğu görülmektedir. %38,7'sinde suç öyküsü bulunmazken, %14'ünün sosyal inceleme raporlarında bu duruma dair herhangi bir veriye ulaşılamamıştır. Genel görünüme bakıldığında hemen hemen yarısının sosyal çevresinde suç unsurunun var olduğundan söz edebiliriz.

Tablo 13: Suça sürüklenen çocukların yaşadığı evlerin kendilerine ait olup olmama durumuna göre dağılımı

Ev Durumu	Sayı	%
Kira	25	26,9
Kendilerine ait	62	66,7
Bilinmiyor	6	6,5

Toplam	93	100,0
---------------	----	-------

Tablo 13'e göre suça sürüklenen çocukların yaşadığı evlerin kendilerine ait olup olmama durumuna göre dağılımına bakıldığında, %26,9'unun kirada oturduğu, %66,7'sinin kendilerine ait evde oturdukları görülmektedir.

Tablo 14: Suça sürüklenen çocukların yaşadığı ev şartlarına göre dağılımı

Ev Şartları	Sayı	%
Müstakil	34	36,6
Apartman	53	57,0
Site	2	2,2
Bilinmiyor	2	2,2
Yurt	2	2,2
Toplam	93	100,0

Tablo 14'e göre suça sürüklenen çocukların yaşadığı ev şartlarına göre dağılımına bakıldığında %36,6'sının müstakil yapı bir evde oturduğu, %57'sinin apartman dairesinde oturduğu, %2,2'sinin sitede oturduğu görülmektedir. %2,2'sinin ise sosyal kurumlara ait yurtlarda kaldığı görülmüştür.

Tablo 15: Suça sürüklenen çocukların ebeveynlerin sağ olup olmama durumuna göre dağılımı

Ebeveyn Durumu	Sayı	%
Baba Vefat Eden	10	10,8
Anne Baba Sağ	83	89,2
Toplam	93	100,0

Tablo 15'e göre suça sürüklenen çocukların ebeveynlerin sağ olup olmama durumuna göre dağılımına bakıldığında, %10,8'inin babasının vefat ettiği görülmektedir. Çalışmaya dahil olan ssç'lerin hiç birinde annesi vefat eden kişiye rastlanılmamıştır. %89,2'sinin annesi ve babasının sağ olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 16: Suça sürüklenen çocukların ebeveynlerinin birliktelik durumuna göre dağılımı

Ebeveyn Durumu	Sayı	%
Birlikte	50	53,8
Ayrı	43	46,2
Toplam	93	100,0

Tablo 16'ya göre suça sürüklenen çocukların ebeveynlerinin birliktelik durumuna göre dağılımına bakıldığında %53,8'nin anne ve babası birlikte yaşarken, %46,'sinin ebeveynleri birlikte yaşamamaktadır. Tabloda ayrı olarak belirtilen bu dilime sadece ebeveynleri boşanan değil, herhangi biri vefat ettiği için birlikte olmayan kişilerde dahil edilmiştir. Tablo 15'deki ebeveynlerin sağ olup olmadığını gösteren verilere de bakılarak, %35,4'ünün ebeveynlerinin boşanmış olduğunu söylemek mümkündür.

Tablo 17: Ebeveynleri ayrı olan suça sürüklenen çocukların kiminle yaşadıklarına göre dağılımı

Yaşadığı Kişi	Sayı	%
Dede-Nine	5	11,6
Sosyal Kurum	2	4,7
Anne	28	65,1
Baba	8	18,6
Toplam	43	100,0

Tablo 17'ye göre ebeveynleri ayrı olan suça sürüklenen çocukların kiminle yaşadıklarına göre dağılımına bakıldığında, 43 ssç'nin %65,1'i annesi ile yaşarken, %44,6'si dedesi veya ninesiyle yaşadığı, %18,6'si babasıyla yaşadığı, %4,7'sinin ise sosyal kurumlara bağlı yurttta yaşadıkları tespit edilmiştir.

Tablo 18: Suça sürüklenen çocukların aileden şiddet görüp görmeme durumuna göre dağılımı

Şiddet Durumu	Sayı	%
Sözlü şiddet var	29	31,2
Sözlü ve fiziki şiddet var	11	11,8
Şiddet yok	53	57,0
Toplam	93	100,0

Tablo 18'göre suça sürüklenen çocukların aileden şiddet görüp görmeme durumuna göre dağılımına bakıldığında, %31,2'sinin sözel şiddet gördüğü, %11,8'inin hem sözel hem fiziksel şiddet gördüğü tespit edilmiştir. Toplamda %43'ünün herhangi bir şiddet türüne maruz kaldığını söyleyebiliriz. %57'si ise hiçbir şekilde şiddet görmediklerini beyan etmişlerdir.

Tablo 19: Suça sürüklenen çocukların gelir düzeylerine durumuna göre dağılımı

Gelir Düzeyi	Sayı	%
Gelir giderden fazla	30	32,3
Gelir gidere denk	47	50,5
Gelir giderden düşük	16	17,2
Toplam	93	100,0

Tablo 19'a göre suça sürüklenen çocukların gelir düzeylerine durumuna göre dağılımına bakıldığında %32,3'ünün gelir giderden fazla olduğu, %50,5'inin gelir

gidere denk olduğu, %17,2'sinin ise gelir giderden düşük olduğu görülmektedir. Genel olarak bakıldığında sadece %17,2'sinin maddi açıdan sıkıntı yaşadığı tespit edilmiştir.

Tablo 20: Suça sürüklenen çocukların annelerinin eğitim düzeyine göre dağılımı

Anne Eğitim Düzeyi	Sayı	%
Okur-yazar değil	16	17,2
İlkokul	42	45,2
Ortaokul	13	14,0
Lise	8	8,6
Lisans	4	4,3
Bilinmiyor	10	10,8
Toplam	93	100,0

Tablo 20'ye göre suça sürüklenen çocukların annelerinin eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında, %17,2'sinin okuryazar olmadığı, %45,2'sinin ilkokul, %14'ünün ortaokul, %8,6'sının lise, %4,3'ünün lisans mezunu olduğu görülmektedir. %10,8'inin ise sosyal inceleme raporlarından annelerinin eğitim düzeyi verilerine ulaşamamıştır.

Tablo 21: Suça sürüklenen çocukların annelerinin çalışma durumuna göre dağılımı

Çalışma Durumu	Sıra	%
Çalışıyor	31	33,3
Çalışmıyor	62	66,7
Toplam	93	100,0

Tablo 21'e göre suça sürüklenen çocukların annelerinin çalışma durumuna göre dağılımına bakıldığında, %33,3'ünün herhangi bir işte çalıştığı, %66,7'sinin ise hiç çalışmadığı görülmektedir. Çalışan %33,3'lük kısımda, annelerinin yarı zamanlı olarak temizlik, bakım gibi işlerde çalışanlar da dahil edilmiştir.

Tablo 22: Suça sürüklenen çocukların babalarının eğitim düzeyine göre dağılımı

Baba Eğitim Düzeyi	Sayı	%
Okur-yazar değil	5	5,4
İlkokul	39	41,9
Ortaokul	23	24,7
Lise	14	15,1
Lisans	2	2,2
Bilinmiyor	10	10,8
Toplam	93	100,0

Tablo 22'ye göre suça sürüklenen çocukların babalarının eğitim düzeyine göre dağılımına bakıldığında, %5,4'ünün okuryazar olmadığı, %41,9'unun ilkokul, %24,7'sinin ortaokul, %15,1'nin lise, %2,2'sinin ise lisans mezunu olduğu görülmüştür. %10,8'inin ise sosyal inceleme raporlarında babalarının eğitim düzeyine ilişkin veriye ulaşılamamıştır.

Tablo 23: Suça sürüklenen çocukların babalarının çalışma durumuna göre dağılımı

Çalışma Durumu	Sayı	%
Çalışıyor	62	66,7
Çalışmıyor	21	22,6
Emekli	10	10,8
Toplam	93	100,0

Tablo 23'göre suça sürüklenen çocukların babalarının çalışma durumuna göre dağılımına bakıldığında, %66,7'sinin herhangi bir işte çalıştığı, %22,6'sının çalışmadığı, %10,8'nin ise emekli olduğu görülmüştür.

Tablo 24: Suça sürüklenen çocukların aile bireylerinde kronik rahatsızlığı olup olmadığına göre dağılımı

Rahatsızlık Durumu	Sayı	%
Var	24	25,8
Yok	69	74,2
Toplam	93	100,0

Tablo 24'e göre suça sürüklenen çocukların aile bireylerinde kronik rahatsızlığı olup olmadığına göre dağılımına bakıldığında, %25,8'inde herhangi bir kronik rahatsızlık olduğu, %74,8'in de ise herhangi bir kronik rahatsızlık olmadığı görülmüştür. Burada kronik rahatsızlık olarak devamlı ilaç kullanımı gerektiren astım, kalp rahatsızlıkları, şeker gibi hastalıklar ve herhangi fiziksel ya da zihinsel engel durumları dahil edilmiştir.

Tablo 25: Suça sürüklenen çocukların aktivite-hobilerine göre dağılımı

Aktivite-Hobi	Sayı	%
Aile vakit geçirmek	8	8,6
Telefonla vakit geçirmek	16	17,2
Yalnız başına vakit geçirmek	16	17,2
Arkadaşları ile dışarıda vakit geçirmek	34	36,6
Spor yapmak	19	20,4
Toplam	93	100,0

Tablo 25'e göre suça sürüklenen çocukların aktivite-hobilerine göre dağılımına bakıldığında, %8,6'sının ailesi ile vakit geçirdiği, %17,2'sinin telefonla vakit geçirdiği, %17,2'sinin yalnız başına vakit geçirdiği, %36'sının arkadaşları ile dışarıda vakit geçirdiği, %20,4'ünün ise boş zamanlarında spor yaptığı görülmüştür. Ssç'ler sosyal inceleme raporlarında boş vakitlerinde yaptıkları faaliyetlere verdikleri cevaplar aktivite-hobileri olarak kabul edilmiştir.

Tablo 26: Suça sürüklenen çocukların daha önceden karıştığı suç sayısına göre dağılımı

Suçta Mükerrerlik Durumu	Sayı	%
Yok	47	50,5
1 defa	19	20,4
2 defa	14	15,1
3 defa	13	14,0
Toplam	93	100,0

Tablo 26'ya göre suça sürüklenen çocukların daha önceden karıştığı suç sayısına göre dağılımına bakıldığında %50,5'inin daha önceden suç dosyası bulunmamaktadır. %20,4'ü daha önceden açılmış 1 dosyası, %15,1'inin 2 dosyası, %14'ünün ise açılmış 3 dosyasının olduğu görülmüştür. Buradaki veriler adli sicil dosyalarına işlenen dosyalarının olup olmadığı sorusuna verdikleri yanıtları yansıtmaktadır.

Tablo 27: Suça sürüklenen çocukların madde kullanımına göre dağılımı

Madde Kullanımı	Sayı	%
Sigara	39	41,9
Alkol	1	1,1
Hem sigara hem alkol	11	11,8
Uyuşturucu	8	8,6
Hiçbiri	34	36,6
Toplam	93	100,0

Tablo 27'ye göre suça sürüklenen çocukların madde kullanımına göre dağılımına bakıldığında, %41,9'unun yalnız sigara kullandığı, %1,1'nin yalnız alkol

kullandığı, %11,8'inin hem sigara hem alkol kullandığı, %8,6'sının uyuşturucu madde kullandığı, %36,6'sının ise hiçbir madde kullanmadığı görülmüştür. Genel olarak bakıldığında ssç'lerin 63,4'ünün madde kullanım alışkanlığı olduğu görülmektedir.

Tablo 28: Suça sürüklenen çocukların aile bireylerinde suça karışan olup olmadığına göre dağılımı

Ailede Suç Öyküsü	Sayı	%
Var	23	24,7
Yok	70	75,3
Toplam	93	100,0

Tablo 28'e göre suça sürüklenen çocukların aile bireylerinde suça karışan olup olmadığına göre dağılımına bakıldığında, %24,7'sinde suça karışan bireylerin olduğu, %75,3'ünde ise suça karışan bireyler olmadığı görülmüştür.

Tablo 29: Suça sürüklenen çocukların aile bireylerinde madde kullanan olup olmadığına göre dağılımı

Ailede Madde Kullanımı	Sayı	%
Var	36	38,7
Yok	53	56,9
Bilinmiyor	4	4,3
Toplam	93	100,0

Tablo 29'a göre suça sürüklenen çocukların aile bireylerinde madde kullanan olup olmadığına göre dağılımına bakıldığında, %38,7'sinde olduğu, %56,9'unda ise olmadığı görülmüştür.

Tablo 30: Suça sürüklenen çocukların yaşadığı evin oda sayısına göre dağılımı

Oda Sayısı	Sayı	%
1+1	7	7,5
2+1	27	29,0
3+1	45	48,4
4+1	3	3,2
Bilinmiyor	11	11,8
Toplam	93	100,0

Tablo 30'a göre suça sürüklenen çocukların yaşadığı evin oda sayısına göre dağılımına bakıldığında, %7,5'inin 1+1 evde, %26'unun 2+1 odalı evde, %48,4'ünün 3+1 odalı evde, %3,2'sinin 4+1 evde yaşadığı görülmüştür. %11,8'inin ise sosyal inceleme raporlarından bu verilere ulaşılamamıştır.

Tablo 31: Suça sürüklenen çocukların yaşadığı evin ısıtma türüne göre dağılımı

Isıtma Türü	Sayı	%
Sobalı	34	36,6
Doğalgazlı	48	51,6
Bilinmiyor	11	11,8
Toplam	93	100,0

Tablo 31'e göre suça sürüklenen çocukların yaşadığı evin ısıtma türüne göre dağılımına bakıldığında, %36,6'sı sobalı, %51,6'sı ise doğalgaz ısıtmalı evde yaşadığı görülmüştür. %11,8'inin ise sosyal inceleme raporlarından bu verilere ulaşılamamıştır.

Tablo 32: Suça sürüklenen çocukların kendisine ait odasının olup olmadığına göre dağılımı

Kendisine Ait Oda	Sayı	%
Var	37	39,8
Yok	51	54,8
Bilinmiyor	5	5,4
Toplam	93	100,0

Tablo 32'ye göre suça sürüklenen çocukların kendisine ait odasının olup olmadığına göre dağılımına bakıldığında, %39,8'inin kendisine ait odası olduğu, %54,8'inin kendisine ait bir odasının olmadığı görülmüştür. %5,4'ünün ise sosyal inceleme raporlarında bu verilere ulaşılamamıştır.

Tablo 33: Suça sürüklenen çocukların Sosyal Hizmet Kurumu tarafından tedbir önerilip önerilmediğine göre dağılımı

Tedbir	Sayı	%
Önerilmiş	54	58,1
Önerilmemiş	39	41,9
Toplam	93	100,0

Tablo 33'e göre suça sürüklenen çocukların Sosyal Hizmet Kurumu tarafından tedbir önerilip önerilmediğine göre dağılımına bakıldığında, %58,1'ine önerildiği, %41,9'una herhangi bir tedbir önerilmediği görülmüştür.

Tablo 34: Tedbir önerilen suça sürüklenen çocukların hangi tedbir önerildiğine göre dağılımı

Tedbir Türü	Sayı	%
Danışmanlık	17	32,1

Bakım	2	3,8
Sağlık	3	5,7
Eğitim	6	11,3
Danışmanlık ve eğitim	25	47,2
Toplam	53	100,0

Tablo 34'e göre tedbir önerilen suça sürüklenen çocukların hangi tedbir önerildiğine göre dağılımına bakıldığında, %32,1'ine danışmanlık tedbiri, %3,8'ine bakım tedbiri, %5,7'sine sağlık tedbiri, %11,3'üne eğitim tedbiri, %47,2'sine ise danışmanlık ve eğitim tedbirinin bir arada önerildiği görülmüştür. Toplamda danışmanlık önerilerin kişilerin oranı 79,2 olduğu görülmektedir.

Tablo 35: Suça sürüklenen çocukların sosyal inceleme raporunda öngörülen risk düzeylerine göre dağılımı

Risk Düzeyi	Sayı	%
Düşük	42	45,2
Orta	10	10,8
Yüksek	41	44,1
Toplam	93	100,0

Tablo 35'e göre suça sürüklenen çocukların sosyal inceleme raporunda öngörülen risk düzeylerine göre dağılımına bakıldığında %45,2'nin düşük, %10,8'inin orta, %44,1'inin ise yüksek risk teşkil ettiği görülmektedir.

Tablo 36: Suça sürüklenen çocukların aileleri tarafından maddi ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığına göre dağılımı

İhtiyaçların Karşılama Düzeyi	Sayı	%
Yeterli	53	57,0
Yetersiz	40	43,0

Toplam	93	100,0
---------------	----	-------

Tablo 36'ya göre suça sürüklenen çocukların aileleri tarafından maddi ihtiyaçlarının ne düzeyde karşılandığına göre dağılımına bakıldığında %57'sinin yeterli düzeyde, %43'ünün yetersiz düzeyde karşılandığı görülmüştür.

Tablo 37: Suça sürüklenen çocukların herhangi bir işte çalışıp çalışmama göre dağılımı

Çalışma Durumu	Sayı	%
Çalışıyor	30	32,3
Çalışmıyor	62	66,7
Bilinmiyor	1	1,1
Toplam	93	100,0

Tablo 37'ye göre suça sürüklenen çocukların herhangi bir işte çalışıp çalışmama göre dağılımına bakıldığında %32,3'ünün çalıştığı, %66,7'sinin herhangi bir işte çalışmadığı görülmektedir.

Tablo 38: Suça sürüklenen çocukların aile içerisinde sağlıklı iletişim olup olmadığına göre dağılımı

Sağlıklı İletişim Durumu	Sayı	%
Var	49	52,7
Yok	44	47,3
Toplam	93	100,0

Tablo 38'e göre suça sürüklenen çocukların aile içerisinde sağlıklı iletişim olup olmadığına göre dağılımına bakıldığında %52,7'sinde sağlıklı iletişim olduğu, %47,3'ünün ise sağlıklı bir iletişim olmadığı görülmüştür.

Tablo 39: Suça sürüklenen çocukların pişmanlık durumuna göre dağılımı

Pişmanlık Durumu	Sayı	%
Pişman	52	55,9
Pişman değil	31	33,3
Bilinmiyor	10	10,8
Toplam	93	100,0

Tablo 39'a göre suça sürüklenen çocukların pişmanlık durumuna göre dağılımına bakıldığında %55,9'u pişman olduğunu, %33,3'ünün ise pişman olmadığını beyan ettiği görülmüştür. %10,8'inin ise sosyal inceleme raporlarında bu verilere ulaşılammıştır.

2.2. Hipotezlere Dair Bulgular

Tablo 40: Olguların ailelerinde sağlıklı iletişim olup olmadığı ile suç sayısı arasındaki ilişkinin dağılımı

Ailedeki iletişim	Suç Sayısı				Toplam	P
	Tek suça sürüklenen çocuklar		Mükerrer suça sürüklenen çocuklar			
	Sayı	%	Sayı	%		
Sağlıklı iletişim olan	31	63	18	37	49	100
Sağlıklı iletişime olmayan	16	36	28	64	44	100

Yapılan Ki-kare testi sonuçlarına göre, suça sürüklenen çocukların ailelerinde sağlıklı iletişim olup olmaması durumu ile çocukların mükerrer suça karışma durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p=0,010$). Buna göre sağlıklı iletişime sahip olmayan çocukların % 64'ü mükerrer suç işlerken, sağlıklı iletişime sahip olan çocukların % 37'si mükerrer suça karıştığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla aile içerisinde

sağlıklı bir iletişimin olmaması, çocukların suçu tekrarlama eğilimleri üzerinde etkili olduğu değerlendirilebilir. Bu durumda birinci hipotezin doğrulandığını görülmektedir.

Tablo 41: Suça sürüklenen çocukların cinsiyeti ile suç sayısı arasındaki dağılım

Cinsiyet	Suç Sayısı				Toplam	P
	Tek suça sürüklenen çocuklar		Mükerrer suça sürüklenen çocuklar			
	Sayı	%	Sayı	%		
Erkek	37	46	43	54	80	100
Kız	10	77	3	23	13	100

0,040

Yapılan Ki-Kare testi sonuçlarına göre suça sürüklenen çocukların cinsiyeti ile mükerrer suça karışma durumu arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p=0,04$). Buna göre erkek çocukların %54'ü mükerrer suça karışmış iken, kız çocukların yalnız %23'ü mükerrer suça karıştığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla kız çocukların %77'si suça karıştıktan sonra tekrarlama eğilimi göstermezken, erkek çocukların %46'sı tekrarlama eğilimi göstermemektedir. Bu durumda ikinci hipotezin doğrulandığı görülmektedir.

Tablo 42: Suça sürüklenen çocukların gittiği okul türü ile karıştıkları suç türü arasındaki dağılım

Okul Türü	Suç Türü						Toplam	P
	Hırsızlık		Kasten Yaralama		Diğer Suçlar			
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%		
Meslek Lisesi	12	26	22	48	12	26	46	100
Anadolu Lisesi	13	45	9	31	7	24	29	100

Diğer okullar	7	39	2	11	9	50	18	100	0,040
----------------------	---	----	---	----	---	----	----	-----	-------

Yapılan Ki-Kare testi sonuçlarına göre suça sürüklenen çocukların gittiği okul türü ile karıştıkları suç türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p=0,4$). Buna göre meslek lisesine giden çocukların %48'i kasten yaralama suçuna karıştığı görülürken, Anadolu lisesine giden çocukların %31'i ve diğer okul türlerinde eğitim gören çocukların sadece %11'i kasten yaralama suçuna karıştığı görülmüştür. Dolayısıyla meslek lisesinde eğitim alan çocukların daha fazla dışarıda vakit geçirmesi, aynı zamanda çalışması (staj), onların şiddetle daha fazla karşılaşma ihtimalini arttırdığı değerlendirilmektedir. Diğer okul türlerinde eğitim alanlar öğretmen sorumluluğunda disipline edilirken, aynı zamanda üniversiteye devam etme isteği ile daha fazla bilinçli davrandıkları değerlendirilmektedir. Bu durumda hipotez için doğrulandığı görülmektedir.

Tablo 43: Olguların sahip olduğu aile türleri ile suç sayısı arasındaki dağılımı.

Aile Türü	Suç Sayısı				Toplam		P
	Tek suça sürüklenen çocuklar		Mükerrer suça sürüklenen çocuklar				
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Parçalanmış aile	14	36	25	64	39	100	
Parçalanmamış aile	33	61	21	39	54	100	0,016

Yapılan Ki-Kare testine göre suça sürüklenen çocukların ailelerinin parçalanmışlık durumu ile suç sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. ($p=0,016$). Buna göre parçalanmış aileden gelen çocukların %64'ü mükerrer suça karışırken, parçalanmamış aileden gelen çocukların %39'unun mükerrer suça karıştığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla ailelerdeki boşanma, vefat, ayrı yaşama gibi aileyi

parçalayan durumların çocukların suçu tekrarlama eğilimlerini arttırdığını söyleyebiliriz. Bu durumda hipotez dördün doğrulandığı görülmektedir.

Tablo 44: Olguların sahip olduğu ailelerin gelir durumu ile suç türü arasındaki dağılımı

Gelir Düzeyi	Suç Sayısı				Toplam		P
	Hırsızlık		Diğer Suçlar		Sayı	%	
	Sayı	%	Sayı	%			
Gelir giderden fazla	8	30	19	70	27	100	0,097
Gelir gidere denk	14	38	23	62	37	100	
Gelir giderden düşük	10	62,5	6	37,5	16	100	

Yapılan Ki-Kare testine göre suça sürüklenen çocukların gelir düzeyleri ile karıştıkları suç türleri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. ($p=097$). Buna göre geliri giderden fazla olan çocukların %30'u hırsızlık suçuna karışırken, geliri gidere denk olanların %38'i, geliri giderden düşük olan çocukları ise %62,5'i hırsızlık suçuna karıştığı tespit edilmiştir. Her ne kadar yapılan ki-kare testinde anlamlı bir farklılık olmasa da marjinal bir farklılık olduğu görülmektedir. Gelir düzeyinin düşük olduğu ailelerdeki çocukların hırsızlık suçuna karışma oranları diğerlerine göre fazla olduğu göze çarpmaktadır. İstatistiksel olarak anlamlı bir ilişki görülmezken, değişkenler arası olasılık beklenen yönde olduğu değerlendirilmektedir. Bunları da göz ardı etmeden, beşinci hipotezin doğrulanmadığı görülmektedir.

Tablo 45: Olguların aileleri tarafından şiddete maruz kalma durumu ile suç sayısı arasındaki dağılım

Şiddet Durumu	Suç Sayısı				Toplam		P
	Tek suça sürüklenen çocuklar		Mükerrer suça sürüklenen çocuklar				
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Şiddete Maruz Kalan	16	40	24	60	40	100	0,077
Şiddete Maruz Kalmayan	31	58	22	42	53	100	

Yapılan Ki-Kare testine göre suça sürüklenen çocukların ebeveynleri tarafından şiddete maruz kalıp kalmama durumu ile suç sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. ($p=0,077$). Buna göre şiddete maruz kalan çocukların %40'ı tek suç, %60'ı mükerrer suça karışmış iken, şiddete maruz kalmayan çocukların %58'i tek suç, %42'si ise mükerrer suça karıştığı tespit edilmiştir. her ne kadar istatistiksel olarak fark anlamlı olmasa da, oranlar arasında marjinal farklılık olduğu görülmektedir. şiddete maruz kalan çocuklar suçu tekrarlama eğilimini daha fazla gösterirken, şiddete maruz kalmayanlar tek suç işleyip tekrarlama olasılığının az olduğu söylenebilir. Dolayısıyla değişkenler arası olasılık beklenen yöndedir. Bunlara rağmen, istatistiksel olarak altıncı hipotezin doğrulanmadığı görülmektedir.

Tablo 46: Olguların aileleri tarafından şiddete maruz kalıp kalmadıkları ile şiddet içeren suça karışma durumlarının dağılımı

Şiddet Durumu	Suç Türü				Toplam		P
	Şiddet içeren suça karışanlar		Şiddet içermeyen suça karışanlar				
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Şiddete maruz	11	27,5	29	72,5	40	100	

kalan							0,080
Şiddete maruz kalmayan	24	45	29	55	53	100	

Yapılan Ki-Kare testine göre suça sürüklenen çocukların şiddete maruz kalıp kalmama durumları ile şiddet içeren suçlara karışmaları arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. (p=080). Buna göre şiddete maruz kalan çocukların %27,5'i şiddet içeren suç işlerken, %72,5'i şiddet içermeyen suça karışmıştır. Şiddete maruz kalmayan çocukları ise %45'i şiddet içeren suça karışmış iken, %55'i şiddet içermeyen suça karıştığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla aile içerisindeki şiddete maruz kalma durumunun, çocukların şiddet davranışı göstermesi üzerinde etkili olmadığını söylemek mümkündür. Buna göre yedinci hipotezin doğrulanmadığı görülmektedir.

Tablo 47: Olguların karıştığı suç türü ile suç sayısı arasındaki dağılımı

Suç Türü	Suç Sayısı				Toplam		P
	Tek suça sürüklenen çocuklar		Mükerrer suça sürüklenen çocuklar				
	Sayı	%	Sayı	%	Sayı	%	
Hırsızlık	10	31	22	69	32	100	
Kasten Yaralama	19	58	14	42	33	100	0,023
Diğer Suçlar	18	64	10	36	28	100	

Yapılan Ki-Kare testine göre suça sürüklenen çocukların karıştığı suç türü ile suç sayısı arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. (p=0,23). Buna göre hırsızlık suçuna karışan çocukların %31'i bir kez suça karışmış iken, %69'u mükerrer suça karışmıştır. Kasten yaralama suçuna karışan çocukların %58'i tek suç, %42'si mükerrer suça karışmıştır. Diğer suçlara karışan çocukların ise %64'ü tek suç, %36'sı mükerrer suça karıştığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla hırsızlık suçuna karışan çocukların %69 oranında

suçu tekrarlama eğiliminde oldukları söylenebilir. Diğer suçlarda ise tam tersi bir oran olduğu görülmektedir. Bu durumun hırsızlık suçunun daha kolay tespit edilerek kayıtlara geçmesinin bir sonucu olduğu değerlendirilmektedir. Aynı zamanda kolay kazanç sağlama isteği, gelir düzeyinin düşük olması, daha kolay işleniyor olması ve en nihayetinde hırsızlık suçuna karışan çocukların genel olarak cezasız kalması gibi durumların sonucu olduğu söylenebilir. Buna göre sekizinci hipotezin doğrulandığı görülmektedir.

TARTIŞMA

Karabük il merkezi bazında yaptığımız bu çalışmada, suça sürüklenen çocuklara yönelik düzenlenen Sosyal İnceleme Raporlarından alınan veriler doğrultusunda, çocukların sosyodemografik özelliklerini belirlemek amaçlanmıştır. Bu özelliklerden yola çıkarak Karabük ilindeki suça karışan çocukların profili çizilmeye çalışılacak, böylece sorunun temeli araştırılarak doğru çözüm önerileri sunulacaktır. Çocukların herhangi bir suçun faili olmaları yetişkinlerden farklı değerlendirilir. Çünkü yetişkinler olayları akıl süzgecinden geçirir ve bir seçim yapar. Çocuklarda doğru bir şekilde olayları akıl süzgecinden geçirerek değerlendirme kapasitesi tam olarak gelişmediği için, onlar için suçlu kelimesi yerine suça sürüklenen çocuk kavramı tercih edilmektedir. Çocuklar gerçekten suçlu olmaktan ziyade sosyal çevrelerinin doğrudan güçlü bir etkisiyle suçla tanışmaktadırlar. Her ne kadar kendi tercihlerini ve eylemlerini seçebiliyor olsalar da, farklı ülkelerde farklı zamanlarda yapılan araştırmalar dahi özellikle sosyal çevre ile ailenin, çocukların suça sürüklenmesinde en büyük etken olduğunu göstermektedir. Bu bölümde çalışmamızın bulgularını literatürdeki diğer çalışmalarla karşılaştıracamız. Bunu yaparken araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu'ndaki (Ek-1) soruları takip ederek ilerleyeceğiz.

Öncelikle Karabük ilindeki suça sürüklenen çocukların en çok karıştıkları suç türlerine göz atıldığında, %35,5 kasten yaralama, %34,4 hırsızlık ve %9,7 oranında cinsel istismar suçunun en fazla işlenen üç suç türü olduğu tespit edilmiştir. Literatürdeki diğer araştırmalarda da bu üç suç türünün diğer suç türlerinden fazla olduğu görülmektedir. Aldemir'in (2010) İstanbul ilinde yaptığı çalışmada %23,8 oranında hırsızlık, %21,2 oranında kasten yaralama, %3,5 oranında cinsel istismar suçunun işlendiği görülmüştür. Yiğit'in (2020) Aydın ilinde yaptığı çalışmada ise %43,6 oranında hırsızlık en çok iken, %24,5 oran ile kasten yaralama ve %12,7 oran ile cinsel istismar suçları takip etmektedir. Çay'ın (2019) İzmir ilinde yaptığı araştırmaya göre ise, %64,1 oranla yine hırsızlık suçu en çok işlenirken bunu %17,1 oran ile kasten yaralama suçu takip etmektedir. Bu araştırmada diğerlerinden farklı olarak %12,8 oran ile bunları tehdit suçunun takip ettiği görülmektedir. Cinsel istismar suçu ise %1,7 gibi bir oranda işlendiği görülmektedir. Ergenlerin bu dönemdeki saldırgan tavırlarından dolayı akranlarıyla sözlü veya fiziki olarak tartışma durumuna

girebilmektedirler. İş fiziki boyuta ulaştığında basit bir tokatın dahi hukukta kasten yaralama suçuna dahil ediliyor olmasından dolayı, en çok orana sahip suçlardan biri olduğu kabul edilebilir. Hırsızlık ise çocukların genel olarak maddi ihtiyaçlarını gidermek amaçlı karıştıkları diğer bir suç türüdür. Hırsızlık yapılan çalışmalarda da görüldüğü üzere daha çok yoksul mahallelerde toplanmaktadır. Gelir düzeyinin yanı sıra ailede hırsızlık suçu işleyen bireylerin varlığı, çocukların da aynı suçu işlemesine sebep olduğu değerlendirilmektedir.

Literatürde suça sürüklenen çocukların cinsiyetlerine baktığımızda ise, çalışmamızla benzer olarak erkeklerin kadınlara göre çok daha büyük oranlara sahip olduğu göze çarpmaktadır. Çalışmamızda erkek oranı %86 iken, kadın oranının %14 olduğu tespit edilmiştir. Göger'in (2020) Malatya ilinde yaptığı çalışmada ssç'lerin %89,6'sını erkekler oluştururken, %10,4'ünü kadınlar oluşturmaktadır. Seyhan (2021) tarafından Konya ilinde yapılan araştırmaya göre %74,81'i erkek, %25,19'u kadınlardan oluşurken, Çay'ın (2019) İzmir ilinde yaptığı başka bir araştırmada ise %80,3'ü erkek iken, %19,7'si kadınlardan oluştuğu görülmüştür. Sonuçlara bakıldığında cinsiyet değişkeniyle suç arasında güçlü bir bağlantı olduğunu söylemek mümkündür. Türkiye'nin sosyal ve kültürel yapısını göz önünde bulundurduğumuzda, ataerkil yapının ve bakış açısının baskın şekilde devam ettiği bilinmektedir. Erkek çocukların kız çocuklarına göre daha fazla ev dışında vakit geçirdiği, dolayısıyla suç ve suçlularla daha kolay şekilde temasa geçmesiyle açıklanabilir. Yine toplumsal rollerin erkeklere ve kadınlara farklı sorumluluklar yüklemesi ve aile içindeki denetimin de cinsiyete göre farklı uygulanıyor olması bu oranların temel sebeplerindendir. TÜİK verilerine bakıldığında da, güvenlik birimlerine getirilen erkek ergenlerin sayısı her dönemde kadınlarınkinden fazla olduğu göze çarpmaktadır. (TÜİK; 2021).

Suçta sürüklenen çocukların diğer bir sosyodemografik özelliği olan yaş değişkinine göz attığımızda, literatürde yine benzer olarak suçlu davranışın ağırlıklı olarak 15-17 yaş aralığında grupta toplandığı görülmektedir. Çalışmamızda %35,5'i 17 yaşında, %26,9'u 16 yaşında, %19,4'ü 15 yaşında, %10,8'i 14 yaşında ve %7,5'i ise 13 yaşında olduğu tespit edilmiştir. Örneklem olarak 12-17 yaş aralığı değerlendirilmiş olsa da, incelenen raporlarda 12 yaşında bir olguya rastlanılmamıştır. Sonuç olarak %81,8'inin 15-17 yaş aralığında olduğunu söyleyebiliriz. Lüleci'nin (2014) İzmir ilinde yaptığı araştırmaya göre suça sürüklenen çocukların %78,3'ü 15-17 yaş

aralığında olduğu, Seyhan (2021) tarafında Konya ilinde yapılan diğer bir araştırmaya göre ise %28,8'i 16 yaşında, %26,6'sı 15 yaşında, %25,1'i ise 17 yaşında olduğu görülmüştür. Görüldüğü üzere bu araştırmada da çocukların %80'in üzerinde bir oranla 15-17 yaş aralığındakilerden oluşmaktadır. Son olarak Kayma Güneş (2018) tarafından Ankara ilinde yapılan bir çalışmada ise %30,5'i 17 yaşında, %30,5'i 16 yaşında iken, %24,9'u ise 15 yaşında olduğu görülmektedir. Ergenlerin ağırlıklı olarak tüm çalışmalarda 15-17 yaş aralığında toplanması, bu dönemdeki agresif ve saldırgan kişilik hormonlarının en üst seviyede salgılanmasıyla açıklanabilir. Çocuklar bu yaşa kadar aile ile vakit geçirirken, bu dönemden sonra arkadaş çevresiyle ve akran gruplarıyla daha fazla vakit geçirmeye başlar. Dolayısıyla özgüvenini de bu dönemde kişilik gelişimiyle kazanan ergen, suça meyilli bir akran grubunun etkisiyle risk potansiyeline dönüşmektedir.

Çalışmamızda çocukların eğitim durumlarına yönelik bulgulara baktığımızda, %54,8'inin liseye aktif olarak devam ettiği görülmektedir. %26,9'u ilkokul mezunu iken, %16,1'i ortaokul mezunu ve %2,2'si ise hiç okula gitmediği tespit edilmiştir. Okula devam eden ssç'lerin %48,4'ü derslerinin durumunu başarısız olarak tanımlarken, %31,9'u orta olarak tanımlamıştır. Yalnızca 19,7'si derslerinin durumunu başarılı olarak tanımladığı görülmüştür. Literatürde suça sürüklenen çocukların eğitim durumlarına göre dağılımlarını gösteren çalışmalara bakıldığında, büyük kısmının liseye devam ettiği ve derslerin başarı durumlarının kötü olduğunu söylemek mümkündür. Dursun (2019) tarafından Yalova ilinde yapılan çalışmada %72,7'si liseye devam ederken, bunların %64,2'sinin derslerinin başarı durumu başarısız olarak belirtilmiştir. Göger (2020) tarafından Malatya ilinde yapılan araştırmaya göre ise ssç'lerin %33,3'ü liseye devam ederken, %13,2'si ortaokul mezunudur ve bunların %84,7'sinin derslerinin durumu başarısız olarak belirtilmiştir. Kayma Güneş (2018) tarafından yapılan başka bir çalışmada ise, %65,91'i liseye devam etmekte, %20,18'i ortaokul mezunu, %21,59'u ise ilkokul mezunu olduğu görülmektedir. Çalışmanın örneklem grubunu 12-17 yaş arasındaki çocuklar oluşturduğu için, liseye devam eden grubun ağır basması beklenen bir sonuç olduğu söylenebilir. Günümüzde eğitim kurumu bir seviyeye kadar zorunlu olduğundan, araştırmalardaki çocukların çok küçük bir kısmının okuryazar olmadığı göze çarpmaktadır. Görüldüğü üzere ssç'lerin büyük çoğunluğu lise eğitim düzeyinde eğitim almaktadır. Eğitim türlerine bakıldığında %36,6'sı meslek lisesinde eğitim alırken, %15,1'i Anadolu lisesinde, %5,4'ü açık

öğretim lisesinde, %3,2'si sağlık meslek lisesinde eğitim aldığı görülmektedir. Meslek lisesine girme şartlarının diğer Anadolu liselerine göre daha düşük puanlı olması ve buraya gidenlerin bir zanaat öğrenerek ileride yükseköğretime küçük bir kısmının devam etme düşüncesi içerisinde olduğu değerlendirilmiş ve bundan kaynaklı ders çalışma isteklerinin az olmasından dolayı çocukların daha fazla suça sürüklendiği düşünülmektedir. Çünkü çocukların sosyalleştiği yer aileden sonra okullardır. Meslek liselerinde daha fazla uygulamalı eğitimler ve staj eğitimleri verildiğinden öğrenciler zamanın daha büyük kısmını okul dışında bir meslekte çalışarak veya staj görerek eğitimlerini tamamlamaktadırlar. İş hayatında sosyal kontrolün daha az olması, diğer suçlu bireylerle aynı ortamda vakit geçirilmesi gibi etkenlerle meslek lisesi öğrencileri daha fazla suça karışmaktadırlar. Aynı zamanda yükseköğretim amacı olan öğrencilerin Anadolu lisesini tercih etmesi ve bu sebepten dolayı zamanlarını daha fazla ders çalışmaya harcayarak sorumluluk bilincine girmeleri onları suça karışma düşüncesinden uzaklaştırmaktadır.

Karabük il merkezindeki mahalleleri kapsayan çalışmamızda, sadece haklarında sosyal inceleme raporu düzenlenen çocukların mahalleleri istatistiğe alınmıştır. Karabük il nüfus müdürlüğüne göre Karabük il merkezine bağlı toplam 28 mahalle ve 37 köy bulunmaktadır. Çalışmada ise toplamda 18 mahalle ve 1 köy örnekleme oluşturmaktadır. Suça sürüklenen çocukların büyük çoğunluğu %18,3 oran ile Cumayanı mahallesinde yaşadığı görülmüştür. Cumayanı mahallesi il merkezine bağlı bir köy olduğu ve nüfusu itibarıyla diğer köylerden ayrıldığı için çalışmaya dahil edilen tek köydür. Ancak sosyokültürel yapısıyla Karabük'ün diğer köy ve mahallelerinden ayrılmaktadır. Diğer mahallelerin aksine aile yapısı ve yaşam tarzları farklılık göstermektedir. Yerinde yapılan incelemelere ve gözlemlere dayanarak farklı dilde konuştukları da görülmüştür. Orada yaşayan insanlar her ne kadar Karabüklü olduklarını söyleseler de gerek kültür tarzları gerekse kullandıkları farklı dilden dolayı daha sonradan bölgeye yerleşen topluluk olduğu değerlendirilmektedir. Buraya yönelik literatürde bir araştırma olmadığı için kesin bilgilere ulaşılamamıştır. Cumayanı mahallesinin hemen ardından ikinci sırada %9,7 oran ile Kayabaşı mahallesi, üçüncü sırada % 7,5 oranlar Şirinevler ve Yeşilmahalle geldiği görülmektedir. Diyarbakır ilinde yapılan benzer bir araştırmaya göre de (2019) suça sürüklenen çocukların daha fazla sosyoekonomik açıdan düşük seviyede olduğu ilçede yoğunlaştığı görülmüştür. (Yıldırım, 2019; 61). Bu açıdan sosyoekonomik düzeyin düşük olmasının ve kalabalık

aile yapısının varlığının, dolayısıyla karşılanmayan ihtiyaçların çocukların suça sürüklenmesinde önemli bir rol oynadığı düşünülmektedir.

Suçta sürüklenen çocuklar hakkında bir başka değişken olan aile yapısı ele alındığında ise literatürdeki diğer araştırmalarla paralel sonuçlar olduğu göze çarpmaktadır. Çalışmamızda %57'si çekirdek aile yapısına sahip iken, %43'ü parçalanmış aileden geldiği tespit edilmiştir. Bu oranlara baktığımızda ailenin parçalanmış olmasının çocukların suça karışmasında çok büyük etken olduğunu söylemek mümkündür. Ancak %43 oranında parçalanmış aile yapısının içerisinde ebeveynlerden birisinin vefat ettiği durumlar da dahil edilmiştir. Dolayısıyla Tablo 15'deki vefat durumu göz önünde bulundurulduğunda, bunların %32,2 kısmında ebeveynlerinde boşanma durumunun olduğu ortaya çıkmaktadır. Yani olguların %32,2'si ebeveynleri boşanmış olup, %10,8'inde ebeveynleri vefat etmiştir; toplamda %43 oranında parçalanmış aile yapısı mevcuttur. Aydın'daki (2019) çalışmada olguların %67,3'ü parçalanmamış aileye sahip iken, %32,7'sinin parçalanmış aile yapısından geldiği görülmektedir. Diyarbakır'daki (2019) yapılan araştırmada ise %84 oranla parçalanmamış aile yapısının olduğu görülürken, %10,4'ünün parçalanmış aileden geldiği tespit edilmiştir. Literatürdeki diğer araştırmalarda da bu oranların paralel olduğu görülmüştür. Ancak diğer araştırmalara göre bizim çalışmamızdaki parçalanmış aile yapısına sahip olan çocukların oranı biraz daha fazla olduğu göze çarpmaktadır. Buradan hareketle Karabük ilinde diğer illere göre boşanma oranlarının daha fazla olduğunu söylemek ve bu durumun çocukların suça sürüklenmesinde daha fazla etkin rol oynadığı değerlendirilmektedir. Her ne kadar suçla ilgili teorilerde aile yapısının parçalanmışlığından ziyade aile içi ilişkilerin niteliği önemli olduğu belirtilse de, parçalanmışlık durumunun doğrudan etkili olduğu söylenebilir. Daha önce de değinildiği gibi parçalanmış aile yapısı eşlerin boşanması ya da birisinin vefat etmesi durumunu belirtmektedir. Bu verilerden hareketle hipotez 8'in doğrulandığını söylemek mümkündür. Parçalanmış ailede yaşayan çocukların kiminle yaşadıklarına bakıldığında ise, %70 gibi büyük bir oranla anneleriyle yaşadıkları görülmüştür. Bunu %15 oran ile baba ile yaşayanlar takip ederken, %10'u dede veya ninesiyle yaşadığını belirtmiştir. Olgulardan %5'i ise sosyal kurumlarda kaldığını belirtmişlerdir.

Suçta sürüklenen çocukların ebeveynlerinin sağ olup olmama durumlarına bakıldığında, olguların %10,8'inin babası vefat etmişken, %89,2'sinin ebeveynlerinin sağ olduğu ortaya çıkmıştır. Çalışmamızdaki olguların hepsinin annesinin sağ olduğu

tespit edilmiştir. Yalova’da (2019) yapılan çalışmada %97’sinin annesinin sağ olduğu belirtilirken, %88,1’inin babalarının sağ olduğu belirtilmiştir. Bursa’da (2020) yapılan başka bir araştırmada ise olguların %98’nin ailesinde kayıp olmadığı belirtilmişken, Aydın’da (2020) yapılan çalışmada da olguların %5,5’inde ebeveynlerinde vefat edenler olduğu belirtilmiştir. Bu verilerden hareketle ebeveynlerin vefat etme durumlarının çocukların suça sürüklenmesinde anlamlı bir fark olmadığı ortaya çıkmaktadır. Ancak Yalova’da yapılan çalışmada da anne ve baba vefat oranının bizim çalışmamızla benzerlik gösterdiği göze çarpmaktadır. Dolayısıyla anneden ziyade babası vefat eden çocukların suça karışma ihtimallerinin daha fazla olduğu söylenebilir. Toplumumuzda aile yapısına bakıldığında baba karakterinin daha otoriter ve kontrol mekanizması olarak rol oynuyor olması, çocukların suça karışmasında doğrudan azaltıcı bir etken olduğu değerlendirilmektedir.

Aynı araştırmalardaki çocukların kardeş sayılarına bakıldığında, Aydın ilinde (2020) yapılan araştırmada %46’sının 4 ve üzeri kardeş sayısına sahip olduğu görülürken, Diyarbakır ilinde (2019) yapılan araştırmada %82,8’inin 4 ve üzeri kardeş sayısına sahip olduğu görülmektedir. Bizim çalışmamızda ise %25,8’inin 4 ve üzeri kardeş sayısına sahip olduğu saptanmıştır. Ayrıca %9,7’si tek çocuk iken, Diyarbakır’daki (2019) çalışmada %0,8’inin tek çocuk olduğu bulunmuştur (Yıldırım, 2019; 64). Bu verilerden hareketle tek çocuk olanların suça karışma ihtimalinin daha düşük olduğu söylenebilir. Aynı zamanda kardeşlerin kaçınıcı çocuk olduğuna dair bilgilere de bakıldığında %40,9’unun ilk çocuk, %35,5’inin ikinci çocuk olduğu, bunu %14 oran ile üçüncü çocuk olanların takip ettiği tespit edilmiştir. Bu verilere diğer araştırmalarda yer verilmemiş olup, ancak Avusturyalı psikolog Alfred Adler’in çalışmalarından yararlanılmıştır. Adler, doğum sırasının kişilik ve karakter oluşumunu etkilediğini savunmaktadır. Ona göre, ilk ve en büyük çocuklar, ebeveynlerin tüm ilgisini en çok alanlardır. Bu sebepten dolayı fazla ilgi gördüklerinden ileride kompleks ve güvensizlik duygularını diğerlerine göre daha yoğun yaşarlar. Ortanca çocuklar genel olarak diğer kardeşlerine göre rekabetçi olmaktadır. Bu yüzden özgüvenleri daha yüksek ve başarı hırsları daha fazla olduğu gözlenmektedir. Küçük çocukların ise ebeveynleri ve büyük kardeşleri tarafından çok fazla denetlenmeye maruz kalırlar ve bu yüzden kırılgan ve zayıf yapıda olurlar ve merhamet duygularının daha fazla geliştiği iddia edilmektedir. Ayrıca ilk çocuklar ailenin her imkanından faydalanırlar, kıyafetlerin en yenisi, yoğun sevgi ve merak, evin en güzel köşesi gibi.

Bu sebepten dolayı daha özgüvenli ve şımarık bir kişilik yapısı izlenmektedir (Adler, 2022). Çalışmamızda da görüldüğü üzere suça sürüklenen çocukların büyük çoğunluğu ilk çocuklardır. Bu da Adler'in çalışmalarını doğrular niteliktedir. En küçük çocukların suça en az karışan çocuklar olması da Adler'in çalışmasında merhametli ve zayıf kişilik gelişim oldukları fikirlerini doğrular nitelikte olduğu söylenebilir.

Suçta sürüklenen çocukların en çok vakit geçirdikleri kişilere bakıldığında, %77,4'ünün arkadaşlarıyla, %22,6'sının ise ailesiyle en çok vakit geçirdiği tespit edilmiştir. Ergenlik yaşında çocukların genel olarak enerjilerinin fazla olması ve sosyalleşme döneminin zirvede olduğu düşünürsek bu sonuçların şaşırtıcı olmadığı düşünülmektedir. Genel olarak okul çağında olan bu çocuklar zaten günün büyük bir kısmını arkadaşlarıyla geçirmek durumunda olmaktadır. Okul dışı zamanlarda da eve sadece yemek yemek ve diğer ihtiyaçlarını karşılamak için geldikleri, ancak arkadaşlarıyla gezmek, oyun oynamak gibi aktivitelere yoğun olarak katıldıkları görülmüştür. Konya ilinde (2019) yapılan çalışmada çocukların %31,5'inin sadece arkadaş çevresi etkisiyle suça karıştıkları belirtilmiştir. Suça aileden görerek karışan çocukların oranı ise %9,5 olduğu görülmüştür (Tapan, 2019; 52). Yalova ilinde (2019) yapılan bir başka çalışmada ise, suça sürüklenen çocukların %78,8'inin arkadaş çevresinde suça karışan bireyler olduğu belirtilmiştir. Ayrıca çalışmamızda en çok vakit geçirilen kişilerde %47,3 oranında suça karışan birey olduğu tespit edilmiştir. Görüldüğü üzere ergenlerde arkadaş çevresinin özellikleri hayati öneme sahiptir. Bu noktada ebeveynlere düşen sorumluluklara çalışmanın öneriler kısmında ayrıca değinilecektir. Diyarbakır'da (2019) yapılan çalışmada ise sosyal çevre algısı ölçülmüş olup, %83,6 oranında risk teşkil eden çevre yapısının varlığından bahsedilmiştir.

Çalışmada değinilen bir başka değişken olan suça sürüklenen çocukların şiddete maruz kalma durumlarına bakıldığında, %31,2 oranında sözel şiddete, %11,8 oranında hem sözel hem fiziki şiddete maruz kaldıkları görülmektedir. Toplamda olguların %43 oranında herhangi bir şiddete maruz kaldıklarını söyleyebiliriz. Olguların %57'si ise herhangi bir şiddet türüne maruz kalmadıklarını belirtmişlerdir. Yalova'daki (2019) çalışmada %68,7 oranında sözel şiddet, %62,7 oranında ise fiziki şiddete maruz kaldıkları tespit edilmiştir. Aydın'da (2020) yapılan çalışmada mükerrer suça karışan çocukların %20'si ailesi tarafından fiziksel şiddet gördüğünü dile getirmiştir. Fiziksel şiddetin genel olarak baba tarafından uygulanıyor olması, aile içerisinde sadece annenin değil babanın da rolünün ne kadar önemli olduğunu

hatırlatmaktadır. Ebeveynleriyle sağlıklı bağlanma ilişkisi kuramayan çocukların suça karışma ihtimali diğerlerine göre çok yüksek olduğuna değinilmiştir (Öktem, 2011). Suça sürüklenen çocukların geçmiş veya aktif yaşantılarında ihmal edildikleri, anlayışla karşılanmadıkları, istismar edildikleri ve örselendikleri birçok araştırma tarafından belirtilmiştir (Uluğtekin, 1991).

Çalışmamızda değinilen diğer bir değişken türü ise suça sürüklenen çocukların gelir düzeyleridir. Raporlardan elde edilen verilere göre, %32,3'ü gelir giderden fazla olduğunu yani gelir düzeylerinin yüksek olduğunu belirtirken, %50,5'i gelirin gidere denk olduğunu, %17,2'si ise gelirin giderden düşük olduğunu belirtmiştir. Bu duruma göre sadece %17,2'sinin maddi olarak yetersiz şartlarda yaşadığı anlaşılmaktadır. Gelir gidere denk olduğunu belirtenler ise daha çok asgari ücret aldıklarını ve ihtiyaçlarını karşılayabildiklerini belirten kişilerden oluşmaktadır. Aydın ilinde yapılan çalışmada (2020) benzer sonuçlar olduğu görülmektedir. Buna göre olguların %25,5'i gelir giderden düşük, %42,7'si gelir gidere denk, %31,8'inin ise gelir giderden yüksek olduğu bulunmuştur. Konya'da yapılan başka bir çalışmada (2019) ise farklı olarak düşük gelir düzeyinin daha fazla olduğu görülmektedir. Olguların %76,5'nin gelirin giderden düşük olduğu tespit edilmiştir. bu veriler araştırmanın yapıldığı yılın (2019) asgari ücreti baz alınarak değerlendirilmiştir. Diyarbakır'daki (2019) çalışmada ise, %39,2'sinin gelirin giderden düşük olduğu, %44,8'inin gelirin gidere denk olduğu, %16'sının ise gelirin giderden yüksek olduğu bulunmuştur. Yapılan çalışmalara bakıldığında olguların çoğunluğu gelirin gidere denk olduğu ailelerden geldiği söylenebilir. Ancak literatürdeki çalışmaların çoğunluğunda gelirin giderden yüksek olduğunu belirten en az orana sahip olurken, bizim çalışmamızda farklı olarak en çok orana sahip olan olgular gelirin giderden düşük olduğunu söyleyenler olmuştur. Dolayısıyla Karabük ilindeki suça sürüklenen çocukların maddi açıdan düşük gelirli ailelerden geldiğini söylemek mümkün gözükmemektedir.

Suçta sürüklenen çocukların anne ve babalarının eğitim düzeylerine bakıldığında, annelerinin %76,4'ünün en fazla ortaokul düzeyine kadar eğitim aldığı, babalarının ise %72'sinin en fazla ortaokul düzeyine kadar eğitim aldığı tespit edilmiştir. Diyarbakır'daki (2019) çalışmada olguların annelerinin %99,2'sinin, babalarının ise %95,2'sinin ortaokul düzeyine kadar eğitim aldığı ortaya konmuştur. Yalova'daki (2019) çalışmaya bakıldığında, olgularının annelerinin %91'i, babalarının ise %87,1'inin ortaokul düzeyine kadar eğitim aldığı görülmüştür. Aydın ilinde yapılan

(2020) bir başka çalışmaya göz atıldığında ise, olguların annelerinin %88,8'inin, babalarının ise %79,2'sinin ortaokul düzeyine kadar eğitim aldığı görülmüştür. Literatüre bakıldığında SSC'lerin ebeveynlerinin eğitim düzeylerinin çok düşük olduğu göze çarpmaktadır. Yine de Karabük ilinde yaptığımız çalışmanın verilerini karşılaştığımızda, olgularımızın ebeveynlerinin eğitim düzeylerinin diğer illerde yapılan çalışmalara göre yüksek olduğunu söylemek mümkündür. Ancak büyük çoğunluğun eğitim düzeyi düşük ailelerden geldiği rahatlıkla söylenebilmektedir. Aynı zamanda anne ve babaların çalışma durumlarına göz attığımızda çalışmamızdaki olguların annelerinin %33,3'ünün, babalarının %77,5'inin çalışmakta olduğunu görmekteyiz. Aydın'daki (2020) çalışmaya bakıldığında annelerin %24'ü, babaların ise %97,7'sinin çalışmakta olduğunu belirtirken, Yalova'daki (2019) çalışmada annelerin %46,8'inin, babaların %100'ünün çalıştığı tespit edilmiştir. Diyarbakır'da (2019) yapılan diğer çalışmada ise annelerin %4,8'i, babaların ise %82,8'inin çalıştığı görülmektedir. Literatürdeki veriler incelendiğinde benzer oranlar olduğu, annelerin çalışma oranları çok düşükken, babaların daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer çalışmalara göre Karabük ilindeki SSC'lerin babalarının çalışma durumları diğer araştırmalara göre daha düşük olduğu da göze çarpmaktadır. Çocukların suça sürüklenmesinde ebeveynlerin kontrol mekanizması olarak rol oynaması etkilidir. Dolayısıyla çalışmayıp evde olan ebeveyn kontrolü daha iyi sağlaması beklenmektedir. Ancak anneler ile çocuklar arasında duygusal bağın yüksek olarak kurulmasından dolayı otoriter bir tavır sergilenmemektedir (Yıldırım, 2019). Babalar ise evde iken kontrol mekanizması olarak etki ediyor olsa da, çalışmadığı için ekonomik sıkıntılara sebep olarak suçun meydana gelmesinde dolaylı etkisi olduğu değerlendirilmektedir.

Çalışmadaki değinilen diğer değişken olan SSC'lerin günlük hayatları içerisinde dahil oldukları aktivite ve hobilere bakıldığında, %36,6'sı arkadaşları ile vakit geçirdiğini, %20,4'ü spor yaptığını, %17,2'si telefon ile vakit geçirdiğini, %17,2'si yalnız başına vakit geçirdiğini ve yalnızca %8,6'sı ailesiyle vakit geçirdiğini belirtmiştir. Verilere baktığımızda olguların çok küçük bir kısmının ailesiyle vakit geçirmekten hoşlandığı söylenebilir. Diyarbakır'daki (2019) çalışmaya bakıldığında olguların %70,4'ü kahve ya da kafelerde vakit geçirdiğini, %64'ü internet kafede, %22,8'i ise sinema ya da tiyatro gibi sanatsal faaliyetlerde vakit geçirdiğini belirtmiştir. Aydın'da (2020) yapılan başka bir çalışmada ise olguların %48,2'si sanatsal ve sosyal aktivitelere katılmadığını belirtmiştir. Literatürdeki diğer araştırmalarda da benzer oranlarla karşılaşılmıştır. Genel olarak suça sürüklenen

çocuklar aileyle ve sanatsal aktivitelerle az ya da hiç vakit geçirmediği göze çarpmaktadır. Ergenlerin sosyal çevrelerinden büyük oranda etkilendiği göz önüne alındığında, suçlu davranışın arkadaş çevresiyle yaygınlaştığını söylemek mümkündür.

Suçta sürüklenen çocukların mükerrer suça karışma oranlarına bakıldığında, %50,5'inin daha önce suça karışmadığı, %20,4'ünün bir kez, %15,4'ünün iki kez, %14'ünün ise üç veya daha fazla kez suça karışma geçmişi olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla olguların hemen hemen yarısının daha önce suç geçmişi olduğu bulunmuştur. Diyarbakır'da (2019) yapılan çalışmadaki olgular da bizim çalışmamıza benzer olarak %75,6'sı ilk defa suça karışmış iken, %14,4'ü iki defa, %10'u ise üç veya daha fazla kez suça karıştığı belirtilmiştir. Aydın'da (2020) yapılan diğer çalışmada ise olguların %77,3'ü ilk kez suça karıştığı, %10'u iki kez, %12,8'i ise üç veya daha fazla kez suça karışma geçmişi olduğu belirtilmiştir. Sonuç olarak Literatürdeki çalışmalarda olguların yarısından fazlasının ilk kez suça karıştığı görülmektedir. Çok az bir kısmının üç veya daha fazla kez suç geçmişi olduğu göze çarpmaktadır.

Olguların madde kullanımına bakıldığında, %41,9'u sigara, %11,8'i hem sigara hem alkol, %8,6'sı uyuşturucu madde kullandığını belirtirken, %36,6'sı hiçbir madde kullanmadığını belirtmişlerdir. Diyarbakır'daki (2019) çalışmada ise, olguların %72,4'ü sigara kullanırken, %28,8'i uyuşturucu madde, %27,6'sı ise hiçbir madde kullanmadığını ifade etmiştir. Diyarbakır'daki (2019) çalışmada bizimkinden farklı olarak uyuşturucu/uçucu madde kullanım oranının yaklaşık üç katı olması göze çarpmaktadır. Aydın (2020) ilindeki çalışmada ise, olguların %71,7'si sigara kullanırken, %18,9'u hem sigara hem alkol kullandığını, %9,5'i ise uyuşturucu madde kullandığını belirtmiştir. Aydın ilindeki olgular ile Karabük ilindeki olguların madde kullanım oranları benzerlik gösterirken, Diyarbakır ilinde uyuşturucu kullanımının yanı sıra sigara kullanımının da çok yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Suçta sürüklenen çocukların ailelerinde suça karışan durumuna göre incelendiğinde olguların %24,7'sinde suça karışan olduğu, %75,3'ünde ise suça karışan olmadığı tespit edilmiştir. Aydın'daki (2020) çalışmada benzer olarak %35,4'ünün aile bireylerinde suça karışan bireyler varken, %64,6'sının aile bireylerinde suç saptanmamıştır. Farklı olarak Yalova (2019) ilindeki çalışmada ise %65,7'sinin aile bireylerinde suçlu davranış saptanırken, %34,3'ünde saptanmamıştır. Yapılan çalışmalar incelendiğinde olguların aile bireylerinde suç oranları bizim

çalışmamıza göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Buradan hareketle Karabük ilinde SSC'lerin aile bireylerinden görerek suça karışma ihtimali diğer çalışmadaki illere göre daha düşük olduğu değerlendirilebilir.

Son olarak SSC'lerin çalışma durumuna ilişkin verilere bakıldığında, olguların %32,3'ü herhangi bir işte çalışırken, %66,7'sinin çalışmadığı tespit edilmiştir. Sosyal inceleme raporlarında bir olguda bu değışkene ilişkin veriye rastlanılmamıştır. Aydın (2020) ilinde yapılan çalışmada benzer olarak olguların %27,2'si çalışırken, %77,3'ünün çalışmadığı belirtilmiştir. Buna karşın Diyarbakır'da (2019) yapılan çalışmada olguların %65,6'sının herhangi bir işte çalışmakta olduğu, %34,4'ünün çalışmadığı belirtilmiştir. TÜİK verilerine bakıldığında çocuk istihdam oranı son 15 yılda %19'un üzerine hiç çıkmadığı görülmektedir (TÜİK, 2021). Buradan hareketle suça sürüklenen çocukların istihdam oranına bakıldığında literatürdeki hemen hemen tüm çalışmalardan bu oranın üzerinde olduğu göze çarpmaktadır. Dolayısıyla çocukların herhangi bir işte çalışmasının suç ile bir ilişkisi olduğu değerlendirilmektedir.

SONUÇ

Çalışmamızda elde edilen bulgular sonucunda genel olarak literatürle paralel sonuçlar elde edilse de farklı bulgulara da rastlanılmıştır. Karabük ilinde suça sürüklenen çocukların büyük çoğunluğu 16-17 yaş grubundaki meslek liselerinde eğitimine devam eden erkekler olup, en çok karışılan suçlar kasten yaralama ve hırsızlıktır. Bu başlık altında olguların genel görünümünden ve çalışmanın önemli sonuçlarından bahsedilerek Karabük ilindeki olguların profili çıkarılmıştır.

Yine literatürden farklı olarak Karabük ilinde ailelerin ekonomik düzeylerin diğer illerden yapılan çalışmalara göre daha yüksek olduğu tespit edilmiştir. Diğer illerde yapılan çalışmalarda en çok oranı geliri giderden düşük olanlar oluştururken, bu çalışmada gelir giderden düşük olanların oranı sadece %17,2 olarak tespit edilmiştir. Yine parçalanmış aileden gelen çocukların oranı %43 olarak bulunmuştur. Tartışma kısmında da görüldüğü üzere literatürdeki çalışmalara göre yüksek bir oran olduğu göze çarpmaktadır. Buradan hareketle Karabük ilinde boşanma oranlarının yüksek olduğu söylenebilir. Anne-baba eğitim durumlarına göz atıldığında ise her ne kadar çoğunluk ilkokul ve ortaokul mezunları oluştursa da, diğer çalışmalarda ilkokul mezunu ebeveyn oranları çok daha yüksek olduğu görülmektedir. Dolayısıyla Karabük ilindeki olguların ebeveynlerinin eğitim seviyeleri, çalışma yapılan diğer illerdeki olgulara göre yüksek olduğu söylenebilir.

Tüm bunlara rağmen, sosyalleşmenin ilk adımı olan aile başta olmak üzere, sosyal çevrenin ve sosyokültürel imkanların çocukların suça sürüklenmesi üzerinde önemli derecede rol oynadığı tespit edilmiştir. Çocukların aileden ziyade daha çok dışarıda arkadaşlarıyla vakit geçirdiği, arkadaş çevresinin kriminal özellikler taşıdığı ve sosyokültürel etkinliklere katılmadıkları görülmüştür. dolayısıyla çalışmanın öneriler kısmında ebeveynler başta olmak üzere yerel yönetimlere, kanun koyuculara ve sosyal hizmet uzmanlarına risk faktörlerinden bahsedilerek bazı çözüm yolları sunulacaktır.

Karabük ilinde yapılan çalışmada suça sürüklenen çocukların bir profilini çıkaracak olursak;

En çok karışılan suç türleri %35,5 oran ile kasten yaralama ve ardında %34,4 oran ile hırsızlık suçu gelmektedir. Olguların %86'sı erkek çocuklardan oluşmakta olup, %35'i 17 yaşında ve %54,8'i lise eğitimine devam etmekte olduğu görülmüştür.

Eğitim hayatlarına bakıldığında en çok %36,6 oran ile meslek lisesinde eğitim aldıkları ve %48,4'ünün derslerinin başarısız oldukları görülmüştür. İncelenen olgular toplamda 20 farklı mahallede yaşadığı tespit edilmiş olup, en fazla %18,3 oran ile Cumayanı mahallesinde olduğu tespit edilmiştir. %57'si çekirdek ailede yaşarken, %43'ü parçalanmış aile yapısında sahiptir. Parçalanmış ailedeki olguların %65'i annesiyle birlikte yaşamaktadır. Aynı zamanda %32,3'ü 2 kardeşe sahip ve %40,9'u ailenin ilk çocuğudur.

Olguların en çok vakit geçirdiği kişilerde %77,4 gibi büyük bir oranda arkadaşları gelirken, bunların %47,3'ünün vakit geçirdiği kişilerde suç unsuru bulunmaktadır. Olguların %66,7'sinin yaşadıkları evlerin kendilerine ait olduğu görülürken, %57'si apartman dairesinde yaşadığını belirtmiştir. Yine %54,8'inin kendisine ait bir odası olmadığı görülmüştür. Çarpıcı bir sonuç olarak olguların %89,2'sinin anne ve babasının sağ olduğu görülürken, kalan %10,8'inin babasının vefat ettiği görülmüştür. Annesi vefat eden olguya rastlanılmamıştır.

Olguların %43'ünde aile içi şiddet olgusuna rastlanılmıştır. Ekonomik durumlarına bakıldığında, %50,5'i gelir gidere denk olduğunu belirtirken, %17,2'si gelirin giderden düşük olduğunu ifade etmiştir. Gelir giderden fazla olduğu, yani ekonomik olarak iyi durumda olduğunu belirtenlerin oranı %32,3'tür. Olguların anneleri en çok %45,2 oranında ilkokul mezunuyken, %66,7'sinin ev hanımı olduğu görülmektedir. Babaların da benzer şekilde %41,9 oranında en fazla ilkokul mezunuyken, %67'sinin bir işte çalıştığı ifade edilmiştir. Ssç'lerin ise %32,3'ü bir işte çalıştığını ifade etmiştir. Yine olguların %24,7'sinde ailelerinde daha önce suça karışan birey olduğu tespit edilirken, yalnızca %52,7'si aile içerisinde sağlıklı bir iletişime sahip olduğunu belirtmiştir.

Olguların günlük aktivite ve hobilerine baktığımızda, %36,6'sı arkadaşlarıyla vakit geçirdiğini, %20'si spor yaptığını ifade ederken, yalnızca %8,6'sı ailesiyle vakit geçirdiğini belirtmiştir. Olguların %50,5'i ilk defa suça sürüklendiği görülmüştür. Yine %41,9'u sigara kullanırken, %8,6'sı uyuşturucu madde kullanmakta olup, %36,6'sı hiçbir madde kullanmadığını belirtmiştir. Karıştıkları suçtan dolayı %55,9'u pişman olduğunu ifade etmiştir.

Sosyal inceleme raporları incelendiğinde sosyal hizmet uzmanları tarafından SSC'lerin %58,1'ine tedbir önerilmiş olup, en çok %47,2 oranında danışmanlık ve

eğitim tedbiri bir arada önerilmiştir. Bu raporlarda %44,1'i yüksek risk derecesinde, %45,2'si ise düşük risk düzeyinde olduğu belirtilmiştir. Olguların yalnızca %57'si aileleri tarafından maddi ihtiyaçlarının yeterli düzeyde karşılandığını ifade etmiştir.

Yine yapılan çalışma için önemli olan hipotezlere genel olarak bakıldığında;

-Aile içerisinde sağlıklı iletişime sahip olduğunu belirten çocuklar %37 oranında mükerrer suça sürüklenirken, sağlıklı iletişime sahip olmayanlarda bu oranın %64 olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla ailedeki sağlıksız iletişim oranı suça iten önemli risk faktörlerinin başında gelmektedir.

-Erkek ocuklar %54 oranında mükerrer suça sürüklenirken, bu oran kız çocuklarında %23'tür.

-Meslek liselerinde eğitim gören çocuklar en çok kasten yaralama suçuna karışırken, Anadolu liselerinde eğitim gören çocuklar en çok hırsızlık suçuna karıştığı tespit edilmiştir.

-Parçalanmış ailedeki çocukların %64'ü mükerrer suça karışırken, parçalanmamış ailedeki çocuklarda bu oran %39'a düşmektedir. Dolayısıyla parçalanmış aile yapısı da çocukları suça iten temel risk faktörlerinin başında gelmektedir.

-Geliri giderden düşük olan çocukların %62,5'i hırsızlık suçuna karışırken, geliri gidere denk olanların %38, geliri giderden yüksek olanların ise %30'unun hırsızlık suçuna karıştığı görülmüştür. dolayısıyla gelir düzeyi ile hırsızlık suçu arasında anlamlı fark göze çarpmaktadır.

-Aileleri tarafından şiddete maruz kalan çocukların %60'ı mükerrer suça karışırken, şiddete maruz kalmayan çocuklarda bu oran %42'ye düşmektedir.

-Yine çalışmada beklenmeyen bir bulgu olarak aileleri tarafından şiddete maruz kalan çocukların %27,5'i şiddet içeren suçlara karışırken, şiddete maruz kalmayan çocukların %45'i şiddet içeren suça karıştığı tespit edilmiştir. Ancak bunun temel sebebinin Cumayanı mahallesindeki olgular olduğu değerlendirilmektedir. Cumayanı mahallesinde yaşayan olgularda aile içi şiddet oranı yüksek olduğu gibi en çok karışılan suç türü ise diğerlerinden çok fazla olarak hırsızlık suçu olduğu görülmektedir. Dolayısıyla Cumayanı mahallesi özelinde ailedeki şiddet olgusunun şiddet içeren suça ittiği argümanı doğerlanmamaktadır. Diğer muhitlerde ise şiddet olgusunun şiddete iten bir faktör olduğu görülmektedir.

-Hırsızlık suçuna karışanların %69'u mükerrer suç iken, kasten yaralama suçuna karışanlarda bu oranın %42 olduğu görülmüştür. Yani en çok tekrar etme eğiliminde olan suç türü hırsızlıktır.

Çalışma sonucunda elde edilen bulgulara bakılarak suça sürüklenen çocuk profili çizilmiş ve suça sebep olan risk faktörleri tespit edilmiştir. Bir sonraki bölümde bu faktörleri ortadan kaldırmak için ve çocuk suçluluğunu en aza indirmek için sosyoloji literatürü başta olmak üzere ilgili birimlere önerilerde bulunulacaktır.

ÖNERİLER

Karabük ilinde suça sürüklenip hakkında sosyal inceleme raporu tutulan çocuklar üzerinde yaptığımız çalışmada suçlu davranışın sebeplerini inceleyerek, suç doğmadan önce alınması gereken tedbirleri tespit edip ilgililere önerilerde bulunmak amaçlanmıştır. Suç kendi halinde karmaşık bir olgu iken, çocuk suçluluğu çok boyutlu incelenmesi hayati bir konudur. Çünkü çocuk suçluluğu engellenemediği takdirde, toplumun gelecek nesillerinde yetişkin suçluluk oranlarının da artmasına sebep olduğu birçok araştırmada kanıtlanmıştır. Bu durumda önemli olan nokta suçlu çocuk profillerini iyi bir şekilde tespit etmek ve suçlu davranışı ortaya çıkaran sebepleri önceden bilip engellemek ve yeniden topluma kazandırmak nihai amaç olmalıdır. Bunun için uygulanan ceza tedbirlerinin tek başına yetersiz kaldığı ortadadır. Çünkü çocukları karıştırdıkları suçlardan dolayı cezalandırıp dört duvar arasına kapatmak ya da herhangi yaptırım uygulamak, onların suça olan eğilimlerini engelleyememektedir. Aksine çocukların ileride topluma faydalı bireyler olarak yetişmesi için çaba sarf etmek, sapma davranışı gösterenlere mantıklı bir şekilde yaklaşmak ve doğru olanı izah etmek, ailesine ve çevresine karşı sorumluluk ve aidiyet duygusunu kazandırarak bilinçli bireyler olmaları konusunda yönlendirilmelidirler. Dolayısıyla her aileye, eğitimcilere, uzmanlara ve nihayetinde devlete önemli bir görev düşmektedir.

Araştırmamızın sonuç kısmında suça sürüklenen çocukların genel bir profili çizilmiştir. Bu kısımda ise kanun yapıcılara ve kurumlara bir takım önerilerde bulunulacaktır. Öncelikle çocuk suçluluğu gibi konularda daha fazla çalışma ve araştırmalar yapılması için, sosyal hizmet uzmanları tarafından hazırlanan Sosyal inceleme raporlarının standart içeriklere sahip olacak şekilde düzenlenmesi gerekmektedir. Çünkü bu raporlar biz araştırmacılara çok fazla veri sunmaktadır. Bu çalışma yapılırken en zorlayıcı etken de bu olmuştur. Sosyal inceleme raporları standart sorular içermek yerine, suça sürüklenen çocukların anlattıkları kadarıyla hazırlandığı için ortak bir veriye ulaşmak zorlaşmaktadır. Örneğin her çocuk için hazırlanacak raporda, sosyodemografik özellikleri içeren standart sorular sorulursa veriler daha sağlıklı temin edilir ve çocuk profili hazırlamak kolaylaşır. Bu şekilde araştırmacılar çocuklara bizzat ulaşmadan dahi verileri toplama imkanı elde edeceklerdir.

Çocuk suçluluğu konusunda birçok çalışma bulunmaktadır. Her birinde ortak kanı suçun sosyal çevreyle doğrudan etkileşim içerisinde olduğudur. Sosyal çevre dediğimizde şüphesiz en önemlisi bireyin ilk sosyalleştiği yer olan aile kurumudur. Yapılan diğer çalışmalar da göstermiştir ki, aile içerisindeki sağlıklı bir ortamın sağlıklı bireylere zemin hazırlamaktadır. Çünkü çocuklar kişilik ve karakter yapılarını ilk olarak aile içerisinde öğrenirler. Dolayısıyla anne ve babalar çocuklarını yetiştirirken onları sağlıklı bireyler olarak topluma kazandırmanın amacı ve bilincinde olmalıdır. Çocuklarının onların her bir davranışını kamera gibi çektiğini ve kaydettiğini unutmayarak, zamanı geldiğinde aynı davranışı gerçekleştireceğinden emin olmalıdırlar. Ancak bu konuda ebeveynlerin eğitimsiz ve bilinçsiz oldukları birçok çalışmada ortaya konulmuştur.

İlk olarak ebeveynlerin bu konuda eğitim almaları sağlanmalıdır. Sadece çocuğu olanlara değil, aile kurmak isteyen her çifte evlenmeden önce aile danışmanları tarafından, “karı-koca olmak, anne-baba olmak,” gibi sorumluluğu yüksek olan konularda katılımı zorunlu bir eğitimden geçirilmelidir. Bu süreç evlendikten sonra da belirli aralıklarla aile danışmanı tarafından takip edilmelidir. Aile danışmanlarının yanı sıra her bir ailenin psikoloğu olmalıdır. Yılda bir kez de olsa tüm aile bireylerine zorunlu ve ücretsiz seanslar düzenlenmelidir. Çocuk suçluluğuyla ilgili eğitimciler, sosyal hizmet uzmanları, emniyet çocuk şubeler, çocuk komisyonları mevcuttur. Ancak her bir kurum kendi başına bu sorunu çözmesi imkansızdır. Kurumlar arası iş birliği ve koordinasyonun kurulacak bir müdürlük tarafından sağlanması planlanmalıdır.

Suçta sürüklenen çocukların ailelerinin eğitim düzeylerinin düşük olmasının yanında ekonomik anlamda dar gelirli ailelerden oluştuğu da gözlenmiştir. Çocuğun maddi ihtiyaçlarını karşılamada ailelere destek olunacak ve düzenli takibi yapılacak bir mekanizma oluşturulabilir. Yine çocuk profiline baktığımız zaman suçlu davranışın belirli mahallede, semtte toplandığı hemen hemen birçok araştırmada ortak olan bir kanıdır. Suç oranının yüksek olduğu muhit tespit edilerek alınacak önlemler konusunda acele edilmelidir. Muhitin sosyokültürel imkanları iyileştirilmeli, gerekirse çocuk oradan uzaklaştırılması sağlanmalıdır. Çünkü suça sürüklenen çocuklar araştırmada da görüldüğü gibi aileden çok arkadaş çevreleriyle vakit geçirmektedir. Çevrede sosyal, kültürel, bilimsel ve sportif bir etkinlik bulamadıkları için suça yönelmeleri ergenler için çok kolay olmaktadır. Dolayısıyla bu etkinlerin sayısının

arttırılması hayati bir öneme haizdir. Bu konularda diğer ülkelere göre çok yetersiz kalınmıştır. Örneğin 2008 Pekin Olimpiyatlarına gönderdiğimiz sporcu sayısı 68 iken; Almanya 439, Fransa 323, İtalya 344, Büyük Britanya 312, İspanya 287 sporcu göndermiş, 2012 Londra Olimpiyatlarına 114 sporcu göndererek sayı artırılmış olsa da diğer ülkelerin halen çok gerisinde olduğumuz üzücü bir gerçek olarak karşımıza çıkmaktadır. (Turan, 2012). Oysaki ülkemizde genç sayısı yukarıdaki diğer ülkelere daha fazladır. Bu yüzden bu tür imkanlar bizim ülkemizin gençlerine de verilirse çocuk suçluluğuyla beraber yetişkin suçluluğunun da önemli ölçüde azalacağı aşikardır.

Bunlara ek olarak çalışmamızda suça sürüklenen çocukların büyük bir kısmının parçalanmış aile yapısına sahip olduğu, en çok kasten yaralama ve hırsızlık suçuna karışıldığı, meslek liselerinde eğitim aldıkları, çevrelerinde suça karışan bireylerin olduğu, aile içerisinde şiddet unsurunun olduğu, ebeveyn eğitim durumlarının düşük olduğu, geliri düşük olan ailelerde daha fazla hırsızlık suçuna karışan çocuklar olduğu tespit edilmiştir. Dolayısıyla çocuklar suça sürüklendiklerinde, okullardaki rehber öğretmenlerine bilgi verilerek bizzat takip ve kontrolünde olması gerekmektedir. Aynı zamanda ebeveynleri de sosyal hizmet uzmanlarınca belirli bir süre takip ve denetim amaçlı kontrol edilerek doğru tedbir önerilmeli ve bunların uygulanmadığı takdirde yasal bir yaptırım olacak kanun önerilmelidir. Böyle bir şeyin mümkün olması için rehber öğretmenlerin sayısının arttırılması ve okul sosyologlarının görev alması gerektiği aşikârdır. Aynı zamanda yukarıda da değinildi gibi tedbir sadece çocuğa değil, ebeveynlere de uygulanmalıdır. Çünkü suçun asıl kökenine inilmediği ve uygun şartlar çocuğa sağlanmadığı durumda kalıcı ve sağlıklı sonuçlar elde edilmemektedir. Çocuklar gerek sosyal hizmet uzmanlarınca, gerek okul sosyologları ve rehber öğretmenler vasıtasıyla, gerekse her aileye verilecek olan aile danışmanı ve psikolog tarafından koordineli bir şekilde analiz edilerek, ebeveyn-çocuk güvenli bağlanma tutumları konusunda önerilerde bulunulmalıdır. Çalışmadaki en önemli hipotezlerden bir tanesi aile içerisinde sağlıklı iletişim olmayanların daha fazla suça meyilli olduklarıdır. Araştırma sonucunda hipotezin doğrulandığı görülmüştür. Dolayısıyla suça sürüklenen çocuğa uygulanacak tüm tedbirler, ailesi ile beraber uygulanmalı ve uzun vadede takibi yapılacak şekilde iş birliği içinde olunmalıdır. Bu durumda çocuk suçluluk oranlarının düşmesi sağlanacaktır. Ailede bir anne gebe kaldığında Aile Sağlığı Merkezleri sürecin sağlıklı geçmesi için takibine başlamaktadır. Aynı şekilde

bu takibin uzmanlar tarafından çocuğun psikolojik rahatsızlığı için de takip edilmesi gerekmektedir. Ailesi tarafında çocuk çok fazla baskı altında kalıyor mu, maddi ihtiyaçlarının yanında manevi ihtiyaçları karşılanıyor mu, ödül ceza sisteminde ebeveynler ölçülü davranabiliyor mu, yaşına uygun istekleri aileler tarafında anlayışla karşılanıyor mu? Tüm bunlar çocuk gelişimi alanında uzman kişiler tarafından tek tek ailelere aktarılmadığı sürece tam olarak karşılanmayacaktır. Dolayısıyla tüm bunların Aile Ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından kurulacak yeni bir müdürlükle takibinin ve koordinasyonun yapılması çok kolay olacağı değerlendirilmektedir. Sosyal hizmet uzmanları tarafından danışmanlık, bakım, eğitim, sağlık gibi tedbirler günümüzde önerilmektedir. Ancak aile ve çocuk buna uymadığında bir yaptırıma bağlanacağı Çocuk Koruma Kanununda belirtilmeyen bir eksikliklerdir. Dolayısıyla yasal yaptırıma bağlanıldığı takdirde suç oranlarının düşeceği gibi, ailelerde daha sağlıklı, bilinçli ve huzur ortamı oluşacaktır. Bu da toplum olarak bizleri istenilen düzeye ilerletecektir.

Bir diğer konu ise, kasten yaralama gibi suçlarda tek suç işlenirken, hırsızlık suçunda mükerrer suç işlendiği tespit edilmiştir. Kocaeli ve Yalova'da yapılan araştırmalarda da aynı sonuca ulaşılmıştır. Dolayısıyla Karabük'te hırsızlık suçuna karışan çocuklara ekstra takip kontrol ve tedbir alınması gerekmektedir.

Günümüz teknoloji çağı olduğu için, kitle iletişim araçlarının da suç üzerinde etkisi büyüktür. Özellikle sosyal medya ve televizyonda karşılaşılan içerikler, sadece çocukları değil yetişkinler için de tehlike arz etmektedir. Dizi ve filmlerde şiddet içeriklerinin fazla olması, suçun gurur duyulması bir şey olarak lanse edilmesi, suç işlendikten sonra kanundan kaçmanın kolay olduğu fikrinin empoze edilmesi, suçlu şahısların haklı ve sempatik gösterilmesi suç oranları üzerinde oldukça etkili olmaktadır. Dolayısıyla 18 yaşından küçük çocukların internet, televizyon ve sosyal medyada geçirdikleri ve takip ettikleri içerikler ebeveyn kontrolünde olmalıdır. Unutmamak gerekir ki, ebeveyn bilinçli olduktan sonra çocuk da bilinçli olacaktır. Bu durumda da şiddet içerikli dizi veya filmler bilinçli bir insan üzerinde yok denecek kadar daha az etki yapacaktır.

Görüldüğü üzere çocuk suçluluğu konusu tek bir kurumun üstesinden gelemeyeceği kadar karmaşık bir konudur. O yüzden çocuğu tek başına değil ailesi başta olmak üzere yakın çevresiyle değerlendirmek gerekir. Bunun için ilk olarak aileden başlanmalı, yukarıda belirtildiği gibi evlilik başlamadan “anne baba okulu,

evlilik okulu” gibi bir zorunlu kurstan geçirilerek başlanmalıdır. Ayrıca suç oranlarının yüksek olduğu mühitlerde yılda en az iki kez aile mahkemesi hakimleri, cumhuriyet savcılarını, sosyal hizmet uzmanları, çocuk şube müdürleri, rehber öğretmenleri, psikologlar, aile danışmanları gibi alanında uzman ve tecrübeli kişilerin katılımıyla seminerler düzenlenmelidir. Burada ailelere konunun önemi anlatılmalı, yapılması ve yapılmaması gerekenler izah edilmeli, aileler tarafından iletilecek soru ve sorunlara çözümler bulunmalıdır.

Çocuğu suça sürükleyen asıl sebepleri çözmeden, suça sürüklenen çocukların topluma faydalı insanlar olarak geri kazanmak çok zor gözükmektedir. Örneğin Kütahya’da (2011) yapılan çalışmada Manisa Ruh ve Sinir Hastalıkları Hastanesinde tedavi görmesi önerilen bally maddesi bağımlısı bir çocuğun, hastanede yeteri kadar yatak kapasitesi olmadığı için ileri tarihlere gün verildiğine değinilmiştir. Yine benzer olarak çocuk davalarında acil önlemleri almak yerine sürekli ileri tarihe atarak zaman kaybetmek hiçbir şeyi düzeltmemektedir. Dolayısıyla önerilen tedbirlerin uygulanması için gerek hastanedeki bu alana ayrılan yatak hizmetini arttırmak, gerekirse mahkemeleri arttırarak vakit kaybetmeden çocuğu topluma geri kazanmak zorundayız. Çocuk mahkemelerine baktığımızda ülkemizde sadece 33 tane olduğu görülmektedir. Yine bu durumda çocuk mahkemesi olmayan illerde yerel mahkemeler ilgilenmekte olup, alanında uzman kişiler olmadığı için en doğru ve yapıcı olan seçenek uygulanmayabilmektedir. Bu konuda hızlı olarak il cumhuriyet başsavcılıklarınca çocuk büroları kurulmalı ve çocuk mahkemesi kurulana kadar görev yapmalıdır.

Tüm bunlara ek olarak suç işlendiğinde, mağdurda nasıl bir etki bırakacağı da profesyonel şekilde izah edilmelidir. Karabük ilindeki hırsızlıkların yarısını bisiklet hırsızlığı olduğunu sosyal inceleme raporlarında görülmüştür. Bisiklet maddi olarak mağduru çok etkilemeyebilir, ancak kendisine vefat etmiş olan babasından kalmış olabilir, zor şartla emeğiyle almış olabilir. Yine çok fazla maddi kayıp olmayan bir ev hırsızlığında, asıl sorun ev halkının psikolojisi olmaktadır. Özellikle oradaki çocuklar evdeki en ufak seste korkabileceği gibi, hayatları boyunca evde yalnız kalamama fobisi oluşabilir. Tüm bunlar Denetimli Serbestlik Şube Müdürlüğüne bile rahatlıkla çözüme kavuşturulabilir.

Karabük ili kapsamında önerilecekler olarak; meslek liselerinde çok fazla suça karışan çocuklar olduğu ve bunların kasten yaralama suçuna karışıkları tespit

edilmiştir. Meslek liselerinde ders zamanının diğer liselere göre daha az olması, çocuğun aynı zamanda bir işte çalışıyor olmasının etkisini büyüktür. Bu anlamda burada seminerler düzenlenmeli, öğrenilecek olan meslekleri sağlıklı şekilde öğrendiklerinde ileride ne kadar başarılı bir meslek hayatlarının olacağı izah edilmelidir. Üniversiteye devam etmenin önemi anlatılmalıdır. Çünkü bu liselerde eğitim görenlerin genel bakış açısı üniversite hayali kurmak yerine liseden çıkar çıkmaz çırak olarak bir yerde işe başlamak olduğu değerlendirilmektedir. Aksine güzel kazançlar sağlayabildikleri, herkesten farklı olarak bir zanaat öğrendikleri, üniversite okuyarak tekniker, mühendis gibi önemli noktalara atanarak kariyer yapabilecekleri anlatılmalıdır.

Sonuç olarak, çocuk suçluluğunu ve dolayısıyla yetişkin suçluluğunu asgari seviyeye getirmek için, bahsi geçen tüm kurumların ortak gaye bilinciyle iş birliği ve koordineli olarak çalışmalarını elzem bir durum arz etmektedir. Aynı zamanda önerilen diğer basit müdürlüklerle beraber bu koordinasyonun çok kolay bir şekilde sağlanacağı değerlendirilmektedir. Aksi halde günümüz şartlarında çocuk suçluluğu oranlarının azalmayacağı, aksine artarak devam edeceği kaçınılmaz gözükmektedir.

KAYNAKÇA

- Acar, H. (2012). *X. Beş Yıllık Kalkınma Planı: Çocuk İhtisas Komisyonu Ön Raporu*. Ankara: Türkiye Cumhuriyeti Kalkınma Bakanlığı.
- Adler, A. (2022). *Çocuk eğitimi*. İstanbul: Olimpos Yayınları.
- Afşin, R.Ş. (2017). *Suçta Sürüklenen Çocuklar İle Suçta Sürüklenmeyen Çocukların Algıladıkları Anne ve Baba Tutumları, Bağlanma Stilleri ve Benlik Algılarının İncelenmesi*.(Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Akalın, N. (1999). *Çocuğun Suçta İtilmesinde Toplumsallaşma Ögelerinin Etkisi..* İstanbul: İstanbul Çocukları Vakfı Yayınları.
- Akbaba, T. (2011). *Kartal-Kadıköy Bölgesi Çocuk Suçluluğu Profili*. (Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Akyüz, E. (2000). *Ulusal ve Uluslararası Hukukta Çocuğun Haklarının ve Güvenliğinin Korunması*, 2.Baskı, Ankara, Milli Eğitim Basımevi, 593-638.
- Avcı, M. (2009). *Çocuk Suçluluğunun Toplumsal Nedenleri: Erzurum İli Örneği*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi, Erzurum.
- Aygün, A. (2020). *Psiko-Yasal Değerlendirmesi Yapılan Çocuk ve Ergenlerin Sosyodemografik ve Psikopatolojik Verilerinin Retrospektif İncelenmesi*. (Uzmanlık Tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Baksi, Y.(2018). *Suçta Sürüklenen Çocuklarda Bağlanma, Davranış Problemleri Ve Çocukluk Çağı Travmatik Yaşantılarının Sosyal Hizmet Disiplini Çerçevesinde Değerlendirilmesi (Tekirdağ Çocuk Mahkemesi Örneği)* (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Bal, H. (2004), *Çocuk Suçluluğu*, 1. Baskı, Isparta: Fakülte Kitabevi,
- Boğa, M. (2011). *Çocuk Suçluluğunun Sosyoekonomik Sebepleri Ve Önlemesi İçin Alınması Gereken Tedbirler*. (Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.
- Çay, C. (2019). *Suçta Sürüklenen Çocukların Aile İşlevselliği açısından Özellikleri: Karşıyaka Örneği*.(Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Çocuk Koruma Kanunu. Erişim adresi:
<https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.5395.pdf>

- Demir ve Yıldırım, D. (2019). *Diyarbakır'da Suça Sürüklenen Çocuklar Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme: Diyarbakır Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.
- Demirbaş, T. (2001). *Kriminoloji*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Dolu, O. (2010). *Suç Teorileri: Teori, Araştırma ve Uygulamada Kriminoloji*. 2. Baskı. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Dursun, Y. (2019). *Suça Sürüklenen Çocukların Bağlanma Stilleri Ve Aile Aidiyetleri: Marmara Bölgesi Örneği*, (Doktora Tezi). Yalova Üniversitesi, Yalova.
- Duruşan, E. (2021). *Türkiye'de Suça Sürüklenen Çocuklar Üzerine Yapılan Çalışmaların Analizi: Sistemik Derleme*, (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi, İstanbul.
- Erçetin, Ş. (2006). *Çocuk Ve Suç*. Ankara: Hegem Yayınları.
- Ereş, F (2008). *Toplumsal Bir Sorun: Suçlu Çocuklar*. Ankara: Hegem Yayınları
- Fırat, S. ve İltaş, Y. Korkut Gülmen, M. (2016). *Adana'da Suça Sürüklenen Çocukların Sosyodemografik Özellikleri*. Adli Tıp Bülteni. 21 (2): 86-92.
- Germeç, E. (2002). *Suçlu Çocukların Topluma Yeniden Kazandırılması*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Goffman, E. (2014). *Damga*,. Ankara: Heretik Yayıncılık.
- Göger, F. (2020). *Suça Sürüklenen Çocuklarda Şiddet Eğilimi İle Benlik Saygısı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi*, (Yüksek Lisans Tezi), İnönü Üniversitesi, Malatya.
- Gökpınar, M. (2007). *Sosyal ve Kriminal Boyutlarıyla Çocuk Suçluluğu*. Türkiye Barolar Birliği Dergisi. 72, Ankara.
- Güçlü, İ. Ve Akbaş, H. (2019). *Suç Sosyolojisi*. Ankara: Gazi Kitapevi.
- Günçe, G. (1983). *Çocuk Suçluluğu ve Aile. Çocuk Suçluluğu ve Çocuk Mahkemeleri Sempozyumu*. Ankara: Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları.
- Harvey, D. (2016). *Kent Deneyimi*. İstanbul: Sel Yayıncılık.
- İçli T. (2004). *Kriminoloji*. Ankara: Martı Yayınları.
- TÜİK, (2021). *İstatistiklerle Çocuk*.
- Karataş, H. (2021). *Azıcık Suçlu; Defneci Folkloru*.. İstanbul: Doğu Kütüphanesi Yayınları.

- Kayma Güneş, D. (2018). *Ergenlerin Bazı Kişilik Ve Aile Özelliklerinin Suç Davranışına Etkisi*, (Doktora Tezi), Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi, Ankara.
- Kayma, D. ve Gökler, R. (2021). *Suçta Sürüklenen Çocukların Sosyodemografik Özellikleri ile Suç İlişkisinin İncelenmesi*. Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi. Gümüşhane: 2021;10(1): s.1-10.
- Koç, M. (2004). *Gelişim Psikolojisi Açısından Ergenlik Dönemi ve Genel Özellikleri*, Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi,2, Sayı 17, 231-256.
- Lüleci, O. (2014). *Çocukların Suçta Sürüklenmesinde Ailesel Faktörlerin Rolü (İzmir İli örneği)*. (Yüksek Lisans Tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Musick, D. (1995). *An Introduction To The Sociology Of Juvenile Delinquency*. New York: State University Of New York Pres.
- Özkalp, E. (2003). *Sosyolojiye Giriş*. 12. Baskı. Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Polat, O. (2004). *Kriminoloji ve Kriminalistik Üzerine Notlar*. (1. Baskı), Ankara: Seçkin Yayıncılık
- Sarı, S., Çiçek, A., Bütün, C. Ve Yıldırım, A. (2019). *Sivas İlinde Suçta Sürüklenen Çocuk Olguların Sosyodemografik ve Klinik Özellikleri*. Adli Tıp Bülteni. 2019;24(3): s.177-182.
- Sheafor, B. W. ve Horejsi C. J. (2014). *Sosyal Hizmet Uygulaması Temel Teknikler ve İlkeler*. (Çev: Aysel Birsal ve Diğerleri), Ankara: Nika Yayınevi.
- Tapan, F.(2019). *Suçta Sürüklenen Çocuklarda Aidiyet Duygusu: Adana Örneği*. (Yüksel Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Temel, Z. F. ve V. Bayraktar (2009). *Çocukları Suçta İten Ailesel Nedenler*. Ş. Uludağ, O. Dolu, C. Doğutaş ve H. Büker (Ed.). *Kanunla İhtilaf Halindeki Çocuklar* içinde, Ankara: Polis Akademisi Yayınları, 214-236.
- Toğuçi D. (2021). *Türkiye’de Çocuk Suçluluğu: Tekirdağ ili Örneği*.(Yüksek Lisans Tezi). Trakya Üniversitesi, Edirne.
- Tor, H. (2008). *Çocuk Suçluluğunda Ailenin Rolü*, Ankara: Hegem Yayınları.
- Turan, İ. (2012). *Suçta Sürüklenen Çocuklar: Kocaeli Örneği*. (Yüksek Lisans Tezi). Sakarya Üniversitesi, Sakarya.
- Türkiye Büyük Millet Meclisi Araştırma Raporu. (2009). *Türkiye’de Ortaöğretime Devam Eden Öğrencilerde Ve Ceza İnfaz Kurumlarında Bulunan Tutuklu Ve*

Hükümlü Çocuklarda Şiddet Ve Bunu Etkileyen Etkenlerin Saptanması,
Dönem:22, Yasama Yılı:5, Ankara.

Uluğtekin S. (2005). *Çocuk Adalet Sisteminde Sosyal İnceleme Raporu El Kitabı.*,
Ankara: Dostlar Dayanışma Derneği Ankara Şubesi Yayınları.

Yavuzer, H. (2019). *Çocuk Ve Suç*. İstanbul: Remzi Kitapevi.

Yıldırım, D. (2019). *Diyarbakır'da Suça Sürüklenen Çocuklar Üzerine Sosyolojik Bir İnceleme: Diyarbakır Çocuk Ağır Ceza Mahkemesi Örneği*, (Yüksek Lisans Tezi). Dicle Üniversitesi, Diyarbakır.

Yiğit, P. (2020). *Aydın İlinde Suça Sürüklenen Çocukların Değerlendirilmesi*.
(Uzmanlık Tezi). Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Aydın.

Yörükoğlu, A. (2007). *Çocuk Ruh Sağlığı Çocuk Yetiştirme Sanatı Ve Kişilik Gelişimi*,
Ankara: Özgür Yayınları.

Yörükoğlu, A. (2007). *Değişen Toplumda Aile Ve Çocuk*. İstanbul: Özgür Yayınları.

Yücel, M. T. (1993). *1980-1992 Yılları Arasında Türkiye'de Çocuk Suçluluğu*,
Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi 10. Yılı Adliye ve Çocuk Suçluluğu
Sempozyum. İstanbul.

Yüksel, T. (2019) *Bir Üniversite Hastanesi Çocuk Psikiyatrisi Polikliniğinde Değerlendirilen Suça Sürüklenen Çocuklar*. Dicle Tıp Dergisi. Diyarbakır:
Dicle Üniversitesi Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı Anabilim Dalı, 46 (3): s.559-
565.

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Suça Sürüklenen Çocukların Suç Türüne Göre Dağılımı.....	49
Tablo 2: Suça Sürüklenen Çocukların Cinsiyetine Göre Dağılımı	50
Tablo 3: Suça Sürüklenen Çocukların Yaşa Göre Dağılımı	50
Tablo 4: Suça Sürüklenen Çocukların Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı.....	51
Tablo 5: Suça Sürüklenen Çocukların Eğitim Aldıkları Okullara Göre Dağılımı.....	51
Tablo 6: Suça Sürüklenen Çocukların Derslerinin Başarı Durumuna Göre Dağılımı .	52
Tablo 7: Suça Sürüklenen Çocukların Yaşadıkları Yere Göre Dağılımı	53
Tablo 8: Suça Sürüklenen Çocukların Aile Türüne Göre Dağılımı.....	54
Tablo 9: Suça Sürüklenen Çocukların Kardeş Sayısına Göre Dağılımı	54
Tablo 10: Suça Sürüklenen Çocukların Kaçınıcı Çocuk Olduklarına Göre Dağılımı ..	55
Tablo 11: Suça Sürüklenen Çocukların En Çok Vakit Geçirdiği Kişilere Göre Dağılımı	55
Tablo 12: Suça Sürüklenen Çocukların En Çok Vakit Geçirdiği Kişilerdeki Suç İşleyen Olup Olmama Durumuna Göre Dağılımı.....	56
Tablo 13: Suça Sürüklenen Çocukların Yaşadığı Evlerin Kendilerine Ait Olup Olmama Durumuna Göre Dağılımı	56
Tablo 14: Suça Sürüklenen Çocukların Yaşadığı Ev Şartlarına Göre Dağılımı	57
Tablo 15: Suça Sürüklenen Çocukların Ebeveynlerin Sağ Olup Olmama Durumuna Göre Dağılımı	57
Tablo 16: Suça Sürüklenen Çocukların Ebeveynlerinin Birliktelik Durumuna Göre Dağılımı	58
Tablo 17: Ebeveynleri Ayrı Olan Suça Sürüklenen Çocukların Kiminle Yaşadıklarına Göre Dağılımı	58
Tablo 18: Suça Sürüklenen Çocukların Aileden Şiddet Görüp Görmeme Durumuna Göre Dağılımı	59
Tablo 19: Suça Sürüklenen Çocukların Gelir Düzeylerine Durumuna Göre Dağılımı	59

Tablo 20: Suça Sürüklenen Çocukların Annelerinin Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	60
Tablo 21: Suça Sürüklenen Çocukların Annelerinin Çalışma Durumuna Göre Dağılımı	60
Tablo 22: Suça Sürüklenen Çocukların Babalarının Eğitim Düzeyine Göre Dağılımı	61
Tablo 23: Suça Sürüklenen Çocukların Babalarının Çalışma Durumuna Göre Dağılımı	61
Tablo 24: Suça Sürüklenen Çocukların Aile Bireylerinde Kronik Rahatsızlığı Olup Olmadığına Göre Dağılımı	62
Tablo 25: Suça Sürüklenen Çocukların Aktivite-Hobilerine Göre Dağılımı.....	62
Tablo 26: Suça Sürüklenen Çocukların Daha Önceden Karıştığı Suç Sayısına Göre Dağılımı	63
Tablo 27: Suça Sürüklenen Çocukların Madde Kullanımına Göre Dağılımı	63
Tablo 28: Suça Sürüklenen Çocukların Aile Bireylerinde Suça Karışan Olup Olmadığına Göre Dağılımı	64
Tablo 29: Suça Sürüklenen Çocukların Aile Bireylerinde Madde Kullanan Olup Olmadığına Göre Dağılımı	64
Tablo 30: Suça Sürüklenen Çocukların Yaşadığı Evin Oda Sayısına Göre Dağılımı .	65
Tablo 31: Suça Sürüklenen Çocukların Yaşadığı Evin Isıtma Türüne Göre Dağılımı	65
Tablo 32: Suça Sürüklenen Çocukların Kendisine Ait Odasının Olup Olmadığına Göre Dağılımı	66
Tablo 33: Suça Sürüklenen Çocukların Sosyal Hizmet Kurumu Tarafından Tedbir Önerilip Önerilmediğine Göre Dağılımı.....	66
Tablo 34: Tedbir Önerilen Suça Sürüklenen Çocukların Hangi Tedbir Önerildiğine Göre Dağılımı	66
Tablo 35: Suça Sürüklenen Çocukların Sosyal İnceleme Raporunda Öngörülen Risk Düzeylerine Göre Dağılımı.....	67
Tablo 36: Suça Sürüklenen Çocukların Aileleri Tarafından Maddi İhtiyaçlarının Ne Düzeyde Karşılandığına Göre Dağılımı	67
Tablo 37: Suça Sürüklenen Çocukların Herhangi Bir İşte Çalışıp Çalışmama Göre Dağılımı	68

Tablo 38: Suça Sürüklenen Çocukların Aile İçerisinde Sağlıklı İletişim Olup Olmadığına Göre Dağılımı	68
Tablo 39: Suça Sürüklenen Çocukların Pişmanlık Durumuna Göre Dağılımı	69
Tablo 40: Olguların Ailelerinde Sağlıklı İletişim Olup Olmadığı İle Suç Sayısı Arasındaki İlişkinin Dağılımı	69
Tablo 41: Suça Sürüklenen Çocukların Cinsiyeti İle Suç Sayısı Arasındaki Dağılım	70
Tablo 42: Suça Sürüklenen Çocukların Gittiği Okul Türü İle Karıştıkları Suç Türü Arasındaki Dağılım.....	70
Tablo 43: Olguların Sahip Olduğu Aile Türleri İle Suç Sayısı Arasındaki Dağılımı..	71
Tablo 44: Olguların Sahip Olduğu Ailelerin Gelir Durumu İle Suç Türü Arasındaki Dağılımı	72
Tablo 45: Olguların Aileleri Tarafından Şiddete Maruz Kalma Durumu İle Suç Sayısı Arasındaki Dağılım.....	73
Tablo 46: Olguların Aileleri Tarafından Şiddete Maruz Kalıp Kalmadıkları İle Şiddet İçeren Suça Karışma Durumlarının Dağılımı	73
Tablo 47: Olguların Karıştığı Suç Türü İle Suç Sayısı Arasındaki Dağılımı	74

EKLER

EK-1. Kişisel Bilgi Formu

1) Suç Türü a) Hırsızlık b) Kasten Yaralamam c) Cinsel Suçlar d) Diğer	2)Cinsiyet: a) Erkek b) Kadın
3) Yaş a) 12 b) 13 c) 14 d) 15 e) 16 f) 17	4) Eğitim Düzeyi a) İlkokul b) Ortaokul c) Lise (devam ediyor) d) Okur-yazar değil
5) Okuduğu Okul Türü	6)Derslerin Durumu a) Başarısız b) Orta c) Başarılı
7) Yaşadığı Yer (Mahalle)	8) Aile Türü a) Parçalanmamış b) Parçalanmış
9) Kardeş Sayısı a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5 ve fazlası	10) Kaçınıcı Çocuk Olduğu a) 1 b) 2 c) 3 d) 4 e) 5 ve fazlası
11) En Çok Vakit Geçirilen Kişiler a) Aile b) Arkadaşlar c) Bilinmiyor	12) En Çok Vakit Geçirilen Kişilerde Suç Öyküsü a) Var b) Yok c) Bilinmiyor
13) Ev Kira Mı? a) Evet b) Hayır c) Bilinmiyor	14) Ev Şartları a) Müstakil b) Apartman c) Yurt d) Bilinmiyor
15) Anne-Baba Sağ Mı? a) Anne Sağ b) Baba sağ c) Anne-Baba Sağ	16) Anne-Baba Birlikte Mi? a) Evet b) Hayır

17) Ayrı İse Kiminle Yaşıyor?

- a) Dede-Babaanne
- b) Sosyal Kurum (Yurt)
- c) Anne
- d) Baba

18) Ailede Fiziki-Sözlü Şiddet Var Mı?

- a) Sözlü Şiddet var
- b) Fiziki Şiddet Var
- c) Her ikisi de var
- d) Her ikisi de Yok

19) Gelir Düzeyi

- a) Gelir Giderden Fazla
- b) Gelir Gidere Denk
- c) Gelir Giderin Altında

20) Anne Eğitim Durumu

- a) Okuma Yazma Yok
- b) İlkokul
- c) Ortaokul
- d) Lise
- e) Lisans
- f) Bilinmiyor

21) Anne Çalışıyor Mu?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Emekli

22) Baba Eğitim Durumu?

- a) Okuma Yazma Yok
- b) İlkokul
- c) Ortaokul
- d) Lise
- e) Lisans
- f) Bilinmiyor

23) Baba Çalışıyor Mu?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Emekli

24) Ailede Kronik Rahatsızlık Var Mı?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bilinmiyor

25) Aktivite-Hobiler

26) Suçta Mükerrerlik

- a) Yok
- b) 1
- c) 2
- d) 3 ve fazlası

27) Madde Kullanımı

- a) Sigara
- b) Alkol
- c) Sigara-Alkol
- d) Uyuşturucu
- e) Hiç biri

28) Ailede Suça Karışan Var Mı?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bilinmiyor

29) Ailede Madde Kullanımı?

- a) Sigara
- b) Alkol
- c) Sigara-Alkol
- d) Uyuşturucu madde
- e) Hiç biri

30) Evin Oda Sayısı

- a) 1+1
- b) 2+1
- c) 3+1
- d) 4+1
- e) Bilinmiyor

31) Evin Isıtması Nasıl Sağlanıyor

- a) Soba
- b) Doğalgaz

32) Kendisine Ait Oda Var Mı?

- a) Evet
 - b) Hayır
-

c) Bilinmiyor

33) Sosyal İnceleme Raporunda Herhangi Tedbir Önerilmiş Mi?

- a) Evet
- b) Hayır

34) Evet İse Türü?

- a) Danışmanlık
- b) Bakım
- c) Sağlık
- d) Eğitim
- e) Danışmanlık-Eğitim

35) SSÇ Hakkında Rapordaki Risk Düzeyi

- a) Düşük
- b) Orta
- c) Yüksek

36) Ailesi Tarafından Maddi İhtiyaçları Ne Düzeyde Karşılıyor?

- a) Yeterli
- b) Yetersiz
- c) Bilinmiyor

37) SSÇ Herhangi Bir İşte Çalışıyor Mu?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bilinmiyor

38) Ailede sağlıklı İletişim Mevcut Mu?

- a) Evet
- b) Hayır
- c) Bilinmiyor

39) SSÇ Karıştığı Şuçtan Dolayı Pişman Mı?

- a) Evet
 - b) Hayır
 - c) Bilinmiyor
-

EK-2. Etik Kurul Onay Formu

Karabük Üniversitesi Evrak Tarih ve Sayısı: 13.09.2022-165595

T.C.
KARABÜK
CUMHURİYET BAŞSAVCILIĞI
BAKANLIK MUHABERE BÜROSU

Sayı : B.M. 2022/5367
Konu : Araştırma İzni Talebi

13/09/2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğünün 13/09/2022 tarih ve E-27105693-399-165198 sayılı yazısı.

Karabük Üniversitesi Sosyoloji Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Programı 2128244015 numaralı öğrencisi Sinan KARAGÜLLE'nin Dr.Öğr.Üyesi Kadir YILMAZ danışmanlığında yürüttüğü "Suça Sürüklenen Çocukların Sosyo-Demografik Özellikleri: Karabük İli Örneği" adlı tez çalışması kapsamında Karabük Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğünde anket araştırması yapılması Cumhuriyet Başsavcılığımızca uygun görülmüştür.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Koray KESGİN
Karabük Cumhuriyet Başsavcısı

EKİ : 1 üst yazı ve ekleri

DAĞITIM :
Cumhuriyet Savcısı Sn. Muhsin UYSAL
Karabük Adli Destek ve Mağdur Hizmetleri Müdürlüğü
Karabük Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü

****Bu evrak, 5070 sayılı Kanun gereğince elektronik imza ile imzalanarak DYS üzerinden gönderilmiş olup ayrıca fizikî olarak gönderilmeyecektir ****

Karabük Adalet Sarayı Kat :2 Merkez 78100 Karabük Telefon : (0370) 415 65 92 /2301 - 3303
Faks : (0370) 412 46 22 Ayrıntılı Bilgi İçin İrtibat : Y. İst. Müd. İPAZARLIOĞLU
E-posta : karabukchs@adalet.gov.tr Zabıt Katibi A. AKALIN - F. ERDOĞAN - M. ALİ ŞAHİN

UYAP Bilgi Sistemleri ile dektirama <http://www.uyap.gov.tr> adresinden: IM#6Dxn - yFwkqz - G#ptNct - 65Tu48 ile takip edilebilir.

ÖZGEÇMİŞ

Sinan Karagülle, İstanbul Sultangazi Cumhuriyet Anadolu Lisesinden 2013 yılında mezun olduktan sonra, 2013-2017 yılları arasında Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Sosyoloji Bölümünde lisans eğitimini tamamlamıştır. 2019 yılında Jandarma Genel Komutanlığında Subay Temel Eğitimine başlayarak 2021 yılında Jandarma Teğmen olarak Karabük ili Safranbolu ilçesinde göreve başlamıştır. Evli ve bir çocuk babasıdır.